

POSLEDNÍ SOUD

EMANUEL SWEDENBORG

SPISY NOVÉ CÍRKVE Sv. V.

1763

1921

2005

www.andele-nebe.cz
www.vesmirni-lide.cz

Úsudky slavných spisovatelů o Swedenborgovi

El. Barrett-Browningová:

Jediné světlo, ozařující život posmrtný, nalézá duše moje ve Swedenborgově filosofii.

Ralph Waldo Emerson:

Někdy jsem uvažoval o tom, že by prokázal moderní kritice největší služby ten, kdo by poukázal na příbuznost mezi Shakespearem a Swedenborgem. Lidský duch jest stále ve zmatku. Touží po rozumu, touží po svatosti a jest stejně netrpěliv, je-li mu dáno jedno bez druhého. Jakž bývá u velikých lidí, zdá se i on (Swedenborg) rozmanitostí a nesmírnou velikostí svých schopností býti sjednocením několika osob, na způsob obrovských plodů, které v zahradě vyrůstají spojením čtyř nebo pěti jednotlivých květů. Jeden z missourií a mastodonů literatury, s nímž celé sbory obyčejných učenců nemohou se měřit. Jeho heroická osobnost rozechvěla taláry celé university. Naše knihy jsou nepravdivé, neboť jsou zlomky . . . ale Swedenborg jest systematický a zahrnuje celý svět v každické větě; všechny jeho prostředky jsou uspořádány, jeho schopnosti pracují s astronomickou přesností. Jeho náboženství myslí za něho a lze ho použítí universálně; on obrací je všemi směry a ono hodí se pro každý oddíl života, označujíc a vysvětlujíc všechny okolnosti.

Odvažuji se tvrditi, že jako moralista Swedenborg převyšuje veškeru chválu a jakožto přírodopysmec, psycholog a theolog může činiti mnohé a veliké nároky na vděčnost a obdiv profesionálních a filosofických fakult.

Thomas Carlyle:

. . . Přemýšlel jsem o znamenitém poselství, s nímž byl vyslán ke svým lubhiním této epochy. Byl to muž velkého, nepopsatelného vzdání, mohutného matematického rozumu a nejbohabojnějšího a nejserafínštějšího duchovního uzpůsobení; muž, který jeví se mi býti vznešeným, lásky hodným i tragickým, vyjádřiv množství myšlenek, kteréž, jestliže si je sám sobě vysvětlují, shledávám, že náleží k tomu, co jest v lidském smýšlení nejvznešenějšího a nejtrvalejšího.

Coventry Patmore:

Nikdy mne neomrzí čísti Swedenborga, - jest nezměrně hluboký a přece prostý . . . Shledáváte, že jeho díla překypují poznáním pravdy, a to v takové míře, že není jí rovna ve spisech neinspirovaných.

Stuart Mill:

Změř ho, jakožto muže vědy s Newtonem a shledáš, že se mu vyrovná velikostí ducha; s Baconem a Platonem - a on jest veliký mezi největšími filosofy; s Boerrhavem a Hallerem - a on jest v přední řadě mezi fisiology; s theologickými spisovateli a vykladači Písma, počínaje od Origena až po Adama Clarkeho - a kdo se mu vyrovná ?

**SPISY EMANUELA SWEDENBORG
(SPISY NOVÉ CÍRKVE)**

Sv. V.

POSLEDNÍ SOUD

ZTROSKOTANÁ BABYLONIE

a

Pokračování

O POSLEDNÍM SOUDU

a

O DUCHOVNÍM SVĚTĚ

SV. I. NEBE A PEKLO.

SV. II. STYK DUŠE S TĚLEM.

SV. III. NOVÝ JERUZALÉM A JEHO NEBESKÁ NAUKA.

SV. IV. NAUKA NOVÉHO JERUZALÉMA O VÍŘE.

PŘELOŽIL: JAROSLAV IM. JANEČEK Praha-Král. Vinohrady, Tábořská ulice 18.

SPIŠŮ EM. SWEDENBORG (SPIŠŮ NOVÉ CÍRKVE) SV. V.

1921. SWEDENBORSKÉ NAKLADATELSTVÍ

Tiskl Jindř. Mercy syn v Praze.

Titul původního vydání:

DE ULTIMO JUDICIO

et de

BABYLONIA DESTRUCTA

ita quod omnia quae in Apokalypši praedicta sunt hodie impleta sint

EX AUDITIS ET VISIS.

LONDINI MDCCLVIII.

Poznamenání překladatele

Slova v závorkách [ ] se vyskytující vsunuta jsou namnoze pro snadnější porozumění.

Poznámky drobným tiskem pod čarou - není-li jinak udáno - vztahují se k velkému dílu Swedenborgově „Arcana coelestia“ (Nebeská tajemství) a jsou odvolávkami na toto dílo.

Citáty z Písma sv. uvedeny podle překladu „Bible Kralické“, nebo podle katolické „Bibli české“ z r. 1889., nebo - pokud se týče Nového Zákona - podle překladu Dra Jana Lad. Sýkory z r. 1909 a to podle toho, jak který překlad nejvíce odpovídal překladu Swedenborgově. Na některých místech, kde překlad Swedenborgův odchyluje se od českých překladů bible, pořízen překlad podle citace Swedenborgovy.

Den posledního soudu neznačí zánik světa

(1)

Ten, komu nebyl znám duchovní smysl Slova [Božího], domníval se, že všechny věci viditelného světa budou zničeny za dne posledního soudu; neboť jest řečeno [v doslovném smyslu Slova Božího], že nebe a země pak pominou, a že Bůh stvoří nové nebe a novou zemi. V tomto mínění utvrdili se lidé i tím, že se praví, že všichni lidé pak vstanou z hrobů, a že dobří budou odděleni ode zlých, jakož i více podobných věcí. Toto vše jest však vyjádřeno v doslovném [literárním] smyslu Slova [Božího], protože tento smysl Slova [Božího] jest přírodní a jest v ultimu [poslední mezi] božského řádu, kdež vše v celku i v jednotlivostech chová v sobě duchovní smysl. Kdo tudíž chápe Slovo [Boží] toliko podle [jeho] doslovného smyslu, může dospěti k různicím se názorům, což též skutečně se stalo ve světě křesťanském, kdež vzniklo z toho mnoho kacířstev, z nichž každé jest dokazováno ze Slova [Božího]. Ježto však doposud nikdo nevěděl, že ve Slově [Božím], v celku i v jednotlivostech, jest duchovní smysl, aniž kdo věděl, co jest duchovní smysl, lze omluviti každého, kdož byl onoho mínění o posledním soudě. Nyní však budiž známo, že ani viditelné nebe, ani obývaná země nepomine, nýbrž že to obé potrvá na věky, a že novým nebem a novou zemí jest míněna nová církev,, a to jak v nebesích, tak na zemi. Jest řečeno: nová církev v nebesích, neboť církev jest v nebesích právě tak, jako na zemi; neboť i tam jest Slovo [Boží], jsou tam kázání a jest tam bohoslužba tak, jako na zemi, s tím jedině rozdílem, že všechny tyto věci jsou tam ve stavu dokonalejším, poněvadž jsou nikoliv ve světě přírodním, nýbrž v duchovním. Proto všichni ti, kdož tam prodlévají, jsou lidmi duchovními a nikoliv přírodními, jakýmiž byli na světě. Že jest tomu tak, může býti seznáno v díle „O nebi“ ve zvláštním článku o spojení nebe s lidmi prostřednictvím Slova [Božího], č. 303—310; a o bohoslužbě v nebi, č. 221—227.

1*

(2)

Místa ve Slově [Božím], kdež mluveno jest o zkáze nebe i země, jsou tato:

„Pozdvihněte k nebi očí svých a popatřte na zem dolů; nebo nebesa jako dým zaniknou a země jako roucho zvetší" (Izai. 51, 6)

„Nebo aj, já stvořím nebesa nová a zemi novou, a dřívějších nebude již připomínáno" (Izai. 65, 17).

„Nebesa nová a zemi novou učiním" (Izai. 66, 22).

„A hvězdy nebeské padaly na zemi a nebe ustoupilo jako kniha svinutá" (Zjev. 6, 14. 15).

„I viděl jsem trůn veliký, bílý a sedícího na něm, před jehož tváří utekla země i nebe, a místo jich nebylo nalezeno" (Zjev. 20, 11).

„Viděl jsem nebe nové a zemi novou, první nebe a první země byla pominula (Zjev. 21, 1).

V těchto místech novým nebem není míněno ono nebe, jež jest viditelno našim očím, nýbrž vlastní nebe, kdež lidské pokolení jest shromažďováno; neboť z celého lidského pokolení od počátku křesťanské církve bylo tvořeno nebe: avšak ti, kdož v něm byli, nebyli anděly, nýbrž duchy různého náboženství. Toto nebe jest míněno oním prvním nebem, kteréž mělo zaniknouti. Kterak tomu však bylo, bude v dalším pověděno; zde jen jest o tom zmínka proto, aby bylo seznáno, co znamená ono prvé nebe, jež má zaniknouti. Každý kdož jen z poněkud osvětleného rozumu přemýšlí, může pochopiti, že není zde míněno hvězdnaté nebe, ona nezměrná oblast stvoření, nýbrž nebe ve smyslu duchovním, kdež jsou andělé a duchové.

(3)

Bylo dosud neznámo, že novou zemí označena jest nová církev na zemi, poněvadž každý [slovem] země ve Slově [Božím] rozuměl [skutečnou] zemi, ač jí míněna jest církev; v přírodním smyslu [Slova Božího] země značí zemi, ale v duchovním smyslu značí církev, proto ti, kdož jsou v duchovním smyslu, to jest, kteří jsou duchovní, jako andělé, tam, kde země ve Slově [Božím] jest jmenována, rozumějí tím nikoliv zemi samotnou, nýbrž lid, kterýž jest na ní, jakož i jeho bohoslužbu. Že jest tomu tak, lze seznati v díle „Nebeská tajemství," jak níže naznačeno (a). Vyjmenuji zde některá místa ze Slova [Božího], z nichž do jisté míry lze pochopiti, že země značí církev:

„Průchodové s výsosti otevříni jsou, a otřesení jsou základové země; ztroskotána jest země cele; země zachvívá se velmi; země potácí se jako opilý, kolísá se jako chatrč; a těžce spočívá na ní nepravost její" (Iz. 24, 18. 19. 20).

„Vzácnějším učiním člověka nad ryzí zlato; z té příčiny zatřesu nebesy a pohne se země s místa svého v den rozpálení hněvu Jehovy" (Iz. 13, 12. 13).

„Před ním zachví v á se země; třesou se nebesa, slunce i měsíc se zatmí, a hvězdy ztratí třpyt svůj" (Joel 2, 10.).

„Pohnula se a zatřásla země, základové hor pohnuli se a třásli." (Žalm 18, 8). Podobně i na mnoha místech.

(a) **Z díla „Nebeská tajemství".** Zemí ve Slově [Božím] rozumí se království Páně a církev, č. 662, 1066, 1067, 1262, 1413, 1607. 2928, 3355, 4447, 4535, 5577, 8011, .9325, 9643. Zejména proto, poněvadž zemí rozumí se země Kanaan, a zde od nejstarších dob byla církev: toť též příčina, že nebe bývá nazýváno nebeskou Kanaan, č. 567, 3686, 4447, 4454. 4516, 4517, 5136, 6516, 9325, 9327. Rovněž také proto, ježto v duchovním smyslu zemí vyrozumívá se i lid, kterýž v ní žije, a jeho bohoslužba, č. 1262. Proto země značí různé věci, příslušící církvi, č. 620, 636, 1067. 2571, 3368, 3379, 3404. 8732. Lid země jsou ti, kdož

náleží k duchovní církvi, č. 292S. Zemětřesení značí změnu stavu církve, č. 3355. Nové nebe a nová země značí církev, č. 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535, 10.373. Nejstarší církev, kteráž byla před potopou, a Stará církev, kteráž byla po potopě, byly v zemi Kanaan, č. 567, 3686, 4447, 4454, 4516, 4517, 5136, 6516, 9327. Všecka tamní místa stala se pak předobrazeními takových věcí, jež jsou v království Páně a v církvi, č. 1585, 3686, 4447, 5136. Proto Abrahamovi bylo poručeno jíti tam, poněvadž u jeho potomků byla Jakubem zřízena předobrazující církev a psáno bylo Slovo [Boží], a jeho poslední smysl měl býti z předobrazení a znamení [symbolů], kteráž tam se vyskytovala, č. 3686, 4447, 5136, 6516. Proto také země a zemi Kanaan naznačována jest církev, č. 3038, 3481, 3705, 4447, 4517, 5757, 10.658.

(4)

Rovněž tak v duchovním smyslu Slova [Božího] stvoření značí: tvoření, obnovení a znovuzrození; nové nebe a novou zemi stvořiti značí tedy: novou církev v nebi a na zemi zříditi, jakž lze seznati z těchto míst:

„Lid, kterýž má stvořen býti, chváliti bude Jehovu" (Žalm 102, 19).

„Vysíláš ducha svého, a zase stvoření bývají, a obnovuješ tvář země" (Žalm 104, 30).

„Takt opraví Jehova, stvořitel tvůj, Jakobe ! Učinitel tvůj, Izraeli ! Neboť vykoupil jsem tě a pojmenoval tě jménem tvým; můj jsi ty. Každého toho, jenž se nazývá jménem mým, stvořil jsem i k slávě své, zformoval jsem jej a učinil jsem ho" (Iz. 43, 1. 7.) kromě jiných míst.

Z toho vyplývá, že nové stvoření člověka jest jeho přetvoření, ježto pak každý stává se novým, totiž z [člověka] přírodního stává se člověkem duchovním; rovněž z toho plyne, že nové stvoření jest přetvořený člověk (b).

(b) Stvořiti značí: znova utvořiti čili přetvořiti a znovuzrodit, č. 16, 88, 10.373, 10.634. Nové nebe a novou zemi stvořiti značí: novou církev zříditi, č. 10.373. Stvořením nebe a země v prvních kapitolách I. knihy Mojžíšovy jest ve vnitřním smyslu popisováno zřízení nebeské církve, kteráž byla církví nejstarší, č. 8891, 9942, 10.545.

(5)

O duchovním smyslu Slova [Božího] viz ve spisku „O bílém koni", o kterémžto [koně] vypráví se ve Zjevení [Janově]. *)

*) Zjevení Janovo (Apokalypsa) — poslední prorocká kniha bible. Pozn. překl.

(2)

Množení lidského pokolení nikdy neustane

(6)

Ti, kdož vzhledem ku poslednímu soudu věří, že pak zanikne vše, co jest na nebi a na zemi, a že místo toho vznikne nové nebe a nová země, věří též to, co důsledně z toho i vyplývá, totiž, že plození a množení lidského pokolení pak přestane. Neboť tací si myslí, že pak všechny věci budou dovršeny, a že příští stav lidí bude zcela odlišný od stavu dřívějšího.

Ježto však, jakž v předchozím článku bylo ukázáno, dnem posledního soudu není míněna zkáza světa, jest z toho zjevno, že i lidské pokolení bude dále trvati, a že plození nikdy nepřestane.

(7)

Že plození lidského pokolení bude trvati věčně, vysvítá ze mnohého, což z části bylo pověděno v díle „O nebi“, zejména pak z tohoto:

I. Že lidské pokolení jest základnou, na níž jest založeno nebe.

II. Že lidské pokolení jest semenišťem nebe.

III. Že rozloha nebe, které jest pro anděly, jest tak nezměrná, že na věky nemohla by býti naplněna.

IV. Že poměrně málo jest těch, z nichž dnes pozůstává nebe.

V. Že dokonalost nebe vzrůstá v poměru ke množství.

VI. Že každé dílo Boží má snahu k nekonečnu a věčnu.

(9)

Příčinou toho, **že lidské pokolení jest základnou, na níž jest nebe založeno**, jest, že člověk byl stvořen naposled, a to, co jest stvořeno poslední, jest základnou všeho, co předchází. Stvoření, poněvadž vychází od Božství, počíná od nejvyššího čili nejvniternějšího a sestupuje až k poslednímu čili nejzevnějšímu, a teprve pak nabývá trvalosti. Poslední mezi [ultimem] tvoření jest přírodní svět, a v něm zeměkoule se vším, co se na ní vyskytuje. Když toto bylo ukončeno, byl stvořen člověk a v něm sloučeno vše, co přísluší božskému řádu, od prvé do poslední věci. V jeho nejvniternější [část] bylo přijato to, co jest prvou věcí onoho řádu, v jeho poslední [ultimovou část] to, co jest v poslední mezi [ultimu] téhož řádu, takže člověk byl učiněn božským řádem [jsoucím] ve formě [in forma]. Toť příčina, že vše, co jest ve člověku a při člověku, jest právě tak s nebe jako ze světa: s nebe to, co přísluší jeho mysli, a ze světa to, co přísluší jeho tělu. Neboť to, co přísluší nebi, vplývá v jeho myšlenky a náklonnosti a disponuje jimi podle toho, jak je to jeho duchem přijímáno, a to, co přísluší světu, vplývá v jeho pocity a záliby a disponuje jimi podle přijímání v jeho těle, avšak přiměřeně s tím, co jest souhlasné v myšlenkách a náklonnostech jeho ducha. Že jest tomu tak, lze seznati ve více člancích v díle „Nebe a peklo“, zejména pak v těchto: Že celé nebe ve svém souboru představuje jediného člověka, č. 59—67. Rovněž tak každá společnost v nebi, č. 68-72. Že tudíž každý anděl má dokonalou lidskou podobu, č. 73—77. A že toto má svůj původ v Boho - člověčenství Páně, č. 78—86. Kromě toho i ve článku o souvztažnosti toho všeho, co jest v nebi se vším tím, co jest ve člověku, č. 87—102. O souvztažnosti nebe se vším tím, co přísluší zemi, č. 103—115. A o podobě nebe, č. 200 až 212. Z tohoto řádu stvoření lze seznati, že od prvého až do posledního jest stálá souvislost, že týž ve svém souboru tvoří jediný celek, v němž to, co jest dřívější, od toho, co jest pozdější, nemůže býti právě tak odděleno, jako příčina od svého účinku. Právě tak [nemůže býti oddělen] duchovní svět od přírodního, a tento od onoho, a tudíž ani ne nebe andělů od lidského pokolení a lidské pokolení od nebe andělů. Proto jest Pánem pečováno o to, aby to onomu prokazovalo vzájemné služby, totiž nebe andělů lidskému pokolení a lidské pokolení nebi andělů. Toť příčinou, že příbytky andělů v nebi jsou zdánlivě od příbytků lidí odděleny, nicméně však jsou u člověka v jeho náklonnostech k dobru a pravdě. Že se napohled jeví, jako by byly odděleny, jest jen pouhá zdánlivost, jakž vysvítá z onoho článku v díle „Nebe a peklo“, kdež jest mluveno o prostoru v nebesích (č. 191—199). Že příbytkové andělů jsou u lidí v jejich náklonnostech k dobru a pravdě, naznačeno jest těmito slovy Páně:

„Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávatí bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme

k němu a příbytek u něho si učiníme" (Jan 14. 23).

Otcem a Pánem rozumí se zde též nebe, neboť kde Pán jest, tam jest i nebe, poněvadž Božství, z. Pána vycházející, tvoří nebe; viz o tom v díle „Nebe a peklo" č. 7—12, a č. 116 až 125. Jakož i těmito slovy Páně:

„Utěšitel, duch pravdy, u vás přebývá a ve vás jest" (Jan 14, [16] 17).

Utěšitel [Paraklet] jest od Pána vycházející Božská Pravda, a proto také sluje duchem pravdy, a Božská Pravda vytváří nebe jakož i anděly, ježto tito jsou [jejími] přijímajícími [schránami]. Že Božství od Pána vycházející, jest Božskou Pravdou a tudíž andělským nebem, viz v díle „Nebe a peklo" č. 126—140. Něco podobného rozumí se těmito slovy Páně:

„Království Boží jest ve vás." (Luk. 17, 21).

Království Boží jest božské dobro a pravda, v němž jsou andělé. Že andělé a duchové jsou u člověka, a to v jeho náklonnostech, bylo mi z jejich přítomnosti a z jejich prodlévání u mne tisíckrátě popřáno viděti; avšak andělé a duchové nevědí, u kterých lidí jsou, tak jako ani lidé nevědí, se kterými anděly a duchy jsou pospolu; neboť ví to a určuje jedině Pán. Slovem: jest šířivost všechněch náklonností k dobru a pravdě v nebi a pospolitost a spojení s těmi, kdož tamtéž jsou v podobných náklonnostech, a jest šířivost všechněch náklonností ke zlu a nepravdě v pekle, a pospolitost a spojení s těmi, kdož tamtéž jsou v podobných náklonnostech. Šířivost náklonností v duchovním světě jest takoruka jako zření ve světě přírodním; pospolitost jest v obou takoruka táž, jedině s tím rozdílem, že v přírodním světě jsou [to] předměty, v duchovním [světě] však andělské společnosti [mezi nimiž jest tato pospolitost]. Z toho vysvítá, že mezi nebem andělů a mezi lidským pokolením jest taková souvislost, že jedno existuje druhým, a že andělské nebe bez lidského pokolení jest jakoby dům bez základu, poněvadž nebe v něm [t. j. v lidském pokolení] se končí a na něm spočívá. A právě tak jest tomu v užším smyslu i u člověka. Duchovnost, kteráž jest v jeho myšlení a chtění, vplývá v přírodnost, kteráž jest v jeho pociťování a konání, končí se tam a tím trvá; a kdyby člověk neměl této přírodnosti, čili kdyby mu tato hranice čili tato poslední mez [ultimum] chyběla, tu duchovnost, kteráž jest v myšlenkách a náklonnostech jeho ducha, rozplynula by se jako cosi neohraničeného, nebo nemajícího základu. Právě tak jest tomu se člověkem, když z přírodního světa přechází do světa duchovního, což děje se při jeho smrti. Zde [v duchovním světě], poněvadž jest duchem, nestojí již na své vlastní základně, nýbrž na společné, již jest lidské pokolení. Kdo nezná tajemství nebe, mohl by se domnívati, že andělé existují bez lidí a lidé bez andělů; avšak podle všech zkušeností, jichž jsem o nebi nabyt, a podle všech rozmluv, jež jsem měl s anděly, mohu ujistiti, že nijaký anděl nebo duch nemůže existovati bez lidí, a nijaký člověk bez duchů a andělů, a že existuje vzájemné a obapolné spojení. Z toho lze především seznati, že lidské pokolení a andělské nebe tvoří celek, a obapolné a vzájemně pospolu existují, a že tudíž to od onoho nemůže býti odňato.

(10)

Že lidské pokolení jest školkou nebes, vysvitne z dalšího článku, kdež budiž ukázáno, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení, a že tudíž lidské pokolení jest školkou nebes. Především budiž poznamenáno, že nebe, tak jako doposud, to jest od prvního stvoření, bylo z lidského pokolení vytvořováno, i nadále musí býti. tak vytvořováno a rozmnožováno. Mohlo by se sice státi, že lidské pokolení na některém tělese světovém mohlo by zaniknouti, což se stává, když úplně od Božství zabloudí, ježto pak člověk nemá již nijakého duchovního světla, nýbrž jen [světlo] přírodní na způsob onoho, jež mají zvířata; a jestliže člověk jest takovýto, nemůže tvořiti nijakou společnost a nemůže býti zákony držen na uzdě, poněvadž bez vlivu nebeského, a tudíž bez božského vedení lidé stali by se zuřivci a nezadržitelně vrhali by se proti sobě ve všeliké ohavnosti. Ale kdyby i lidské pokolení, oddělením se od Božství zaniklo na některém světovém tělese — a aby se tak nestalo, o to pečuje Pán — přece jen stále ještě trvalo by dále na jiném tělese; neboť ve vesmíru jest několik set tisíc těles světových,

jakž lze seznati ze spisku „O tělesech světových v naší sluneční soustavě, jež slují oběžnice, a o tělesech světových na hvězdné- obloze.“ Bylo mi s nebe pověděno, že lidské pokolení na této zemi bylo by bývalo zhynulo, takže ani jediného člověka bylo by nezůstalo, kdyby byl Pán na svět nepřišel, a na této zemi nepřijal Člověčenství a neučinil je božským, jakož i kdyby byl Pán nedal právě takové Slovo [Boží], jež může sloužiti za základnu andělskému nebi a k jeho spojení [s lidským pokolením]. Že Slovem [Božím] nastává spojení nebe s lidmi, lze seznati v díle „Nebe a peklo“ (č. 303 až 310). Že jest tomu tak, pochopí však jedině ti, kdož myslí duchovně, totiž ti, kdož uznáním Božství Páně jsou s nebem spojeni; neboť jedině ti jsou schopni mysliti duchovně.

(11)

Že rozsáhlost nebe, které jest pro anděly, jest tak nezměrná, že nemohla by býti vyplněna na věky, vysvětluje z toho, co v díle „Nebe a peklo“ a to ve článku o nezměrnosti nebe (č. 415—420) jest řečeno; *a že jest poměrně málo těch, z nichž až dosud nebe pozůstává,* v díle „Tělesa světová“ č. 126.

(12)

Že dokonalost nebe vzrůstá množstvím, vysvětluje z toho, že jeho forma, dle níž děje se tam sdružování, a dle níž sdělování se přenáší, jest ze všech nejdokonalejší; a v tom poměru jak vzrůstá počet těch, kdož jsou v takové nejdokonalejší formě, jest i udáván směr a souhlasení k větší a větší jednotě a tím užší a jednomyslnější jest spojení. Souhlasení a tudíž i spojení vzrůstá s množstvím, neboť tam [v nebi] každá věc jest vřaďována jakožto zprostředkující článek mezi dvě nebo více [jiných věcí], a to, co jest vřaďováno, utvrzuje a spojuje. Forma nebes jest podobna formě lidské mysli, jejíž dokonalost vzrůstá se vzrůstem pravdy a dobra, od nichž [mysl] nabývá soudnosti a moudrosti. Že forma lidské mysli, jsoucí v nebeské moudrosti a soudnosti, podobá se formě nebes, pochází z toho, že mysl jest nejmenším obrazem této formy. Proto též u takových lidí a u andělů jeví se všemožné sdělování [communicatio omnimoda] myšlenek a náklonností k dobru a pravdě směrem k všemohoucí společnosti nebeské, a jistá šířivost podle pokroků v moudrosti, a tudíž podle množství poznatků pravdy, jež vstřípeny jsou rozumu, a podle množství náklonností k dobru, jež jsou vstřípeny vůli a tudíž i mysli. Lidská a andělská mysl jest taková, že věčně může býti obohacována, a jak jest obohacována, tak jest i zdokonalována, což zejména tehdy se děje, když člověk jest Pánem veden, neboť pak jest veden v pravou pravdu, kteráž vštěpována jest jeho rozumu, a v pravé dobro, kteréž vštěpováno jest jeho vůli. Neboť Pán uvádí všechny věci takovéto mysli ve formu nebes, takže táž posléze jest nebem v nejmenší podobě. Z tohoto přirovnání, ježto věc má se skutečně tak, jest zjevné, že množstvím andělů zdokonaluje se nebe. Rovněž tak každá forma pozůstává z rozmanitých částí, forma, nepozůstávající z rozmanitých částí, není nijakou formou, ježto nemá ani jakosti, ani změn stavu. Každá forma nabývá jakosti ze vzájemného uspořádání rozmanitých věcí v ní, z jejich vzájemného vztahu, jakož i z jich souhlasení k jedinému [cíli], vzhledem k čemuž každá forma považována jest za jedinou věc. Takováto forma jest tím dokonalejší, čím více [věcí] v ní takovýmto způsobem jest uspořádáno, poněvadž — jak výše bylo řečeno — každá část přispívá k upevnění, posílení, spojení a tudíž i ke zdokonalení. Avšak ještě zřetelněji vysvětluje to z toho, co jest pověděno v díle „Nebe a peklo“, zejména tam, kde se mluví, že každá společnost nebeská jest nebem v menší formě a každý anděl ve formě nejmenší, č. 51—58; dále kde jest mluveno o formě nebes, dle níž děje se tam přidružování a sdělování, č. 200—212, a o moudrosti andělů nebeských, č. 265—275.

(13)

Že každé božské dílo směřuje k nekonečnému a věčnému jest zjevné z mnoha věcí, vyskytujících se právě tak v nebesích jako na světě; ani zde ani onde není jediné věci, kteráž by byla jiné úplně podobna čili s ní totožná; není jediného obličej, jenž by jinému byl zcela podoben čili s ním totožný, a na věky takového nebude. Právě tak není jediné duše, která by

byla jiné zcela podobna, a tudíž kolik lidí a kolik andělů, tolik obličejů a tolik duší. Nikdy nenalezne se v některém člověku, v němž přece jsou nesčíslné části, tvořící jeho tělo, a nesčíslné náklonnosti, tvořící jeho duši, něco, co bylo by zcela podobné čili totožné s něčím v někom jiném; a to jest též příčina, že každý žije život, lišící se od života jiného [člověka]. Právě tak jest tomu ve všem vůbec a v každé jednotlivosti zvláště v [celé] přírodě. Příčinou, že ve všem vůbec a v každé jednotlivosti zvláště jest tak nekonečná rozmanitost, jest to, že všecko má svůj původ v Božství, které jest nekonečné. Proto jest všude jistý obraz nekonečnosti za tím účelem, aby Božství ke všemu, jakožto svému dílu směřovalo, a aby vše směřovalo zpětně k Božství, jakožto jeho dílo. Kterak každá věc v přírodě zpětně směřuje k Nekonečnosti a Věčnosti, může znázorniti snadno pochopitelný příklad. Každé símě, budiž to plod stromu, obilí nebo květina, jest takové, že může do nekonečna býti rozmnožováno, a věčně dále trvati; neboť z každého semene vzniká jich mnoho, kol 5, 10, 20, 100, a z každého z nich opět právě tolik, takže ustavičně trvajícím přinášením plodů mohl by se za sto let naplniti povrch nejen jediného tělesa světového, nýbrž povrch myriad těles světových. I tyto jsou tak stvořeny, že jejich trvání jest věčné. Z toho lze viděti, kterak v tomto jest idea Nekonečnosti a Věčnosti. Právě tak jest tomu s ostatním. Jest to nebe andělů, pro něž celý vesmír jest stvořen; neboť nebe andělů jest konečný účel, pro něž lidské pokolení jest stvořeno, a lidské pokolení jest konečným účelem, pro něž jest stvořeno viditelné nebe a v něm světová tělesa, a proto i ono božské dílo, totiž nebe andělů, především směřuje k Nekonečnosti a Věčnosti, a tudíž k nekonečnému rozmnožování; neboť Božství samo sídlí v něm. Z toho jest tedy zjevno, že lidské pokolení nikdy nepřestane; neboť kdyby přestalo, božské dílo bylo by ohraničeno na určitý počet a tudíž i jeho směřování k Nekonečnosti vzalo by za své.

(3)

Nebe a peklo jsou z lidského pokolení

(14)

V křesťanském světě jest naprosto neznámo, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení; neboť věří se, že andělé byli stvořeni na počátku a že tím vzniklo nebe, jakož i že ďábel čili satan byl andělem světla, poněvadž však se vzbouřil, byl se svým zástupcem svržen dolů a tak že vzniklo peklo. Andělé diví se svrchovaně, že víra v křesťanském světě jest taková, a tím více se diví, že nikdo zhola ničeho neví o nebi, ač jest hlavním předmětem církevní nauky. A poněvadž vládne takováto nevědomost, radovali se srdečně, že zlíbilo se Pánu nyní více zjevití o nebi a rovněž i o pekle, a tím, pokud jest to možno, rozptýlití temnotu, kteráž den ze dne vzrůstá, ježto církev dospěla ke svému konci. Chtěli tudíž, abych jich jménem ujistil; že v celém nebi není jediného anděla, který by byl stvořen na počátku, a rovněž tak že v celém pekle není jediného ďábla, kterýž by byl býval stvořen jakožto anděl světla a pak dolů svržen, nýbrž že všichni jak v nebi tak v pekle jsou z lidského pokolení; v nebi ti, kdož na zemi žili v nebeské lásce a v nebeské víře, v pekle naopak ti, kdož na zemi žili v pekelné lásce a v pekelné víře, a že peklo v celém svém souboru jest tím, co nazýváno jest ďáblem a satanem; ďáblem peklo, kteréž jest vzadu a kdež jsou ti, kdož zvaní jsou zlými genii, a satanem peklo, kteréž jest vpředu a kdež jsou ti, kdož slují zlými duchy (c). Kteraké to i ono nebe jest, lze seznati z díla „Nebe a peklo“. Andělé pravili, že příčinou toho, že křesťanský svět nabyl takovéto víry o tom, co jest v nebi a pekle, jsou některá místa Slova [Božího], kteráž byla pojmána toliko ve smyslu liter, aniž byla pravou naukou ze Slova [Božího] objasněna a vysvětlena, neboť doslovný smysl Slova [Božího], jestliže pravá nauka církve nesvítí před ním, rozděluje mysl v různé názory, z čehož pak vzniká nevědomost, kacířstva a bludy (d).

(c) Pekla ve svém souhrnu, anebo pekelníci ve svém souhrnu slují d'ábel a satan. č. 694. Ti, kdož na světě byli d'ábly, budou d'ábly i po smrti, č. 968.

(d) Církevní nauka má býti se Slova [Božího], č. 3464, 5402, 6832, 10.763, 10.765. Slovu Božímu bez nauky nelze rozuměti, č. 9021, 9409, 9424, 9430, 10.324. 10.431, 10.582. Pravá nauka jest svítilnou těm, kdož čtou Slovo [Boží], č. 10.401. Pravá nauka má vycházeti od takových, kdož jsou v osvětlení od Pána, č. 2510, 2516, 2519. 9424, 10.105. Ti, kdož jsou v doslovném smyslu Slova [Božího] bez nauky, nenabudou porozumění Božské Pravdě, č. 9409, 9410, 10.582. A budou zavedeni do mnohých bludů, č. 10.431. Jaký jest rozdíl mezi těmi, kdož z církevní nauky, jež ze Slova [Božího] byla čerpána, poučují a vyučují, a mezi těmi kdož jsou jen v doslovném smyslu Slova [Božího], č. 9025.

Swedenborg : Poslední soud. — 1

(15)

Že takto v církvi se věří, jest zaviněno i tím, že lidé se domnívají, že člověk do nebe nebo do pekla nepříjde dříve, než za doby posledního soudu, o němž jest domněnka, že pak všechno, co oči vidí, zanikne, a že vznikne vše nové, že duše vrátí se zpět do svých těl, a že po tomto spojení člověk bude opět žít jako člověk. Tato víra uzavírá v sobě i onu víru o andělech, že totiž byli stvořeni na počátku; neboť nikdo nemůže věřit, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení, věří-li, že nijaký člověk nevejde tam dříve, leč až při skonání světa. Aby však člověk byl usvědčen, že není tomu tak, bylo mi dovoleno míti obecenství s anděly a rozmlouvati i s těmi, kdož jsou v peklech, a to nyní již po více let, někdy nepřerušené od rána do večera, abych takto byl poučen o nebi a o pekle za tím účelem, by člověk církve nesetrvával déle ve své bludné víře stran vzkříšení za soudného dne, stran stavu duše až do té doby, jakož i stran andělů a d'áblů; takováto víra, jsouc věrou v to, co jest nepravé, přivozuje s sebou temnotu, a ty, kdož svou vlastní soudností o tom uvažují, přivádí k pochybovačnosti a posléze i k popírání; neboť tací praví v srdcích svých: Kterakž mohlo by tak velké nebe s tak mnoha hvězdami a se sluncem i měsícem býti zničeno a rozprášeno? A kterakž mohly by pak hvězdy s nebe na zem padati, ježto jsou větší nežli sama země? A kterakž těla, červy prožraná, hnilobou ztrávená a do všech stran světa rozptýlená, mohla by opět býti shromážděna ke své duši? Kde zatím by duše dlela, a jaké měla by vlastnosti, ježto chybí jí smysl, jež má v těle? Kromě mnoha jiných podobných věcí, kteréž nejsou pochopitelné, nemohou býti uvěřeny a u mnoha lidí ničí víru ve věčný život člověka, v nebe a v peklo, a s tím i [ruší vše] ostatní, co přísluší víře církevní. Ze skutečně to zničily, lze viděti na oněch, kdož říkají:

2*

Kdo přišel k nám s nebe a řekl, že jest nebe? Kdo přišel z pekla a řekl, že jest peklo? Co to znamená, že člověk na věky bude trápen ohněm? Co den soudu? Zdaž nebyl týž po celá staletí marně očekáván? Kromě jiného více, co souvisí s úplným popíráním. Aby tedy ti, kdož takto smýšlejí, — a tak smýšlejí mnozí, kdož pro známost světských věcí, považování jsou za vzdělané a učené — neznepokojovali a nesváděli déle ty, kdož jsou sprostní svou věrou i srdcem svým, a aby nerozšiřovali pekelnou temnotu stran Boha, nebe, věčného života a všeho ostatního, co s tím souvisí, vnitro mého ducha bylo Pánem otevřeno a tak bylo mi dáno se všemi zemřelými, kteréž jsem kdy za jejich tělesného života byl znal, po jich smrti rozmlouvati, s některými den, s jinými po měsíce a s jinými celý rok, jakož i se mnoha jinými, takže nezveličuji, čítám-li jich na sto tisíc, z nichž mnozí byli v nebesích, a mnozí v peklech. Mluvil jsem též s některými dva dny po jejich skonání a vyprávěl jim, že nyní konány jsou přípravy k jejich slavnostnímu pohřbení; k čemuž oni řekli, že zajisté činí se dobře, jestliže se odstraňuje to, co na světě sloužilo jim za tělo a jeho úkony a žádali mne, abych oznámil, že oni nezemřeli, nýbrž že žijí a to právě tak jako lidé, jako před tím, a že pouze přešli z jednoho světa do světa druhého, a že není jim ničeho známo o tom, že byli by něčeho pozbyli,

poněvadž jsou v těle a mají pocit jako dříve, rovněž že mají i rozum a vůli jako dříve, a že mají právě takové myšlenky a náklonnosti, právě takové citění, právě takové libosti a právě taková přání, jako mívali na světě. Většina těch, kdož nedávno zemřeli, když viděli, že jsou živými lidmi tak jako dříve a v podobném stavu (neboť každý po smrti ocitá se nejprve v takovém stavu života, který jest podoben onomu, jež měl na světě), byli naplněni novou radostí nad tím, že žijí a pravili, že byli by tomu nevěřili; divili se však velice, že mohli býti tak nevědomými a slepými stran svého vlastního posmrtného stavu, a ještě více se divili, že člověk církve může býti takovým, ježto ze všech lidí na světě má největší příležitost míti ohledně toho světlo (e). Příčinu této slepoty a nevědomosti viděli teprve nyní, a příčinou tou jest, že zevniternost, kteráž jest světská a tělesná, zaměstnala a naplnila jejich mysl tak velice, že nemohli se povznést do světla nebeského, tak aby o věcech, týkajících se církve, uvažovali nezávisle od církevní nauky. Neboť i kdyby člověk rád přemýšlel o věcech nebeských bez ohledu na diktát nauky víry, přece jen z věcí tělesných a světských plyne pouhá temnota, jsou-li milovány tak přílišně, jak tomu bývá nyní.

(e) Za dnešní doby málo kdo v křesťanství věří, že člověk vstane z mrtvých ihned po smrti, předmluva k 16. kap. 1. knihy Mojž., a č. 4622, 10.758; nýbrž že se tak stane až v době posledního soudu, až viditelný svět zanikne, č. 10.594. Příčina, proč takto věří, č. 10.594, 10.758. Člověk však vstane z mrtvých ihned po smrti a pak v celku i jednotlivostech jest člověkem, č. 4527, 5006, 5078, 8939, 8991, 10.594, 10.758. Duše, kteráž po smrti žije dále, jest duchem člověka, kterýž jest vlastním člověkem ve člověku, a ve druhém životě má dokonalou lidskou podobu, č. 322, 1880, 1881, 3633. 4622. 4735. 5883, 6054, 6605, 6626, 7021, 10.594. Ze zkušenosti, č. 4527. 5006, 8939. Ze Slova [Božího], č. 10.597. Co rozumí se tím, že ve svatém městě byli mrtví viděni, Mat. 27. 53, vysvětleno v č. 9229. Kterak člověk vstává z mrtvých, ze zkušenosti, č. 168—189. O jeho stavu po vzkříšení, č. 317. 318. 319, 2119, 10.596. Nepravdivé náhledy o duši a o vzkříšení, č. 444, 445, 4527. 4622, 4658.

(16)

Velmi mnozí učení [lidé] z křesťanského světa žasnou, když po smrti vidí se býti v těle, v oděvech a v domech tak, jako na světě, a když v jejich paměti jest zpět vyvoláno to, co dříve smýšleli, o životě po smrti, o duši, o duchách a o nebi a pekle, bývají hanbou naplněni pravice, že si o věcech těch vytvořili pošetilé představy, a že ti, kdož byli prostné víry, byli mnohem moudřejší nežli oni sami. Učení, kteříž v takovýchto věcech se utvrdili a připisovali vše přírodě, byli podrobni zkoušce a tu bylo shledáno, že vnitro jejich mysli bylo uzavřeno a zevniternost otevřena, takže nezírali na nebe, nýbrž na svět a tudíž i směrem k peklu; neboť tou měrou, jak jest vnitro mysli otevřeno, člověk zírá k nebi, tou měrou však, jak vnitro jest uzavřeno a zevniternost otevřena, zírá k peklu. Neboť vnitro člověka jest vytvářeno ku přijímání všeho toho, co jest v nebi, a zevniternost ku přijímání všeho toho, co jest ve světě; a kdo v sebe přijímá svět a nikoliv zároveň nebe, přijímá peklo (f).

(f) Ve člověku duchovní a přírodní svět jsou spojeny, č. 6057. Vnitro člověka jest utvořeno podle obrazu nebe. Zevniternost [zevnějšnost] však dle obrazu světa, č. 3628, 4523. 4524, 6057, 6314, 9706, 10.156, 10.472.

(17)

Že duch člověka po svém odloučení od těla jest člověkem a má postavu, člověku podobnou, jest mi při každodenní mnoholeté zkušenosti věcí zcela jistou; neboť jsem duchy tisíckrát viděl, slyšel a s nimi mluvil; a rovněž i právě o tomto předmětu, jakož i že lidé na světě nevěří, že oni byli by lidmi, a že ti, kdož tomu věří, jsou od učených považováni za hloupé. Duchové srdečně litovali, že na světě a zejména v církvi jest ještě takováto nevědomost. Praví však, že tato víra vyšla především od učených, kteří přemýšleli o duši na základě tělesné smyslnosti, a tudíž nemohli nabýti o ní jiné představy, nežli jako o jakémsi pouhém myšlení, kteréž když jest bráno v úvahu bez podmětu [subjektu], v němž jest a z

něhož vychází [inquo et exquo], podobá se jakési vznášející se, pouze etherické formě, kteráž při tělesné smrti nutně musí se rozplynouti. Poněvadž však církev dle Slova [Božího] věří v nesmrtelnost duše, tu nutně musila býti duši přisouzena i jakási životnost, na způsob životnosti myšlení, nikoliv však cítění, jakéž bude míti člověk, až duše bude [jednou opět] spojena se svým tělem. Na této domněnce jest založena nauka o vzkříšení a víra, že za doby posledního soudu nastane spojení duše a těla; neboť když ona domněnka o duši spojí se s církevní věrou o nesmrtelném životě člověka, tu nemůže následovati nijaký jiný závěrek. Z toho vyplývá, že když někdo myslí na duši na základě [oné] nauky a domněnky, nemůže si jí naprosto představit jakožto ducha, jakož i že tento duch má podobu člověka. K tomu ještě připojuje se i to, že za dnešní doby sotva kdo co ví, co jest duchovnost, a tím méně, že ti, kdož jsou duchovní — a to jsou všichni duchové a andělé — mají lidskou podobu. Z toho též vyplývá, že takofka všichni, kdož přicházejí ze světa, diví se nesmírně, že žijí a že jsou lidmi právě tak, jako byli jimi dříve, a že naprosto není nijakého rozdílu; když však tento úžas pomine, počnou se diviti, že církev ničeho neví o tomto stavu člověka po smrti, ač přece všichni, kdož kdy žili na světě, jsou nyní ve druhém životě a jako lidé žijí dále. Když se divili i tomu, že nebylo to lidem zjeveno nějakými zjeveními (visemi), bylo jim s nebe řečeno, že bylo by se mohlo tak státi, neboť není nic snadnějšího, zlíbí-li se to Pánu; kdo však zatvrdil se ve zlu, přece jen by tomu neuvěřil a byť by to i sám viděl; kromě toho jest i nebezpečno zjevovati něco s nebe těm, kdož jsou ve světskosti a tělesnosti, poněvadž jsouce v tomto stavu, nejprve by uvěřili a pak by popírali, a tak znesvěcovali by pravdu samu; neboť věřiti a pak popíratí jest znesvěcovati; a ti, kdož znesvěcují, jsou svrhováni do nejnižších a nejbolestnějších ze všech pekel. Toť ono nebezpečí, kteréž míněno jest těmito slovy Páně:

„Oslepil oči jejich, a z a tvrdil srdce jejich, aby očima, neviděl i, a srdcem nerozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil“ (Jan 12, 40);

a že ti, kdož jsou ve světských a tělesných náklonnostech, přece by jen nevěřili, míněno jest těmito slovy:

„Abraham řekl k boháči v pekle: Majíť Mojžíše a proroky, necht' jich poslouchají. A on řekl: Nic, otče Abrahame, ale kdyby kdo z mrtvých šel k nim, budou pokání činiti. I řekl mu: Poněvadž Mojžíše a proroků neposlouchají, aniž byť kdo z mrtvých vstal, uvěří jemu“ (Luk. 16, 29—31).

(18)

Že nebe jest z lidského pokolení, vysvítá i z toho, že andělské a lidské mysli jsou navzájem si podobny; obě mají schopnost chápati, cítiti, chtíti, obě jsou utvářeny k tomu, aby nebe přijímaly [v sebe]. Neboť lidská mysl může býti právě tak moudrá jako mysl andělská; že však na světě není tak moudrou, jest proto, že jest v pozemském těle, v němž duchovní mysl myslí přírodně, poněvadž její duchovní myšlení, kteréž má s anděly zcela společné, vplývá zde v přírodní představy, odpovídající představám duchovním, a jest takto pociťováno. Avšak zcela jinak tomu jest, jestliže lidská mysl oproštěna jest svazů, které ji poutají na lidské tělo: pak nemyslí již přírodně, nýbrž duchovně, a když myslí duchovně, myslí na věci, jsoucí přírodnímu člověku nepochopitelnými a nevyslovitelnými, tudíž myslí jako anděl. Z toho lze seznati, že vnitro člověka, kteréž sluje jeho duchem, co do své podstaty jest andělem (g). Že anděl má dokonalou lidskou podobu, viz v díle „Nebe a peklo“, č. 13—71. Je-li však vnitro člověka otevřeno nikoliv vzhůru, nýbrž pouze dolů, tu po odloučení se od těla má sice lidskou podobu, ale děsnou a pekelnou, neboť ona nemůže zírati vzhůru k nebi, nýbrž pouze dolů [směrem] k peklu.

(g) Ve člověku jest právě tolik stupňů, kolik jest nebes a tyto stupně jsou po smrti otevírány podle způsobu jeho života, č. 3747, 9594. Nebe jest ve člověku, č. 3884. Lidé. žijící život lásky [k Bohu] a účinné lásky [k bližnímu] mají v sobě andělskou moudrost, byť i ukrytou, a po smrti přicházejí do ní, č. 2494. Člověk, přijímající dobro lásky a víry od Pána, sluje ve Slově [Božím] andělem, č. 10, 528.

(19)

Že nebe a peklo jsou z lidského pokolení, mohla by církev věděti ze Slova [Božího] a učiniti to předmětem svého učení, kdyby byla přijala osvícení s nebe a vposlechla slova Páně k lotrovi: „že on ještě dnes bude s Ním v ráji“ (Luk. 23. 43), jakož i to, co Pán řekl o boháči a Lazaru, že onen do pekla přišel a odtud mluvil k Abrahamovi, tento pak že přišel do nebe (Luk. 16, 9—31); a dále i to, co Pán řekl Sadduceům o vzkříšení,

„že Bůh není Bůh mrtvých, ale živých“ (Mat. 22, 32);

a kromě toho [církev mohla by to věděti] ze všeobecné víry všech, kdož dobře žili, zejména pak z víry těch, kdož jsou blízcí smrti, kdy již nejsou ve světskosti a tělesnosti, — že totiž věří, že přijdou do nebe jakmile tělo jejich přestane žíti. Tato víra převládá u všech, kdož nepřemýšlejí na základě církevní nauky o vzkříšení [kteréz prý se stane] za doby posledního soudu. Zkoumej jen, zda jest tomu tak, a potvrdíš to.

(20)

Kdo byl poučen o božském řádu, mohl by též pochopiti, že člověk jest stvořen k tomu, aby stal se andělem, poněvadž, jak lze výše v č. 9. viděti, ve člověku jest ultimum *) řádu, v kterémžto ultimu to, co přísluší nebeské a andělské moudrosti, může býti vytvořeno, jakož i obnoveno a rozmnoženo. Božský řád nikdy nezastaví se uprostřed, aby zde něco bez ultima tvořil, neboť zde není [ještě] ve své plnosti a dokonalosti, nýbrž postupuje dále až do ultima. Když však jest ve svém ultimu, tvoří a též se obnovuje prostředky, zde nahromaděnými, a vytváří nové [věci], což děje se plozením. Proto školka nebes jest zde v ultimu. To jest též míněno tím, co v prvé knize Mojžíšově, verš 26., 27., 28., praví se o člověku a o jeho stvoření;

*) *Poslední, nejzazší mez (hranice). Viz str. 8. a d. Pozn. překl.*

„Řekl Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobnosti našeho. I stvořil Bůh člověka k obrazu své mu, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je. A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plodtež se a rozmnožujte se.“

K obrazu Božímu a k podobnosti Božímu stvořiti znamená: uspořádati u člověka všechny věci božského řádu od první do poslední a tak jej učiniti andělem a to vzhledem ke vnitru jeho mysli.

(21)

Že Pán vstal z mrtvých nejen co do svého ducha, leč i co do svého těla, stalo se proto, že Pán, když byl na zemi, oslavil Své celé Člověčenství, to jest, učinil je božským; neboť duše, kterouž měl od Otce, byla sama sebou vlastním Božstvím, a tělo bylo učiněno k podobě duše, to jest Otce, a tudíž bylo též božské. Proto také On zcela jinak, nežli jakýkoliv člověk, vstal z mrtvých vzhledem k oběmu (h), [t. j. vzhledem k duši a tělu] a proto též Svým učedníkům, kteří vidouce jej, domnívali se ducha viděti, zjevil se a řekl:

(h) *Člověk vstane z mrtvých toliko jen co do svého ducha, č. 10.593, 10.594. Jedině Pán i co do svého těla vstal z mrtvých, č. 1729, 2083, 5078, 10.825.*

„Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten. Dotýkejte se mne a vizte; neboť duch těla a kosti nemá, jako mne vidíte míti.“ (Luk. 24, 36. 37. 38. [39.])

Tím ukázal, že nejen duchem, nýbrž i tělem jest člověkem.

(22)

Že nebe i peklo jest z lidského pokolení, bylo kromě toho ukázáno ve mnoha člancích ve

spisu „Nebe a peklo“, jako ku př. v těchto: O pokoleních a národech, žijících mimo církev, v nebi, č. 318—328. O dětech v nebi, č. 329—345. O moudrých a sprostných v nebi, č. 346—356. O bohatých a chudých v nebi, č. 357—365. Že každý člověk co do svého nitra jest duchem, č. 432—444. Že člověk po smrti má dokonalou lidskou podobu, č. 453—460, Že člověk po smrti má všechny smysly, paměť, myšlení, náklonnosti, které měl na světě, a že nezůstává za sebou nic, než svoje pozemské tělo, č. 461—469. O prvním stavu člověka po smrti, č. 491 až 498. O druhém stavu člověka po smrti, č. 499 až 511. O jeho třetím stavu, č. 512—520. Viz též, co řečeno jest o peklech, č. 536—588. Z toho všeho lze seznati, že nebe nesestává z andělů, kteříž byli by bývali na počátku stvoření a rovněž i peklo z nějakého ďábla a jeho zástupů, nýbrž jedině z těch, kdož byli jakožto lidé zrozeni.

(4)

Všichni lidé, kteří kdy od počátku stvoření se narodili a zemřeli, jsou buď v nebi nebo v pekle

(23)

Toto jest důsledkem *předně* toho, co v předešlém článku bylo pověděno a ukázáno, že totiž nebe a peklo jsou z lidského pokolení. Za *druhé* [vyplývá to] z toho, že každý člověk po životě na světě žije věčně dále. Za *třetí*, že tudíž všichni, kdož kdy od stvoření světa jako lidé se narodili a zemřeli, jsou buď v nebi nebo v pekle. Za *čtvrté*, že všichni, kteří ještě se narodí, rovněž přijdou do duchovního světa; že tento svět jest tak velký a tak uzpůsobený, že přírodní svět, v němž jsou lidé na zemi, nemůže býti k němu přirovnán. Aby však každý mohl to pochopiti zřetelněji, a aby nabylo to ještě větší přesvědčivosti, hodlám to jednotlivě vysvětliti a popsat.

(24)

Že jest to důsledkem toho, co bylo pověděno a ukázáno v předešlém článku, [že totiž nebe a peklo jsou z lidského pokolení], že všichni lidé, kteří kdy od počátku stvoření se narodili a zemřeli, jsou buď v nebi nebo v pekle, jest zřejmo bez vysvětlování. Doposud bylo všeobecně věreno, že lidé nepřijdou do nebe nebo do pekla dříve, než až v den posledního soudu, až duše vrátí se zpět do svého těla, a že pak budou bráti podíl na tom, co považováno jest za příslušenství těla. Prostí lidé byli k této víře přivedeni těmi, kdož předstírajíce, že jsou moudřími, bádali o vnitřním stavu člověka. Tací lidé, nepřemýšlevše o duchovním světě, nýbrž jen o světě přírodním, a tudíž také ne o duchovním člověku, arciť nevěděli, že duchovní člověk, jež každý má [ve svém] přírodním člověku, má právě tak lidskou podobu, jako přírodní člověk; a nikdy jim na mysl nevstoupilo, že přírodní člověk má svou lidskou podobu od svého duchovního člověka, ačkoliv mohli věděti, že duchovní člověk pouhým pokynem působí na celek i na každou jednotlivou část přírodního člověka, a že přírodní člověk sám sebou nezmůže naprosto ničeho. Jest to duchovní člověk, který myslí a chce, neboť přírodní člověk nemůže tak ze sebe sama činiti, a myšlení a vůle jsou všecko ve všem u přírodního člověka, neboť přírodní člověk jest tak uváděn v činnost, jak tomu chce duchovní člověk, a rovněž i mluví tak, jak tento myslí, a to tak veskrze, že jednání není ničím jiným, než vůlí, a řeč ničím jiným, nežli myšlenkou, neboť odejmeme-li to neb ono; ihned přestane řeč a konání. Z toho vysvítá, že duchovní člověk jest skutečně člověkem, a že jest v celku i v každé části přírodního člověka, a že tudíž má tutéž jeho podobu; neboť jestliže v některé části nebo částečce přírodního člověka duchovní člověk nepůsobí, není v ní života. Avšak duchovní člověk nemůže se jeviti očím přírodního člověka, neboť tak jako jest dle řádu [Božího], že duchovnost mohla by spatřiti přírodnost, přičí se řádu, aby přírodnost mohla

spatřiti duchovnost: jest totiž vliv duchovnosti v přírodnost, a tudíž i zření, neboť zření jest rovněž vlivem, nikoliv však opačně. Duchovní člověk jest to, čemu říkává se duch člověka, a v duchovním světě jeví se v dokonalé lidské podobě a po smrti žije dále. Poněvadž ti, kdož jsou inteligentní, nevěděli — jak již výše řečeno — ničeho o duchovním světě a tudíž i ničeho o duchu člověka, přijali náhled, že člověk nemohl by žíti jakožto člověk dříve, dokud nevrátil by se do svého těla a nenabyl opětne jeho smyslů. Proto vznikly tak nicotné představy o vzkříšení člověka, že totiž těla, ačkoliv červy a rybami byla rozežrána a úplně v prach se rozpadla, budou opětne božskou všemohoucností shromážděna a s dušemi opětne spojena, a že stane se to teprve až bude konec světa, kdy viditelný vesmír zanikne; a tak i mnohé jiné podobné představy [vznikly], které jsou nad lidskou chápavost, a duchu na prvý pohled jeví se býti nemožnými a božskému řádu se přičícími, a proto také víra mnohých ochabla; neboť kdo myslí z moudrosti, nemůže uvěřiti tomu, co by do jisté míry nechápal, a víra v to, co jest nepochopitelné, to jest víra v to, co člověk má za nepochopitelné, neexistuje. Proto také ti, kdož nevěří v život po smrti, čerpají z toho doklad pro své popírání. Že však člověk ihned po smrti opětne jest vzkříšen, a že má pak dokonalou lidskou podobu, lze nalézti v díle „Nebe a peklo“, a to ve mnoha člancích. Toto bylo uvedeno k dalšímu potvrzení toho, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení; z čehož pak následuje, že všichni, kdož od počátku stvoření jako lidé se narodili a zemřeli, jsou v nebi nebo v pekle.

(25)

Že každý po životě na [tomto] světě žije věčně, vysvítá z toho, že pak jest člověkem duchovním a nikoliv již přírodním, a že duchovní člověk, odloučený od přírodního, věčně zůstává týmž, poněvadž stav člověka po smrti nemůže již býti změněn. Kromě toho duchovnost každého člověka jest ve spojení s Božstvím, neboť ona má moc přemýšleti o Božství, jakož i milovati Božství a býti vzněcována vším tím, co pochází od Božství [tedy tím, čemu církev učí], a tudíž může býti spojena s Božstvím prostřednictvím myšlení a chtění, což jsou dvě schopnosti duchovního člověka, vytvářející jeho život; a to, co může býti spojeno s Božstvím, nemůže nikdy zemříti, neboť Božství jest při něm a spojuje je se Sebou. Nad to pak člověk vzhledem ke svému duchu jest stvořen k formě nebeské, a forma nebeská pochází od Božství Samého, jakž lze seznati v díle „Nebe a peklo“, kdež jest ukázáno, že Božství Páně tvoří a formuje nebe, č. 7—12, a č. 78—86; že člověk jest stvořen, aby byl nebem v nejmenší podobě, č. 57; že nebe v celém souboru představuje jediného člověka, č. 59—66, že tudíž anděl má dokonalou lidskou podobu, č. 73—77. Anděl totiž jest člověk vzhledem ke své duchovnosti. Též jsem o tomto předměte několikráte rozmlouval s anděly, kteří velice se divili, že mezi těmi, kdož v křesťanském světě jsou zváni inteligentními a pro inteligenci požívají důvěry ostatních, jest velice mnoho takových, kteří naprosto zavrhnou víru ve vlastní svou nesmrtelnost, věříce, že duše člověka po smrti právě tak se rozplyne, jako duše zvířete, při čemž nevšímají si rozdílu mezi životem člověka a zvířete, že totiž člověk může přemýšleti o sobě samém, o Bohu, o nebi, o lásce, o víře, o duchovním a mravním dobru, o pravdě a podobném, a takto může k Božství Samému býti povznesen a tím vším býti spojen s Ním; že však zvířata nemohou sebe povznést nad vlastní svoji přírodnost, přemýšleti o takovýchto věcech, a že v důsledku toho jejich duchovnost po smrti nemůže býti odloučena od jejich přírodnosti, a tudíž že nemůže žíti sama pro sebe (i), jakož může to činiti duchovnost člověka, což též jest příčinou, že život zvířete přestává, zanikne-li jeho život přírodní. Příčinu, proč mnozí z tak zvaných inteligentů křesťanského světa nevěří v nesmrtelnost svého vlastního života, andělé vysvětlují tím, že tací v srdci svém popírají Božství, a uznávají místo Božství přírodu, a ti, kdož smýšlejí z takovýchto zásad, nejsou schopni mysliti na nějakou věčnost pomocí spojení s Božstvím, aniž v důsledku toho též o stavu člověka jakožto odlišném od stavu zvířat, neboť odvrhujíce Božství ze svého myšlení, odvrhují též i věčnost. Andělé dále pravili, že u každého člověka jest nejvniternější čili nejvyšší stupeň života, čili cosi [quoddam] nejvniternějšího čili nejvyššího, v co Božství Páně nejprve čili bezprostředně vplývá, a odkudž On urovnává všechny ostatní vniterné věci, týkající se duchovního a přírodního člověka, což děje se v nich obou postupně podle stupňů řádu. Toto nejvniternější čili nejvyšší nazývali vchodem Páně do člověka a Jeho nejvlastnějším

příbytkem u něho. A pravili, že člověk jest člověkem právě proto, že má toto nejvniternější čili nejvyšší, a že tím rozlišuje se od nerozumných zvířat, kteráž toho nemají, a to že jest příčina, proč lidé vzhledem ke svým vnitřům, jež přísluší jejich myslím, rozumové a přírodní, na rozdíl od zvířat mohou býti Pánem k Němu Samému povzneseni, mohou v Něho věřiti, láskou k Němu mohou býti naplněni, soudnost [intelligentia] a moudrost v sebe přijímati a z rozumu mluvit. Když jsem se jich vyptával stran těch, kdož popírají Božství a Božskou Pravdu, jimiž život člověka s Božstvím Samým jest spojován, zdaž i ti na věčnosti žijí dále, pravili, že i ti mají schopnost mysliti a chtít a tudíž věřiti a milovati to, co jest z Božství, právě tak, jako ti, kdož Božství uznávají, a že právě tato jejich schopnost jest příčinou, že i oni věčně žijí. K tomu dodali, že tato schopnost jest od onoho nejvniternějšího čili nejvyššího, jež jest v každém člověku, o čemž výše bylo zmíněno; že totéž mají i ti, kdož jsou v pekle, a že z toho čerpají moc, uvažovati a mluvit proti Božské Pravdě, bylo na mnoha místech ukázáno. Toť jest tedy příčina, že každý člověk žije věčně, byť by i byl jakýkoliv. Poněvadž každý člověk po smrti žije věčně, ni žádný anděl a rovněž ani ni žádný duch nemyslí nikdy na smrt, ba oni dokonce ani nevědí, co jest to umřít; když tudíž ve Slově [Božím] jest jmenována smrt, rozumějí tím andělé buď zatracení, jež jest smrtí v duchovním smyslu, anebo pokračování života a vzkříšení (k). Toto bylo uvedeno toliko ku potvrzení toho, že všichni lidé, kolikoliv jich od počátku stvoření se narodilo a zemřelo, žijí dále, z části v nebi, z části v pekle.

(i) I v životě zvířat jest vliv z duchovního světa, avšak jen všeobecný a nikoliv, jako u člověka, zvláštní, č. 1633, 3646. Rozdíl mezi člověkem a zvířetem jest ten, že lidé mohou býti nad sebe samotné povzneseni k Pánu, mohou o Božství přemýšlet, je milovati a tak s Pánem býti spojeni, čímž mají věčný život, — jinak však zvířata, která nemohou býti k tomu povznesena, č. 4525, 6323, 9231.

(k) Smrtí, když ve Slově [Božím] jest jmenována tam, kde se mluví o zlých; rozumí se v nebi zatracení, jímž jest duchovní smrt, jakož i peklo, č. 5407, 6119, 9008. Ti, kdož jsou v dobru a pravdě, slují živí, ti však, kdož jsou ve zlu a nepravdě, slují mrtví, č. 81, 290, 7494. Tam, kde mluví se o dobrých, kteří umírají, v nebi rozumí se smrti vzkříšení a pokračování života, poněvadž pak člověk vstává z mrtvých, pokračuje ve svém vlastním životě a vstupuje do věčného života, č. 3498, 3505, 4618, 4621, 6036, 6222.

Swedenborg: Poslední soud. — 3.

(26)

Abych zvěděl, že všichni lidé, kteří od počátku stvoření se narodili a zemřeli, jsou v nebi nebo v pekle, bylo mi dovoleno rozmlouvat i některými, kdož žili před potopou, jakož i s některými, kdož žili po potopě, a také s některými ze židovského národa, kteří jsou [nám] známi ze Starého Zákona; s některými, kteří žili za doby Páně, a se mnoha, kteří žili v dalších stoletích až po dnešní dobu; dále též i se všemi těmi zemřelými, které jsem znal za jejich tělesného života; a podobně i s dětmi a s mnohými z pohanstva. Touto zkušeností jsem se plně přesvědčil, že není jediného, kdož se kdy jako člověk od prvního stvoření na této zemi narodil, aby nebyl v nebi nebo v pekle.

(27)

Že duchovní svět, do něhož přijdou též všichni, kteří ještě se narodí, jest tak veliký a tak uzpůsobený, že přírodní svět, v němž jsou lidé, nemůže býti k němu přirovnán, vysvítá z nesmírného počtu lidí, kteří vešli do duchovního světa od prvního stvoření, a kteří zde jsou pospolu; jakož i z ustavičného přírůstku, jehož duchovní svět nabude ještě později z lidského pokolení, a podle toho, co v příslušném článku č. 6—13 bylo pověděno, bez přestání bude nabývat, poněvadž plození lidského pokolení na zemi nikdy nepřestane. Když mé [duchovní] oči byly mi otevřeny, bylo mi několikrát dovoleno viděti, jak nesmírný počet lidí jest tam již nyní; byl tak veliký, že sotva mohl by býti spočítán; byly jich tam myriády — a to pouze na

jediném místě, v jedné končině; kolik jich asi jest v končinách ostatních ? Všichni jsou zde totiž shromážděni ve společnosti, a společností jest ohromně mnoho, a každá společnost tvoří na svém místě trojí nebe, a tři pekla [jsou] pod nimi; pročez jsou zde ti, kdož sídlí ve výši, ve středu a pod nimi, jakož i ti, kdož jsou v nejspodnějších místech pod nimi, čili v peklech. Též ti, kdož jsou nahoře, bydlí pospolu jako lidé ve městech, v nichž vždy bývá jich na sto tisíc. Z toho vysvítá, že přírodní svět, v němž jsou lidé na zemi, nemůže býti přirovnán ku počtu lidského pokolení na onom světě. Jestliže tudíž člověk přechází z přírodního světa do světa duchovního, jest to právě tak, jako kdyby někdo z vesnice přišel do velkoměsta. Že přírodní svět ani co do svého uzpůsobení nemůže býti přirovnán ke světu duchovnímu, může býti zjevno z toho, že nejenom vyskytují se zde všechny věci, které, jsou v přírodním světě, nýbrž nad to i nesčetné jiné věci, jichž nikdo nikdy na světě neviděl, aniž mohou býti zraku předvedeny, neboť duchovní věci zde co do svého rázu jsou vytvořeny takofka na způsob přírodních zjevů, a každá jednotlivá věc s nekonečnou rozmanitostí; neboť duchovnost převyšuje přírodnost tak velice co do své výtečnosti, že jen málo jest věcí, kteréž mohou býti znázorněny přírodní myslí; neboť přírodní mysl nechápe jediné věci z tisíce těch, které chápe duchovní mysl, a vše, co spočívá v duchovní myslí, jest zraku [duchů] představováno příslušnými formami, což jest příčinou, že duchovní svět pokud se týče velebnosti a úžasnosti svých věcí, ani popsán býti nemůže. Též i tohoto všeho přibývá v tom poměru, jak vzrůstá počet lidského pokolení v nebi, neboť tam všechno představuje se v [jistých] formách, které odpovídají onomu stavu, v němž každý jest vzhledem k lásce a víře, a z nich vzhledem k moudrosti a soudnosti [intelligentia]; a to s rozmanitostí, jež stále vzrůstá s přibývajícím množstvím. Toť jest i příčinou, že ti, kdož byli do nebe povzneseni, vyprávěli, že viděli a slyšeli tam věci, jichž oko nevidělo a ucho neslyšelo. Z toho tedy může býti jasno, že duchovní svět jest takový, že přírodní svět nemůže býti k němu přirovnán. Více o tom, jaký jest, viz v díle „Nebe a peklo“, kdež promlouváno jest o dvou královstvích v nebi, č. 20—28; o společnostech nebeských, č. 41-50; o předobrazeních a zjevech v nebi, č. 170—176, a o moudrosti andělů nebeských, č. 265—275. Avšak věcí, které tam jsou popsány, jest jen velmi nepatrná část.

3*

(5)

**Poslední soud může se konati tam,
kdež jsou všichni shromážděni,
tudíž v duchovním světě, nikoliv na zemi**

(28)

Stran posledního soudu se věří, že tehdy Pán zjeví se v oblacích nebeských s anděly ve [vší] slávě, a všichni, kdož od počátku stvoření kdy byli žili, že vstanou z hrobů, duše obléknuvše svá těla, a když takto budou shromážděni, že Pán je odsoudí, ty, kdož dobře jednali, k životu nebeskému, ty, kdož zle jednali, k věčné smrti čili k peklu. Církev odvozuje tuto víru z doslovného smyslu Slova [Božího], a tato víra nemohla býti odstraněna dříve, dokud lidé nevěděli, že v každé věci, která ve Slově [Božím] se vyskytuje, jest duchovní smysl, a že tento smysl jest Slovo [Boží] samotné, jemuž doslovný smysl slouží za podklad čili za základnu, a že bez takovýchto písmen [jakáž má], Slovo [Boží] nemohlo by býti božské, nemohouc nebi a světu zároveň sloužiti k nauce života a víry, a ke spojení. Kdož tedy zná duchovnost, odpovídající přírodnosti ve Slově [Božím], může i věděti, že příchodem

Páně v oblacích nebeských není míněno nějaké takovéto Jeho zjevení se, nýbrž zjevení se ve Slově [Božím]; neboť Pán jest Slovo, poněvadž jest Božská Pravda. Oblaka nebeská, v nichž má přijíti, jsou doslovný smysl Slova [Božího]; a sláva jest jeho duchovní smysl. Andělé jsou nebem, z něhož zjevení to vychází, jakož i Pánem vzhledem k Božské Pravdě (I). Z toho vysvítá, co oněmi slovy dlužno rozuměti, totiž že Pán na konci církve otevře duchovní smysl Slova [Božího], a tím i Božskou Pravdu, jaká ona sama v sobě jest; že tedy toto jest znamením, že poslední soud nastává. Že v každé věci, která jest ve Slově [Božím] jmenována, a v každém výrazu jest duchovní smysl, a jakým týž jest, viz v díle „Nebeská tajemství“, v němž vše co do celku i jednotlivostí, co v první a druhé knize Mojžíšově jest obsaženo, jest dle tohoto vnitřního smyslu vyloženo, z čehož výňatky o Slově [Božím] a jeho vnitřním smyslu nalézt lze ve spisku „O bílém koni“ ve Zjevení [Janově].

(I) Pán jest Slovo [Boží], poněvadž jest Božskou Pravdou v nebi, č. 2533, 2818, 2859, 2894, 3393, 3712. Pán jest i proto Slovem [Božím], poněvadž Slovo [Boží] jest od Něho a o Něm pojednává, 2859; pojednává pouze o Pánu, zejména o oslavení Jeho Člověčenství, v nejvnitřnějším smyslu Slova [Božího], proto Pán Sám jest v něm, č. 1873, 9357. Příchodem Páně jest Jeho přítomnost ve Slově [Božím], a zjevení, č. 3900, 4060. Oblaka ve Slově [Božím] znamenají Slovo [Boží] v literách, čili jeho doslovném smyslu, č. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106. 8781, 9430. 10.551. 10.574. Sláva ve Slově [Božím] značí Božskou Pravdu, jak jest v nebi, a jak jest v duchovním smyslu, č. 4809, 5292, 8267, 8427, 9429, 10.574. Anděly ve Slově [Božím] jest označována Božská Pravda, jsoucí od Pána, poněvadž andělé jsou jejími schránkami, a mluví nikoliv ze sebe, nýbrž z Pána, č. 1925, 2821, 3039, 4085, 4295. 4402, 6280, 8192, 8301. Trouby čili rohy [polnice], jež mají pak andělé, značí v nebesích se vyskytující a s nebe zjevenou Božskou Pravdu, č. 8815, 8823, 8915.

(29)

Že poslední soud musí by býti konán v duchovním a nikoliv v přírodním světě, může býti zřejmo z předchozích dvou, jakož i z následujících dvou článků. Ve dvou předchozích člancích bylo ukázáno, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení; a že všichni lidé, kolikkoliv jich od počátku stvoření se narodilo a zemřelo, jsou buď v nebi nebo v pekle a tudíž všichni jsou tam pohromadě; ve dvou dalších člancích budiž však nyní ukázáno, že poslední soud byl již konán.

(30)

Kromě toho nikdo není souzen co do svého přírodního člověka, a tudíž pokud žije v přírodním světě, neboť zde žije ještě ve svém přírodním těle; nýbrž jest souzen ve svém duchovním člověku, tudíž když přijde do duchovního světa, poněvadž zde jest člověkem v těle duchovním. Jest to duchovnost při člověku, kteráž jest souzena, nikoliv však přírodnost; neboť tato nemá nijaké viny nebo nějakého zločinu na sobě, poněvadž nežije sama ze sebe, nýbrž jest jen oporou a nástrojem, jímž duchovní člověk působí. Viz výše č. 24. Toť též příčina, že nad lidmi jest držán soud, když byli odložili svoje tělo přírodní a oblékli tělo duchovní. V tomto těle jeví se člověk takým, jakým jest vzhledem ke své [panující] lásce a své víře; neboť každý jest v duchovním světě obrazem své [panující] lásky, a to nejen pokud se týče svého obličej a těla, nýbrž i pokud se týče své řeči a svého jednání. Viz v díle „Nebe a peklo“ č. 481. Z toho též vyplývá, že všichni, jakmile se to Pánu zlíbí, jsou vzhledem ke svým vlastnostem poznáni a ihned odloučeni. Z toho též vysvítá, že soud konán jest v duchovním světě, nikoliv však v přírodním světě čili na zemi.

(31)

Že při člověku nezáleží na přírodním životě, nýbrž na jeho duchovním životě v přírodnosti, poněvadž přírodnost sama sebou jest neživá, a že v ní jeví se život jest ze života duchovního člověka, že tudíž tento to jest, jenž jest souzen, a že jest míněna i duchovnost člověka, když mluveno jest o souzení podle skutků, to vše lze nalézt v díle „Nebe a peklo“, a

to ve článku s nadpisem: Člověk po smrti jest takový, jaký byl jeho život na zemi (č. 470—484).

(32)

Rád bych zde připojil ještě jisté nebeské tajemství, o němž sice jest v díle „Nebe a peklo“ zmínka, jež však dosud není popsáno. Každý jest po smrti poután na jistou společnost, a jest k ní upoután ihned, jakmile přibude do duchovního světa (viz v naznačeném spise č. 427 a 497); avšak duch ve svém prvním stavu o tom neví, ježto v této době jest ještě ve svém zevnějšku a dosud není ve vniternosti; je-li takovým, přechází semo a tamo, kamž žádost jeho duše jej vodí; avšak ve skutečnosti jest tam, kde jest jeho [panující] láska, to jest v oné společnosti, kde jsou ti, kdož mají tutéž [panující] lásku. Je-li některý duch v tomto stavu, jest ho viděti na mnoha různých místech a jest tam všude jako by tělesně přítomen; ale to jest jen zdánlivé; jakmile tudíž jest Pánem uveden ve svou vlastní panující lásku, zmizí ihned očím ostatních a jest mezi svými vlastními v té společnosti, k níž jest poután. Toto jest zvláštností v duchovním světě, kteráž zdá se býti podivuhodnou těm, kdož neznají toho příčinu. Proto také duchové, jakmile jsou shromážděni a od sebe odděleni, jsou též souzeni, a každý z nich jest umístěn na své vlastní místo, dobří v nebi a zde ve společnosti svých vlastních, a zlí v pekle, a zde [rovněž] ve společnosti svých vlastních. Z toho jest tudíž zjevno, že poslední soud nemůže býti konán nikde jinde, nežli v duchovním světě, jednak proto, že tam každý má takovou podobu, jaký jest jeho život, jednak i proto, že je u těch, kdož jsou v podobném životě, a tak každý jest u svých vlastních. Jinak však tomu jest v přírodním světě, kde dobro a zlo mohou býti pohromadě, a kde nikdo neví, jakým člověkem jest druhý, a kdež životní láska [t. j. panující láska] jednotlivcova není příčinou rozluky mezi nimi. Rovněž tak nijaký člověk s přírodním tělem nemůže býti ani v nebi ani v pekle. Měl-li by tudíž člověk přijíti do nebe nebo do pekla, musí odložit své přírodní tělo, a po jeho odložení musí býti v duchovním těle souzen. Proto též, jakž výše bylo řečeno, souzen jest člověk duchovní a nikoliv člověk přírodní.

(6)

**Poslední soud koná se tehdy, když nastal konec církve;
a konec církve, jest když není již nijaké víry,
poněvadž není nijaké lásky**

(33)

Jest několik příčin, proč poslední soud koná se, když jest konec církve. Prvou příčinou jest, že pak rovnováha mezi nebem a peklem, a s rovnováhou i lidská svoboda sama započíná pomíjeti; a když pomíjí svoboda člověka, nemůže týž již více býti spasen; neboť nemůže pak býti veden k nebi svobodně, ježto žene se do pekla nemaje již [své] svobody; neboť nikdo nemůže býti přetvořen [obrácen] bez svobodné vůle, a veškerá svobodná vůle jest výsledek rovnováhy mezi nebem a zemí. Že jest tomu tak, může vysvitnouti ze dvou článků v díle „Nebe a peklo“, kdež jest řeč o rovnováze mezi nebem a peklem, č. 589—596; a že člověk rovnováhou mezi nebem a peklem jest ve svobodě, č. 597—603; a dále tamtéž, že nikdo nemůže býti přetvořen [obrácen] jinak, nežli ve svobodě.

(34)

Že rovnováha mezi nebem a peklem začíná zanikati při konci církve, může vysvitnouti z toho, že nebe a peklo jsou z lidského pokolení, což ukázáno výše v dotyčném článku, a jestliže mnozí jdou k peklu a jen málo jich jde k nebi, tu zlo, jsoucí na jedné straně převyšuje dobro na straně druhé; neboť zlo vzrůstá v té míře, jak vzrůstá peklo, a veškeré zlo jest člověku přiváděno z pekla, a veškeré dobro s nebe. Poněvadž nyní na konci církve zlo má převahu nad dobrem, všichni jsou Pánem souzeni, dobří jsou odděleni od zlých a všecko jest uvedeno v řád, nové nebe a nová církev na zemi jsou zřízeny a tak rovnováha opět jest obnovena. Toť jest tedy to, což jest zváno posledním soudem, o němž ještě více bude pověděno ve člancích dalších.

(35)

Ze Slova [Božího] jest známo, že konec církve jest [tehdy], když není v ní již víry; není však dosud známo, že není víry, není-li účinné lásky, a proto budiž něco o tom nyní pověděno. Pánem jest předpovězeno, že na konci církve nebude již nijaké víry: „Ale když přijde Syn člověka, zdaliž nalezne víru na zemi ? (Luk. 18, 8), jakož i to, že pak nebude již nijaké účinné lásky:

„Při naplnění se věku rozmnoží se nepravost, ustydne láska mnohých, a bude kázáno toto evangelium království po všem světě, a tehdáž přijde konec“ (Mat. 24, 12. 14.).

Naplněním se věku jest poslední čas církve. 'Pán popisuje v této kapitole postupně se zhoršující stav církve vzhledem k lásce a víře, avšak popisuje jej zde pouhými souvztažnostmi; proto tomu, co Pán zde předpověděl, nemůže býti porozuměno, nezná-li člověk duchovního smyslu, odpovídajícího jednotlivostem [zde uvedeným]; proto Pánem bylo mi dáno vše, co v této kapitole se vyskytuje a částečně to, co v následující jest pověděno o naplnění se věku*), o Jeho příchodu, o postupném zrušení církve a o posledním soudě, vyložiti v díle „Nebeská tajemství“, a každý může to tam nalézt v č. 3353—3356, 3486-3489, 3650—3655, 3751—3759, 3897—3901, 4056—4060, 4229—4231, 4332—4335, 4422—4424, 4635—4638, 4661—4664, 4807—4810, 4954—4959, 5063—5071.

*) V biblích, u nás rozšířených, jest chybný překlad: skonání neb konec světa, místo správného výrazu: naplnění se věku (řecky „aion“). Pozn. překl.

(36)

Budiž nyní ještě něco pověděno o tom, že není nijaké víry, není-li nijaké účinné lásky. Má se za to, že víra existuje, dokud jest věřeno tomu, čemu učí církev; anebo že ti, kdož věří, mají víru. Avšak věření není věrou, nýbrž věrou jest: chtěti a konati to, čemu jest věřeno. Jestliže naukám církve jest pouze věřeno, nejsou tytéž [nauky] v životě člověka, nýbrž jsou jen v jeho paměti a tudíž v myšlení zevnějšího člověka; nevnikají do jeho života, dokud nevniknou do jeho vůle a tudíž do jeho konání; proto víra jest nejprve v duchu člověkově, poněvadž duch člověka, jehož život jest vlastním životem člověkovým, vytvářen jest z jeho vůle, a jen tou měrou z myšlení, jak toto vychází z vůle; paměť člověka a myšlení z této paměti jest pouhým nádvořím, po němž člověk jest veden. Právě-li se „vůle“ nebo „láska“ jest to totéž, poněvadž každý miluje to, co chce [co si přeje], a každý chce to, co miluje; a vůle jest přijímací schránou lásky, ale rozum, příslušející myšlení, jest přijímací schránou víry. Člověk může mnoho věděti, mysliti a rozuměti; avšak co nesouhlasí s jeho vůlí čili s jeho láskou, to odvrhuje od sebe, jakmile sám sobě jsa zůstaven, myslí ze své vůle čili ze své lásky, a proto také odvrhuje to po smrti tělesné, když žije v duchu, neboť jak právě bylo řečeno, v duchu člověkově zůstává, jen to, co vešlo do jeho vůle čili do jeho lásky; [vše] ostatní po smrti pokládá za cosi cizího, odvrhuje to ven a s odporem k tomu pohlíží, poněvadž není to předmětem jeho lásky. Něco jiného však jest, jestliže člověk nejen věří těm naukám církve, jež jsou čerpány ze Slova [Božího], nýbrž i přeje si je a činí je; tak vzniká pak

víra; neboť víra jest náklonností k pravdě, vznikající ze chtění pravdy [z touhy po pravdě], protože jest pravdou. Chtítí pravdu, poněvadž jest pravdou, toť jest vlastní duchovností člověka; neboť takové chtění zbavilo se přírodnosti, již jest chtítí pravdu nikoliv pro pravdu [samotnu], nýbrž pro svou vlastní slávu, pověst a zisk. Pravda totiž, je-li odloučena od těchto věcí, jest duchovní, poněvadž ve své vlastní podstatě jest Božstvím; proto chtítí pravdu, poněvadž jest pravdou, jest totéž, jako Božství uznávati a milovati. Tyto dvě [věci] jsou úplně spojeny a též v nebi jsou považovány za jedinou, neboť Božstvím, vycházejícím z Pána, jest v nebi Božská Pravda (viz v díle „Nebe a peklo“ č. 128—132), a ti jsou anděly v nebesích, kdo ji přijímají a činí ji věcí svého života. Toto [vše] bylo řečeno proto, aby bylo známo, že víra nepozůstává z pouhého věření, nýbrž ze chtění a konání, a že tudíž není nijaké víry tam, kde není účinné lásky. Účinná láska [charitas] čili láska jest chtění a konání.

(37)

Že v církvi jest za dnešní doby víry tak pořádku, že sotva lze říci, že vůbec nějaká jest, bylo patrné na mnohých učených i sprostných, kteří po smrti byli jakožto duchové zkoumáni ohledně víry, již měli na zemi. Bylo shledáno, že každý [z nich] věřil, že víra jest pouhým věřením a přesvědčením sama sebe, že jest tomu tak [jakž jest věreno]; a že většina těch z nich, kdož byli učení, považovala víru výhradně jen za věření, spojené s důvěrou či spoléháním, že jsou spaseni utrpením Páně a Jeho zprostředkováním, a málo kdo z nich věděl, že není víry tam, kde není účinné lásky čili lásky; ba oni ani nevěděli, co jest účinná láska k bližnímu, ani jaký jest rozdíl mezi myšlením a chtěním. Většina jich odvrátila se od účinné lásky pravíc, že účinná láska pranic neprospívá, leč toliko víra. Když bylo jim odpověděno, že účinná láska a víra jsou jedno, jako vůle a rozum [jsou jedno], a že účinná láska má své sídlo ve vůli, víra pak v rozumu, a že oddělití je od sebe bylo by jako oddělití vůle od rozumu, nerozuměli tomu. Z toho bylo mi zřejmo, že za dnešního dne sotva jaká víra existuje. To bylo jim též ukázáno na živé zkušenosti. Ti, kdož byli sobě namluvili, že mají víru, byli uvedeni do jisté andělské společnosti, kdež byla pravá víra, a když byli uvedeni v obecnství s touto společností, vycítili jasně, že nemají víry, což pak též před mnohými vyznali. Totéž bylo i jinak ukázáno na těch, kdož učinili [veřejné] vyznání víry a proto se domnívali, že věří, aniž byli by žili život víry, což jest účinná láska; a ti všichni vyznali, že neměli víry, poněvadž nic z ní neměli v životě svého ducha, nýbrž měli to pouze jen mimo něho, v jakémśi myšlení, když žili ještě na světě.

(38)

Toť jest stav církve za dnešního dne, totiž, že v ní není víry, protože není v ní účinné lásky, a kde není účinné lásky, tam není též nijakého duchovního dobra, neboť toto dobro pochází jedině z účinné lásky. S nebe bylo řečeno, že u některých jest ještě dobro, že však dobro to nemůže býti nazváno duchově dobrým, nýbrž jen přírodně dobrým, poněvadž Božská Pravda sama jest [v nich] v zatemnění, a Božská Pravda přivádí k účinné lásce, neboť ona jí učí a k ní jakožto ke svému konečnému cíli směřuje, pročez jen tou měrou může se účinná láska vyskytovat, je-li tu pravda, z níž ona [účinná láska] může vzejíti. Ale nauky, jež [dosavadní] církve mají z Božské Pravdy, směřují k pouhé víře, pročez jsou též zvány naukami víry, nesměřují však k životu; neboť pravda, kteráž směřuje toliko k víře, nikoliv však k životu, nemůže člověka učiniti duchovním, neboť dokud [pravda] zůstává mimo život, jest přírodní, ježto člověk zná ji a přemýšlí o ní jako o kterékoliv jiné obyčejné věci. Toť příčina, že dnes není nijakého duchovního dobra, nýbrž při některých [lidech] jen přírodní dobro. Ostatně každá církev v začátcích jest duchovní, neboť započíná účinnou láskou, avšak postupem času odvrací se od účinné lásky k víře a stává se pak ze vnitřní církve církví zevnější; a když stane se zevnější, jest její konec, neboť pak klade všechny věci jen do vědění a málo anebo vůbec nic do života; a jakou měrou člověk z vnitřního stává se zevnějším, takovou měrou jest duchovní světlo u něho utlumováno, až on Božskou Pravdu nevidí již z pravdy samotné, to jest ze světla nebes (poněvadž světlo nebes jest Božská Pravda), nýbrž pouze jen ze světla přírodního, kteréž samo sebou a není-li osvětlováno duchovním světlem,

jest takové, že on Božskou Pravdu vidí jako by byla v noci a uznává ji jakožto pravdu jediné proto, že bylo tak řečeno duchovním představeným, a že církevní koncil to přijal. Toť jest příčinou, že intelektuelní schopnost osob takových nemůže býti Pánem osvícena; neboť tou měrou, jak přírodní světlo svítí v intelektuelní schopnost, duchovní světlo jest utlumeno; a přírodní světlo svítí v intelektuelní schopnosti, jestliže světskost, tělesnost a pozemskost jest více milována nežli duchovnost, nebeskost a božskost; tou měrou také člověk jest zevnější.

(39)

Ježto však v křesťanském světě není známo, že není víry tam, kde není účinné lásky, jakož i není známo, co jest účinná láska k bližnímu, aniž to, že vůle jest to, co vytváří člověka samotného, a že jeho myšlení [vytváří jej] jen tou měrou, jak z vůle vychází, hodlám — aby tyto věci byly uvedeny do světla rozumu — připojiti o tom výňatky z díla „Nebeská tajemství“, sloužící k vysvětlení.

Z Nebeských tajemství.

O víře. Kdo neví, že všechno ve vesmíru vztahuje se k dobru a k pravdě a ke spojení jich obou, [za tím účelem,] aby tím něco vzniklo, neví též, že všechno v církvi vztahuje se k víře a lásce a ke spojení jich obou, č. 7752—7762, 9186, 9224. Vše ve vesmíru vztahuje se k pravdě a dobru a ke spojení jich obou, č. 2451, 3166, 4390, 4409, 5232, 7256, 10.122, 10.555. Pravdy týkají se víry a dobro týká se lásky, č. 4353, 4997, 7178, 10.367.

Kdo neví, že vše v celku a jednotlivostech u člověka vztahuje se k rozumu a vůli a ke spojení obou, aby člověk byl člověkem, též neví, že všechno v církvi vztahuje se k víře a lásce a ke spojení obou, aby ve člověku byla církev, č. 2231, 7752, 7753, 7754, 9224, 9995, 10.122. Člověk má dvě mohutnosti, jednu, která sluje rozum a druhou, která sluje vůle, č. 641, 803, 3623, 3939. Rozum jest určen k tomu, přijímati v sebe pravdu, a tudíž to, co jest předmětem víry; a vůle jest proto zde, aby přijímala v sebe dobro, tudíž to, co jest předmětem lásky, č. 9300, 9930, 10.064. Z toho plyne, že láska nebo účinná láska vytváří církev, a nikoliv pouhá víra, čili víra od oné [lásky] odloučená, č. 809, 916, 1798, 1799, 1834, 1844, 4766, 5826.

Od účinné lásky odloučená víra není nijakou věrou, č. 654, 724, 1162, 1176, 2049, 2116, 2340, 2349, 2419, 3849, 3868, 6348, 7039, 7842, 9782. Taková víra v příštím životě hyne, č. 6353, 8094. Ti, kdož víru odlučují od účinné lásky, jsou ve Slově [Božím] předobrazeni Kainem, Chámem, Rubenem, prvorozeným egyptským a Filištínskými, č. 3325, 7097, 7317, 8093. Jakou měrou účinná láska ustupuje, tou měrou nabývá převahy náboženství pouhé víry, č. 2231. Církev průběhem doby odvrací se od účinné lásky k víře a posléze k víře samojediné, č. 4683, 8094. Za poslední doby církve není již nijaké víry, poněvadž není nijaké účinné lásky, č. 1843, 3489, 4649. Ti, kdož samojedinou víru prohlašují za spasitelnou, omlouvají zlý život, a ti, kdož žijí zlý život, nemají nijaké víry, ježto nemají nijaké účinné lásky, č. 3865, 7766, 7778, 7790, 7950, 8094. Tací jsou v nepravdě svého zla, ačkoliv o tom nevědí, č. 7790, 7950. Proto také dobro nemůže býti s nimi spojeno, č. 8981, 8983. V příštím životě jsou proti dobru a proti těm, kdož jsou v dobru, č. 7097, 7127, 7317, 7502, 7945, 8096, 8313. Lidé prostého srdce vědí lépe, nežli rozumní, co jest dobro života, a tudíž co jest účinná láska, nikoliv však co jest oddělená víra, č. 4741, 4754.

Swedenborg: Poslední soud. — 4.

Dobro jest bytím [Esse] a pravda jest existováním z něho [Existere inde]; pravda víry má tudíž bytí svého života z dobra účinné lásky, č. 3049, 3180, 4574, 5002, 9144. Pravda víry žije tudíž z dobra účinné lásky, a život víry jest účinná láska, č. 1589, 1947, 1997, 2579, 4070, 4096, 4097, 4736, 4757, 4884, 5147, 5928, 9154, 9667, 9841, 10.729. Víra není živá u člověka, jestliže týž to, co jest věcí víry pouze jen ví a myslí, nýbrž jediné, jestliže to chce a z vůle to činí, č. 9224. Spojení Páně se člověkem neděje se věrou, nýbrž životem víry, jímž jest

účinná láska, č. 9380, 10.143, 10.153, 10.578, 10.645, 10.648. Bohoslužba z dobra účinné lásky [konaná] jest pravou bohoslužbou, avšak z pravdy víry bez dobra účinné lásky [konaná] jest pouze jen zevnějším jednáním, č. 7724.

Pouhá víra čili víra od účinné lásky oddělená, . jest jakoby zimním světlem, v němž vše na povrchu zemském! jest ztuhlé a nic neroste; ale víra s účinnou láskou jest jako by jarním a letním světlem, v němž všechno kvete a stává se plodným, č. 2231, 3146, 3412, 3413. Zimní světlo, kteréž jest u oddělené víry, zvrací se v příštím životě, když vplývá světlo nebeské, v hustou temnotu, a ti, kdož jsou v oné víře, propadají pak slepotě a zhroupenutí, č. 3412, 3413. Ti, kdož víru odlučují od účinné lásky, jsou v temnotě, tedy v neznalosti pravdy a tudíž v nepravdě, neboť táž jest temnotou, č. 9186. Vrhají se v nepravdu a z ní ve zlo, č. 3325, 8094. Bludy a nepravda, do nichž se vrhají, č. 4721, 4730, 4776, 4783, 4925, 7779, 8313, 8765, 9224. Slovo [Boží] jest jim uzavřeno, č. 3773, 4783, 8780. Nevidí a nevšímají si toho všeho, co Pán tak často pravil o lásce [k Bohu] a o účinné lásce [k bližnímu], č. 1017, 3416. Nevědí ani co jest dobro, ani co jest nebeská láska, ani co jest účinná láska, č. 2507, 3603, 4136, 9995.

Účinná láska vytváří církev a nikoliv od účinné lásky oddělená víra, č. 809, 916, 1798, 1799, 1834, 1844. Co dobra bylo by v církvi, kdyby byla účinná láska zaujala prvé místo, č. 6269, 6272. Církev byla by jediná a nikoliv ve mnohé rozdělená, kdyby účinná láska byla její podstatnou věcí, a kdyby rozmanitost, pokud se týče nauk víry a zevnější bohoslužby, zůstala věcí vedlejší, č. 1285, 1316, 2385, 2853, 2982, 3267, 3445, 3451, 3452. V nebi u každého hledí se na účinnou lásku a u nikoho na víru bez ní, č. 1258, 1394, 2364, 4802.

Dvanácte učedníků Páně představuje církev, vzhledem ke všemu tomu, co náleží k víře a k účinné lásce, a to v celém souboru; rovněž tak dvanácte pokolení izraelských, č. 2129, 3354, 3488, 3558, 6397. Petr, Jakub a Jan představují v tomto svém pořadí víru, účinnou lásku a dobro účinné lásky, č. 3750. Petr víru, č. 4738, 6000, 6073, 6344, 10.087, 10.580. Jan dobro účinné lásky (viz předmluvu k 18. a 22. kapitole I. knihy Mojžíšovy). Že za poslední doby nebude nijaké víry v Pána, poněvadž nebude nijaké účinné lásky, bylo předobrazeno tím, že Petr třikráte Pána zapřel prve než kohout třikráte zazpíval; neboť Petr v předobrazujícím smyslu jest zde věrou, č. 6000, 6073. Zakokrhání právě tak jako jitřní svítání ve Slově [Božím] značí poslední čas církve, č. 10.134. Tři anebo třikráte značí naplnění se až do konce, č. 2788, 4495, 5159, 5198, 10.127. Podobná věc označena jest tím, že k Petrovi, vidoucímu, kterak Jan následuje Pána, Pán řekl: „Co tobě po tom ? Ty pojď za mnou [Jene] !" Petr totiž o Janovi řekl: „Co pak tento ?" Jan 21, 21. 22. Č. 10.087. Poněvadž Jan předobrazoval dobro účinné lásky, spočíval na prsou Páně, č. 3934, 10.081. Všecka jména osob a míst ve Slově [Božím] sama sebou znamenají jisté věci, č. 768, 1888, 4310, 4442, 10.329.

O účinné lásce. Nebe jest rozděleno ve dvě království, z nichž jedno sluje nebeské království, druhé duchovní království; láska [panující] v nebeském království, jest láska k Pánu a jest nazvána nebeskou láskou, a láska v duchovním království jest účinná láska k bližnímu a zove se duchovní láskou, č. 3325, 3653, 7257, 9002, 9833, 9961. Že nebe jest rozděleno v ona dvě království, viz v díle „Nebe a peklo", č. 20—28. A že Božstvím Páně v nebesích jest láska k Němu a účinná láska k bližnímu, č. 13—19 tamtéž. Není známo, co jest dobro a co jest pravda, jestliže není známo, co jest láska k Pánu a účinná láska k bližnímu, ježto veškeré dobro jest příslušností lásky [k Bohu] a účinné lásky k bližnímu, a veškerá pravda jest příslušností dobra, č. 7255, 7366. Pravdu znáti, pravdu chtíti, pravdou pro pravdu samu, to jest poněvadž jest pravdou, býti vzněcován - - toť jest účinná láska, č. 3876, 3877.

Účinná láska skládá se z vnitřné náklonnosti, konati pravdu, a nikoliv ze zevnější náklonnosti bez oné vnitřné, č. 2430, 2442, 3776, 4899, 4956, 8033. Účinná láska jeví se tudíž v tom, že člověk koná užitečnost pro užitečnost samu, a její [t. j. účinné lásky] jakost řídí

se dle užitečnosti, č. 7038, 8253. Účinná láska jest duchovním životem člověka, č. 7081. Celé Slovo [Boží] jest naukou lásky [k Bohu] a účinné lásky, č. 6632, 7262. Dnes nikdo neví, co jest účinná láska, č. 2417, 3398, 4776, 6632. Nicméně však člověk ze světla svého rozumu mohl by vědět, že láska [k Bohu] a účinná láska k bližnímu vytváří člověka, č. 3957, 6273; a že dobro a pravda souhlasí spolu, že obé od sebe navzájem závisí, a tudíž i účinná láska a víra, č. 7627.

Pán jest bližním v nejvyšším smyslu, ježto má býti nade vše milován. Proto i vše, co jest od Něho, v čem On jest [quod ab Ipso est in quo Ipse], jest bližním, a tudíž i dobro a pravda, č. 2425, 3419, 6706, 6819, 6823, 8124. Bližního jest rozlišovati podle jakosti dobra a tudíž podle přítomnosti Páně [u něho], č. 6707, 6708, 6709, 6710. Každý člověk a každá společnost, jakož i vlast a církev a ve všeobecném smyslu království Páně jsou bližním, a jim dobře činiti z lásky k dobru podle jakosti jejich stavu, sluje bližního milovati; tudíž jejich dobro [t. j. dobro, které jest v nich] jest bližním, o něhož má býti pečováno, č. 6818—6824, 8123. I občanské dobro, jímž jest spravedlnost, a morální dobro, jímž jest dobro života ve společnosti, jsou rovněž bližním, č. 2915, 4730, 8120, 8121, 8122. Neboť bližního milovati neznámá milovati jeho osobu, nýbrž to, co v něm jest a skrze co on jest, a tudíž [milovati] dobro, č. 5025, 10.336. Kdož osobu [člověka] miluje, a nikoliv to, co jest v ní, a skrze co ona jest, miluje stejnou měrou zlo i dobro, č. 3820, a dobře činí právě tak zlému jako dobrému, avšak zlému dobře činiti jest totéž, jako dobrému činiti zle, což není milováním bližního, č. 3820, 6703, 8120. Soudce miluje bližního, jestliže zlého tresce, aby se polepšil, a aby neškodil dobrému, č. 3820, 8120, 8121.

Bližního milovati jest: dobře, spravedlivě a poctivě [upřímně] jednati v každém zaměstnání a v každém výkonu, č. 8120, 8121, 8122. Účinná láska k bližnímu vztahuje se tudíž na všechno v celku i jednotlivostech, co člověk myslí, chce a koná, č. 8124. Bližního milovati jest: dobro a pravdu chtít pro dobro a pravdu, č. 10.310, 10.336. Kdo takto činí, miluje Pána, jenž jest bližním v nejvyšším [slova toho] smyslu, č. 9212. Životem účinné lásky jest život podle přikázání Páně; žítí podle Božské Pravdy jest tudíž milovati Pána, č. 10.143, 10.153, 10.310, 10.578, 10.648.

Pravá účinná láska není záslužná [t. j. na zásluze si zakládající], č. 2340, 2373, 2400, 3887, 6388 až 6393, poněvadž prýští z vnitřné náklonnosti a tudíž z radosti nad konáním dobra, č. 2373, 2400, 3887, 6388, 6393. Kdo odlučuje víru od účinné lásky, ve příštím životě činí si zásluhu z víry a z dobrých skutků, kteréž byl co do zevní formy konal, č. 2373.

Nauka staré církve byla naukou života, kteráž jest naukou účinné lásky, č. 2385, 2487, 3419, 3420, 4844, 6628. Staří, kteří náleželi k církvi, seřaďovali dobra účinné lásky, rozlišovali je, pojmenovávali je zvláštními jmény, a to bylo zdrojem jejich moudrosti, č. 2417, 6629, 7259—7262. Moudrost a soudnost v příštím životě vzrůstají do nekonečna u těch, kdož na světě žili život účinné lásky, č. 1941, 5859. Pán vplývá Božskou Pravdou do účinné lásky, poněvadž [takto vplývá] v samotný život člověka, č. 2363. Člověk jest jakoby zahrada, jestliže účinná láska a víra jsou při něm spojeny, naproti tomu jest jakoby pustina, nejsou-li spojeny, č. 7626. Člověk tou měrou odstupuje od moudrosti, jakou odstupuje od účinné lásky, č. 6630. Kdo není v účinné lásce, byť i pokládal se za moudrého, jest v nevědomosti pokud se týče Božské Pravdy, č. 2416, 2435. Život andělů spočívá v konání dober účinné lásky, jimiž jsou užitečná konání, č. 454. Duchovní andělé jsou formami účinné lásky, č. 553, 3804, 4735.

O vůli a rozumu. Člověk má dvě mohutnosti, z nichž jedna zvána jest rozum, druhá vůle, č. 35, 641, 3939, 10.122. Tyto dvě mohutnosti vytvářejí vlastního člověka, č. 10.076, 10.109, 10.110, 10.264, 10.284. Člověk jest takový, jakými jsou u něho ony mohutnosti, č. 7342, 8885, 9282, 10.264, 10.184. Jimi liší se člověk od zvířete, poněvadž rozum člověka může býti Pánem povznesen a může spatřovati Božskou Pravdu, a rovněž tak vůle může vyciřovati Božské Dobro [panter Voluntas et percipere Bona Divina], a tak člověk oněmi dvěma

mohutnostmi, jej vytvářejícími, může být spojen s Pánem, nikoliv však zvířata, č. 4525, 5302, 5114, 6323, 9231. A poněvadž člověk tímto předčí zvířata, nemůže též co do vnitra svého ducha zemřít, nýbrž žije věčně, č. 5302.

Všecko ve vesmíru vztahuje se k dobru a k pravdě, a tudíž při člověku k vůli a rozumu, č. 803, 10.122, poněvadž rozum přijímá pravdu a vůle přijímá dobro, č. 3332, 3623, 5332, 6065, 6125, 7503, 9300, 9930. Má to též význam, řekne-li se: pravda anebo řekne-li se: víra; neboť víra jest příslušností pravdy a pravda jest věcí víry. Rovněž jest lhostejno, praví-li se: dobro, anebo praví-li se: láska; neboť láska přísluší dobru a dobro jest předmětem lásky; co člověk věří, to zove pravdou, a co člověk miluje [má rád], to zove dobrem, č. 4353, 4997, 7178, 10.122, 10.367. Z toho vyplývá, že rozum jest přijímatelem víry a vůle přijímatelem lásky, č. 7178, 10.122, 10.367. A poněvadž rozum člověka může přijímati víru v Boha, a vůle lásku k Bohu, člověk může být věrou a láskou spojen s Bohem, a kdo věrou a láskou může být s Bohem spojen, nikdy nemůže zemřít, č. 4525, 6323, 9231.

Vůle člověka jest vlastním bytím jeho života, poněvadž jest přijímající schránou lásky čili dobra; a rozum jest projevem života z vůle, poněvadž jest přijímající schránou víry čili pravdy, č. 3619, 5002, 9282. Život vůle jest tudíž hlavním životem člověka, a z něho prýští život rozumu, č. 585, 590, 3619, 7342, 8885, 9282, 10.076, 10.109, 10.110, právě tak, jako světlo z ohně nebo z plamene, č. 6032, 6314. To, co vchází do rozumu a zároveň do vůle, přisvojuje se člověku, nikoliv však to, co vchází pouze do rozumu, č. 9009, 9069, 9071, 9129, 9182, 9386, 9393, 10.076, 10.109, 10.110. Co jest přijato ve vůli člověka, stává se věcí jeho života, č. 3161, 9386, 9393. Z toho plyne, že člověk jest člověkem svou vůlí a rozumem, z ní pocházejícím, č. 8911, 9069, 9071, 10.076, 10.109, 10.110. Rovněž lidé milují a váží si člověka podle dobra jeho vůle a z ní pocházejícího rozumu; neboť jest milován a ctěn ten, kdo dobro chce a jest rozumný, ale zavrhován a nevážen jest ten, kdo sice jest rozumný, avšak nechce dobro, č. 8911, 10.076. Člověk zůstává i po smrti takovým, jaká byla jeho vůle a podle ní jeho rozum, č. 9069, 9071, 9386, 10.153. Co jest v rozumu a nikoliv zároveň ve vůli, pak zmizí, poněvadž není ve člověku, č. 9282. Čili, což jest totéž, člověk zůstává po smrti takovým, jaká jest jeho láska a víra z ní, čili jaké jest jeho dobro a pravda z něho; a co jest předmětem víry a nikoliv zároveň lásky, čili co jest věcí pravdy a nikoliv zároveň dobra, to pak zmizí, poněvadž není ve člověku, a tudíž není majetkem člověka, č. 553, 2364, 10.153. Člověk může rozumem pochopiti to, co vůlí nekoná, čili: může rozuměti tomu, co nechce konati, poněvadž směřuje to proti jeho [panující] lásce, č. 3539. Příčina, proč člověku není snadno rozlišovati mezi myšlením a chtěním, č. 9991. V jakém zvráceném stavu jsou ti, u nichž rozum a vůle společně nepůsobí, č. 9075. Tento stav vyskytuje se u pokrytců, podvodníků, lichotníků a licoměrníků, č. 4326, 3573, 4799, 8250.

Veškeré chtění dobra a chápání pravdy z něho [pocházející] jest od Pána, nikoliv však od chtění dobra oddělené chápání pravdy, č. 1831, 3514, 5483, 5649, 6627, 8685, 8701, 10.153. Rozum jest to, co od Pána jest osvěcováno, č. 6222, 6608, 10.659. Rozum jest tou měrou osvěcován, jak člověk přijímá vůlí pravdu, to jest, jak podle ní chce jednati, č. 3619.

Rozum má světlo s nebe, tak jako zření má světlo ze světa, č. 1524, 5114, 6608, 9128. Rozum jest takový, jaká jest z dobra pocházející pravda, z níž jest vytvořen, č. 10.064. Rozum vytváří se pouze z pravdy, jež jest z dobra, nikoliv však z nepravdy, pocházející ze zla, č. 10.675. Úkolem rozumu jest, aby na předmětech zkušenosti a vědy viděl pravdu, příčiny věcí, jejich spojitost a jejich důsledky, jak to vše postupně za sebou následuje, č. 6125. Rozum jest proto zde, aby viděl a vycítil, zda něco jest pravdou, prve než člověk se v tom utvrdí, nikoliv však proto, aby každá věc, kterou člověk chce [t. j. které sobě žádá], mohla být jím potvrzena, č. 4741, 7012, 7680, 7950, 8521, 8780. Viděti a vycítiti, je-li něco pravdou prve než člověk se v tom utvrdí, mohou jen ti, kdož jsou vzněcováni pravdou pro pravdu samu, kdož tudíž jsou v duchovním světle, č. 8521. Světlo utvrzení se jest světlem přírodním, a vyskytuje se i u zlých, č. 8780. Všecka dogmata, i nepravdivá, mohou být potvrzena, takže jeví se jako pravdy, č. 2482, 2490, 5033, 6865, 7950.

Vše, co ve Zjevení Janově bylo předpovězeno, nyní se splnilo

(40)

Nikdo nemůže vědět, co všechno ty věci, jež jsou obsaženy ve Zjevení [Janově], znamenají a v sobě zahrnují, jestliže nezná vnitřního čili duchovního smyslu Slova [Božího], neboť vše, co [Zjevení to] obsahuje, jest psáno podobným slohem, jako proroctví Starého Zákona, v nichž každé slovo značí jistou duchovní věc, kteráž není zjevná ve smyslu doslovném. Kromě toho obsah Zjevení [Janova] nemůže být vysvětlen co do svého duchovního smyslu, leč jedině tím, kdož též ví, co stalo se s církví [postupně] až do jejího konce, a to možno vědět jen v nebi; a to právě jest též obsahem Zjevení. Neboť duchovní smysl Slova [Božího] vypráví všude o duchovním světě, to jest o stavu církve jak v nebesích tak na zemi, a proto jest. Slovo [Boží] duchovní a božské. Jest to tento stav [církve], který jest tam popsán, jak postupně za sebou následoval. Z toho lze vidět, že obsah Zjevení nemůže být vyložen nikým, komu nedostalo se zjevení o postupných stavech církve v nebesích; neboť církev jest právě tak v nebesích jako na zemi, o čemž v dalším budiž něco pověděno.

(41)

Jakost církve Páně na zemi nemůže být seznána žádným člověkem, dokud týž žije na světě, tím méně pak, kterak církev postupem času odvrátila se od dobra ke zlu. Příčinou toho jest, že člověk, dokud žije na světě, jest v zevnitřnosti a spatřuje toliko ty věci, jež jsou postřehnutelný jeho přírodnímu člověku; avšak jakost církve pokud se týče duchovních věcí, jež tvoří její vnitřnost, nejeví se na světě; jeví se však v nebi jako za jasného dne, neboť andělé jsou v duchovním myšlení a rovněž i v duchovním zření a tudíž nevidí jiných, leč jen duchovních věcí. Kromě toho všichni lidé, kteří od počátku stvoření narodili se na tomto světě, jsou pohromadě v duchovním světě (jakž výše bylo ukázáno) a všichni jsou tam rozříděni ve společnosti podle dobra lásky a víry; viz [o tom] v díle „Nebe a peklo“ č. 41—50. Proto též stav církve a její pokrok jeví se v nebi před anděly. Ježto tedy stav církve pokud se týče lásky a víry jest popsán v duchovním smyslu Zjevení [Janova], nikdo nemohl by vědět, co všechno v něm postupně jest obsaženo, kdyby nebylo mu to s nebe zjeveno a zároveň dáno znáti vnitřní čili duchovní smysl Slova [Božího]. Mohu ujistiti, že tam [ve Slově Božím] každá jednotlivá věc, ba každé slovo, má v sobě jistý duchovní smysl, a že všechno, co týče se duchovního stavu církve od jejího počátku až do konce, jest zevrubně popsáno v tomto [duchovním] smyslu. A protože tam [ve Slově Božím] každé slovo značí jistou duchovní věc, nemůže být ani jediného slova vypuštěno, aby tím pořadí věcí v duchovním smyslu neutrpělo jisté změny; vzhledem k tomu ke konci knihy jest psáno:

Jestliže by kdo ujal od slov, proroctví tohoto, odejmeť Bůh díl jeho z knihy života, a z města svatého, a z těch věcí, kteréž jsou napsány v knize této. (Zjev. 22, 19.)

Právě tak jest tomu s knihami Slova [Božího] Starého Zákona; i v nich každá věc a každé slovo má jistý vnitřní, čili duchovní smysl, pročez ani z něho nemůže být jediného slova odňato. Toť jest též příčina, že Božská Prozřetelnost Páně uchovala až na jediné jota neporušené tyto knihy od doby, kdy byly napsány, a stalo se tak péčí mnohých, kteří spočítávali i jejich nejmenší podrobnosti. Toto opatření učinil Pán vzhledem ke svatosti, jíž má tam každé jota, každé písmeno, každé slovo a každá věc.

(42)

Poněvadž takto v každém slově Zjevení [Janova] jest vniterný smysl, a poněvadž tento smysl chová v sobě tajemství o stavech církve v nebesích a na zemi, kterážto tajemství nemůže zjeviti nikdo, kdo nezná tohoto smyslu, a jemuž zároveň nebylo by dáno stýkati se s anděly a duchovně s nimi rozmlouvati, bylo mi odhaleno to, co v nich jest obsaženo, a to proto, aby to, co v nich jest psáno, nezůstávalo lidem [stále] skryto a aby pro neporozumění nebylo tím pohrdnuto. Jest toho však příliš mnoho, než aby mohlo to býti popsáno V tomto malém spisku; a proto hodlám celou knihu od počátku až do konce [zvláště] vysvětliti, a ona tajemství, jež v ní jsou skryta, opět odhaliti; tento výklad bude vydán v příštích dvou letech a i něco o Danielovi, což dosud bylo skryto, ježto duchovní smysl toho nebyl znám.

(43)

Kdo nezná vniterného čili duchovního smyslu Slova [Božího], nemůže tušiti, co ve Zjevení [Janově] jest míněno drakem a bojem Michaela a jeho andělů s ním; co míněno jest ohonem, jímž drak strhl třetinu hvězd s nebe, co ženou, porodivší syna pacholíka, kterýž vytržen byl až k Bohu, a jež drak pronásledoval; co šelmou, vystoupivší z moře, a šelmou, vystoupivší ze země, kteréž měly mnoho rohů; co nevěstkou, s níž smilnili králové; co prvním a druhým vzkříšením a co tisícem let; co jezerem síry a ohně, do něhož drak, šelma a falešný prorok byli uvrženi; co míněno jest bílým koněm; též co prvním nebem a první zemí, kteréž pominuly, a co novým nebem a novou zemí, jimiž předešlé byly nahrazeny; jakož i co míněno jest mořem, kteréhož již nebylo, a co novým městem Jeruzalémem, sestupujícím s nebe, co jeho měrou, jeho zdmi, jeho branami a jeho základy z kamene drahého; co rozmanitými číslicemi, nevzpomínajíc ani ostatních věcí, jež zůstávají nejhlubším tajemstvím [arcanissima] těm, kdož ničeho nevědí o duchovním smyslu Slova [Božího]. Avšak význam všech těchto věcí bude odhalen v dotyčném slíbeném výkladu.

(44)

Bylo již dříve poznamenáno, že všechny věci, jež jsou v témže nebeském smyslu obsaženy, nyní jsou splněny. V tomto spisku hodlám podati povšechnou zprávu o posledním soudě, o ztroskotané Babylonii, o prvním nebi a první zemi, které pominuly, o novém nebi a nové zemi a o Novém Jeruzalému, aby bylo seznáno, že vše to nyní stalo se skutkem. Avšak podrobnosti mohou býti podány pouze tam, kde všechny tyto věci budou vysvětleny [soustavně] podle toho, jak jsou popsány v knize Zjevení [Janova].

(8)

Poslední soud byl již konán

(45)

Výše bylo v příslušném článku ukázáno, že poslední soud bude konán nikoliv na zemi, nýbrž v duchovním světě, kdež všichni od počátku stvoření jsou shromážděni. A poněvadž jest tomu tak, jest nemožno, aby dostalo se k vědomí nějakého člověka, že poslední soud jest konán, neboť každý očekává, že bude konán na zemi a že pak zároveň nastane změna všech věcí na viditelném nebi, jakož i na zemi a v lidském pokolení, zde žijícím. Aby tudíž člověk církve z nevědomosti nežil dále v této víře, a aby ti, kdož přemýšlejí o posledním soudě, stále jej neočekávali, čímž posléze víra v to, co v doslovném smyslu Slova [Božího] o věci té bylo pověděno, by zanikla, a aby snad tím mnozí od víry ve Slovo [Boží] neodpadli,

bylo mi dáno svým zrakem viděti, že poslední soud nyní se stal, a že zlí do pekel byli uvrženi, ale dobří do nebe vzneseni, a že takto vše bylo v řád uvedeno a tím opětně obnovena duchovní rovnováha mezi nebem a peklem. Kterak poslední soud byl konán, bylo mi popráno viděti od počátku až do konce, pak rovněž jak Babylonie byla ztroskotána, jak ti, kdož míněni jsou [oním] drakem, byli uvrženi do propasti, a jak bylo vytvořeno nové nebe a založena byla nová církev v nebesích, kteráž míněna jest Novým Jeruzalémem. To vše směl jsem očima svýma viděti proto, abych mohl o tom vydati svědectví. Tento poslední soud počal na počátku minulého roku 1757 a ke konci téhož roku byl úplně ukončen.

(46)

Jest však třeba věděti, že poslední soud byl konán nad těmi, kdož od doby Páně až po dnešní den žili, nikoliv však nad těmi, kdož žili před tím. Neboť na této zemi byl již dvakrát konán poslední soud, jeden, kterýž ve Slově [Božím] jest popsán jakožto potopa [světa], a druhý, kterýž byl držán Pánem samotným, když byl na světě, a jest míněn těmito slovy Páně:

„Nyní jest soud světa tohoto, nyní kníže světa tohoto vyvrženo bude ven“ (Jan 12, 31) a jinde:

„Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli... Doufejtež, jáť jsem přemohl svět“ (Jan 16, 33).

A rovněž tak těmito slovy u Izaiáše:

„Kdož jest to, jenž se béře z Edom, kráčeje u velikosti síly své, dostatečný k vysvobození? Pres jsem tlačil sám, proto rozšlapal jsem je v hněve svém, proto krev jejich stříkala na roucha má, neboť den zajisté pomsty jest v srdci mém a léto, v němž mají býti vykoupení moji, přišlo. A protože On byl jejich spasitelem“ (63, 1—8)

a na mnoha jiných místech. Že již dříve po dvakrát byl na této zemi konán poslední soud, toho příčinou jest, že, jakž již výše v příslušném článku bylo ukázáno, každý soud koná se když jest konec církve, a na této zemi byly již dvě církve, jedna před potopou a druhá po potopě. Církev před potopou jest popsána v prvních kapitolách první knihy Mojžíšovy novým stvořením nebe a země a rájem, její konec jedním se stromu vědění a pak následujícími podrobnostmi; a její poslední soud jest popsán potopou, což všecko — podle slohu Slova [Božího] — popsáno pouhými souvztažnostmi. V jeho vnitřním čili duchovním smyslu jest však stvořením nebe a země naznačeno zřízení nové církve (viz výše v příslušném článku); rájem v Edenu nebeská moudrost této církve; stromem vědění a hadem vědomostnost [scientificum], kteráž tuto církev pokazila; a potopou rozumí se poslední soud, kterýž byl držán nad těmi, kdož příslušeli této církvi. Druhá pak církev, kteráž byla po potopě, jest též na některých místech Slova [Božího], jako v 5. knize Mojžíšově, 32, 7—14 a jinde popsána. Církev ta prostírala se po veliké části asijského světa a trvala u potomků Jakobových. Její konec byl, když Pán přišel na svět. Jím byl tehdy konán poslední soud nade všemi, kdož příslušeli této církvi od prvního jejího založení; a současně nade všemi zbytky první církve. Pán přišel na svět za tím účelem, aby uvedl do pořádku všecko v nebi a skrze nebe na zemi, a zároveň aby Svě Člověčenství učinil božským; neboť kdyby to se bylo nestalo, člověk nemohl by býti spasen. Že před příchodem Páně na tuto zemi byly dvě církve, jest v „Nebeských tajemstvích“ na různých místech ukázáno, o čemž níže (m) lze nalézt výňatky; jakož i že Pán přišel na svět, aby vše na nebi a skrze nebe na zemi uvedl do pořádku a Svě Člověčenství učinil božským (n). Třetí církev na této zemi jest křesťanská. Nad ní a nade všemi těmi, kdož od doby Páně byli v prvním nebi, konán byl poslední soud, o němž nyní bude vyprávěno.

(m) První a nejstarší církev na této zemi byla ta, jež jest popsána v prvních kapitolách první knihy Mojžíšovy, a tato církev byla nebeskou a nejvýřečnější ze všech církví, č. 607, 895, 920, 1121, 1122, 1123, 1124, 2896, 4493, 8891, 9942, 10.545. Jakými jsou v nebi ti, kdož

jsou z této církve, č. 1114—1125. Zde jsou v nejjasnějším světle, č. 1117. Po potopě byly různé církve, kteréž jedním slovem slují Stará církev, č. 1125, 1126, 1127, 1327, 10.355. Ve kterých asijských královstvích vlastní Stará církev se prostírala, č. 1238, 2385. Jací byli lidé Staré církve, č. 609, 895. Stará církev byla církví předobrazující, č. 519, 521, 2896. Kteraká byla Stará církev, když počínala upadat, č. 1128, Rozdíl mezi Nejstarší a Starou církví, č. 597, 607, 640, 641, 765, 784, 895, 4493. O církvi, jež započala Eberem a sluje Izraelskou církví, č. 1238, 1241, 1343, 4516, 4517. Rozdíl mezi Starou a Hebrejskou církví, č. 1343, 4874. O církvi, zřízené u potomků Jakubových čili dítek Izraelských, č. 4281, 4288, 4310, 4500, 4899, 4912, 6304, 7048, 9320, 10.396, 10.526. 10.531, 10.698. Zřízení, práva a zákony, jež byly u dítek Izraelských zavedeny, podobaly se částečně těm, jež platily za Staré církve, č. 4449. Kterak předobrazující rituál církve, zřízené u dítek Izraelských, lišil se od předobrazujících rituálů Staré církve, č. 4288, 10.149. V Nejstarší církvi bylo bezprostřední zjevení s nebe; ve Staré církvi prostřednictvím souvztažností; v církvi u dítek Izraelských prostřednictvím slyšitelného hlasu a v křesťanské církvi prostřednictvím Slova [Božího], č. 10.355. Pán byl Bůh Nejstarší církve, jakož i Staré církve a byl zván Jehovah [Hospodin], č. 1343, 6848.

(n) Pán, když byl na světě, uvedl do pořádku všechno v nebesích a pekle, č. 4075, 4286, 9937. Pán tehdy osvobodil duchovní svět od předpotopních, č. 1266. Jací byli tito, č. 310, 311, 560, 562, 563, 570, 581, 586, 607, 660, 805, 808. 1034, 1120, 1265—1272. Pán pokoušením a vítězstvími podrobil si pekla a uvedl všechny věci do pořádku, a zároveň oslavil Svě Člověčenství č. 4287, 9397. Pán učinil tak ze Sebe čili z vlastní Svě moci, č. 1692, 9937. Pán bojoval sám, č. 8273. Tím Pán sám stal se Spravedlností a Záslouhou, č. 1813, 2025, 2026, 2027. 9715, 9809, 10.019. Pán takto sjednotil Svě Člověčenství se Svým Božstvím, č. 1725, 1729, 1733, 1737, 3318, 3381, 3382, 4286. Utrpení na kříži bylo posledním pokušením a úplným vítězstvím, jímž On Se oslavil, to jest Svě Člověčenství učinil božským a podrobil si pekla, č. 2776, 10.655, 10.659, 10.829. Pán co do Svého Božství nemohl býti pokoušen, č. 2795, 2803, 2813, 2814. Proto Pán přijal od matky Člověčenství, proti němuž dopustil pokušení, č. 1414, 1444. 1573, 5041, 5157, 7193, 9315. Vypudil vše, co bylo dědičné od matky a odkládal Člověčenství, které obdržel od ní, až posléze nebyl již jejím synem a vzal na se Boho-člověčenství, č. 2159, 2574, 2649, 3036, 10.829. Pán podmaněním si pekel a oslavením Svého Člověčenství spasil lidstvo, č. 4180, 10.019, 10.152. 10.655, 10.659, 10.828.

Swedenborg : Poslední soud. — 5.

(47)

Kterak byl tento poslední soud konán, to vzhledem k obšírnosti věci samé nelze v tomto malém spisku popsati podrobně, bude to však popsáno ve Výkladu Zjevení [Janova]. Neboť byl konán soud nejen nad těmi všemi, kdož příslušeli ke křesťanské církvi, nýbrž i nade všemi těmi, již jsou nazýváni Mohamedáné, a rovněž i nad pohany z celého okrsku zemského. Byl držán v tomto pořadí: nejprve nad těmi, kdož příslušeli papežskému náboženství; poté nad Mohamedány, pak nad pohany a posléze nad protestanty. O soudě nad těmi, kdož příslušeli papežskému náboženství, lze se dočísti v dalším článku o ztroskotané Babylonii; o soudě nad protestanty ve článku o prvém nebi, které pominulo, avšak v tomto článku budiž pověděno něco o soudě nad Mohamedány a nad pohany.

(48)

Veškerá pokolení a národové, nad nimiž v duchovním světě byl držán soud, objevili se v tomto pořádku: ve středu bylo viděti shromážděné ty, kteří slují protestanti [Reformati], a to rozdělené podle jejich vlastí, Němci směrem k půlnoci, Švédové směrem k západu, Dánové na západě, Holanďané směrem k východu a jihu, Angličané uprostřed. Kolem tohoto celého středu, v němž byli protestante, bylo viděti shromážděné z papežského náboženství,

většinou v západní, z části v jižní končině. Za nimi byli Mohamedáni, rovněž dle svých vlastí rozdělení; bylo je viděti tenkrát všechny v jihozápadní končině. Za nimi byli shromážděni pohané v počtu nesmírném a tvořili vlastní obvod a na zevní jich straně jevílo se cosi jako moře, jež tvořilo hranici. Toto roztržení národů do různých končin bylo roztržením podle různé, národům těm obecné schopnosti, přijímati Božskou Pravdu; proto také v duchovním světě každý bývá poznán podle končiny a místa, jež v ní obývá, a rovněž je-li pohromadě s mnohými, bývá poznán podle svého postavení, jež zaujme směrem k oné končině. O tomto předměte viz v díle „Nebe a peklo“ č. 148, 149. Právě tak jest tomu, jestliže někdo jde s místa na místo; pak blíží se vždy k těm končinám, které odpovídají po sobě následujícím stavům myšlenek, vycházejících z náklonností, jež souvisejí s vlastním životem. Právě tak i ti, o nichž nyní bude mluveno, byli uvedeni na svá vlastní místa. Slovem: cesty, po nichž každý v duchovním světě se ubírá, vyjadřují skutečný ráz [determinaci] myšlenek [jeho] mysli. Toť též příčina, že cesty, chození a podobné [výrazy] ve Slově [Božím] značí v duchovním smyslu ráz a pokroky duchovního života.

(49)

Čtyři končiny [světa] jsou ve Slově [Božím] nazývány čtyřmi větry a shromáždění zove se shromážděním ode čtyř větrů, jakž [čteme] u Matouše, kdež mluví se o posledním soudě:

„Pošle anděly své s hlasem velikým trouby, i shromáždí vyvolené jeho ode čtyř větrů, a od končin nebes až do končin jejich“ (24, 31). A jinde:

„A shromáždění budou před Synem člověka všichni národové. I rozdělí je jedny od druhých, tak jako pastýř odděluje ovce od kozlů; a postaví ovce na pravici své, kozly pak na levici“ (25, 31, 32).

To značí, že Pán ty, kdož jsou v pravdě a zároveň v dobru, oddělí od těch, kdož jsou v pravdě a nikoliv v dobru; neboť v duchovním smyslu Slova [Božího] pravici rozumí se dobro a levici pravda; totéž rozumí se ovce a kozly. Poslední soud byl konán jediné nad těmito, neboť zlí, kteří nebyli v nějaké pravdě, byli již dávno v peklech; neboť zlí, kteří popírali Božství ve svých srdcích a pravdu církve zavrhovali jako neuvěřitelnou, byli již tam uvrženi po své smrti a tedy před posledním soudem. Prvé nebe, které pominulo, bylo z takových, kdož byli v pravdě a nikoliv v dobru, a nové nebe bylo utvořeno z těch, kdož byli v pravdě a současně též v dobru.

(50)

Pokud se týče posledního soudu nad Mohamedány a pohany, o němž v tomto článku jest řeč, byl konán takto: Mohamedáni byli se svých míst, kdež byli shromážděni, a jež jsou na jihozápadě, cestou, vedoucí kolem křesťanů, a to od západu přes sever k východu vedeni až k jižní hranici, a dobří byli cestou oddělováni ode zlých; zlí byli uvrženi do bažin a kalužin, mnozí též byli rozehnáni do jisté rozlehlé pouště nad tím. Ale dobří byli vedeni přes východ do rozlehlého území poblíže jihu a tam byli jim vykázány příbytky. Ti, kdož sem byli uvedeni, uznávali na světě Pána za největšího proroka a za Syna Božího a věřili, že byl poslán Otcem, aby učil lidské pokolení, a současně sami též žili život morálně duchovní podle přikázání svého náboženství [religiosum]. Většina z nich, když jsou vyučováni, přijme víru v Pána a vyznávají, že On jedno jest s Otcem. Jest jim též poskytnuto obecenství s křesťanským nebem, a to vlivem* od Pána, avšak nejsou s ním smíšeni, ježto náboženství je dělí. Všichni z tohoto náboženství, jakmile přijdou do druhého života, mezi své vlastní, nejprve poptávají se po Mohamedovi, jenž se jim však nezjevuje, nýbrž místo něho dva jiní, kteří zovou sebe Mohamedem, a kteří mají své sídlo uprostřed, pod křesťanským nebem směrem k jeho levé části. Tito dva zastupují místo Mohameda proto, poněvadž každý po smrti, nechť bylo jeho náboženství jakékoliv, jest nejprve veden k těm, kteréž vzýval na světě (neboť na každém ulpívá jeho náboženství), avšak odchází od nich, jakmile sezná, že nemohou mu poskytnouti nějaké pomoci; neboť nikdo nemůže býti od svého náboženství

odveden jinak, nežli tím, že nejprve jest do něho připuštěn. Kde Mohamed sám jest, jaký jest a odkud jsou oni dva, kteří zastupují jeho místo, bude pověděno v knize, v níž Zjevení [Janovo] bude vyloženo.

(51)

Soud nad pohany byl konán takorážka stejně, jako nad Mohamedány, toliko že nebyli tak jako tito vedeni po obvodě, nýbrž krátkou cestou na západ, kdež zlí byli odděleni od dobrých. Zlí byli tam uvrženi do dvou velikých propastí, příkře do hlubiny spadajících; dobří byli však vedeni nad středem, kdež byli andělé, směrem k území Mohamedánů na východní straně, a dostalo se jim bydliště zde za nimi a dále ve velké rozloze v jižní končině. Ale ti z pohanů, kdož na světě vzývali Pána v podobě člověka a žili dle svého náboženství život účinné lásky, byli spojeni s křesťany v nebi, neboť nad jiné uznávají a ctí Pána; nejrozumnější z nich jsou z Afriky. Bylo viděti tak nesmírně mnoho pohanů a Mohamedánů, že jen na myriády mohli by býti spočítáni. Soud nad tímto značným množstvím konal se po několik dní; neboť každý byv uveden do své vlastní [panující] lásky a do své vlastní víry, jest ihned seznán a přidružen k sobě podobným.

(52)

Ze všech těchto podrobností vysvítá pravda proroctví Páně o posledním soudu, že

„přijdou od východu a od západu, a od půlnoci, i od poledne, a budou stoliti v království Božím" (Luk. 13, 29).

(9)

Babylonie a její ztroskotání

(53)

Výše ve č. 40—44 lze seznati, že vše, co ve Zjevení [Janově] bylo předpovězeno, nyní již se splnilo, a že poslední soud byl konán, lze seznati ze článku předešlého, kdež bylo i ukázáno, kterak byl konán soud nad Mohamedány a pohany. Zde budiž dále pověděno, kterak byl konán soud nad papežskými, kteří jsou míněni onou Babylonií, o níž jest řeč ve Zjevení [Janově] na mnoha místech, zejména pak v 18. kapitole, kde líčí se její ztroskotání, jež takto jest tam popsáno:

„(Anděl) vzkřikl silně hlasem velikým, řka: Padl, padl Babylon ten veliký, a učiněn jest příbytkem d'áblů, a vězením všelikého ducha nečistého a vězením všelikého ptactva nečistého a ohyzdného." (V. 2.)

Prve však, než bude vyprávěno, kterak dalo se toto ztroskotání, budiž předem pověděno:

I. Co se Babylonií rozumí a kteraká byla.

II. Jací jsou ve příštím životě ti, kdož přísluší k Babylonii.

III. Kdež byli dosud jejich příbytkové.

IV. Proč byli tam trpěni až do dne posledního soudu.

V. Způsob, kterak byli zahlazeni a kterak jejich příbytky učiněny byly pustinou.

VI. Že z nich zachováni byli ti, kdož byli v náklonnosti ke pravdě, z dobra pocházející.

VII. O budoucím stavu těch z nich, kdož přijdou se země.

(54)

Co rozumí se Babylonií a jaká byla. Babylonií rozumějí se všichni ti, kdož chtěl panovati náboženstvím [per religiosum dominari]. Panovati náboženstvím značí tolik, jako vládnouti nad dušemi lidí a tudíž nad samotným jejich duchovním životem, a jako prostředku k tomu používati Božství, jež jest v náboženství. Všichni, kdož považují panování za konečný účel a náboženství za prostředek k tomu, jsou, všeobecně vzato, Babylonií. Slují Babylonií, poněvadž za starých dob takoveto panování počalo, avšak bylo ve svém počátku zahlazeno. Jeho počátek byl vylíčen jakožto město a věž, jejíž vrchol sahal do nebes, a jeho zkáza vylíčena jakožto zmatení jazyků, od čehož jest jeho jméno Babylon, 1. Mojž. 11, 1—9. Co značí podrobnosti, zde uvedené, ve vnitřním čili duchovním smyslu Slova [Božího], lze nalézt vysvětlené v „Nebeských tajemstvích“ č. 1283—1328. Rovněž, že tento způsob panování započal a byl založen v Babylóně, vysvětluje z Daniela, kdež, o Nebukadnezarovi jest řečeno, že postavil obraz, jemuž se všichni měli klaněti, kap. 3, v. 1. až do konce. Tento způsob panování jest též znázorněn Belšazarem a jeho knížaty, pijícími ze zlatých a stříbrných nádob, kteréž Nebukadnezar odnesl z chrámu Jeruzalémského, a kteříž zároveň vzývali bohy zlaté, stříbrné, měděné a železné; pročez bylo psáno na zdi: „*Sčeti, zvažil a rozdělil*“ a král sám též noci byl usmrcen (kap. 5, v. 1. až do konce). Zlaté a stříbrné nádoby z chrámu Jeruzalémského značí pravdu a dobro církve. Píti z nich a zároveň se klaněti zlatým, stříbrným, měděným, a železným bohům značí znesvěcení; písmo na zdi a králova smrt značí navštívení a zkázu, oznámenou těm, kdož Božské Dobro a Pravdu používají jakožto prostředků. Jací jsou ti, kdož slují Babylonií, jest rovněž tu a tam popsáno u proroků, jako u Izaiáše:

„Použiješ přísloví tohoto o králi Babylonském, a řekneš: Zlomil Hospodin hůl bezbožných, žezlo panujících... Jakž to, že jsi spadl s nebe, ó lucifere, v jitře vycházející? Však jsi ty říkával v srdci svém: Vstoupím do nebe, nad hvězdy Boha silného vyvýším stolicí svou, a posadím se na hoře shromáždění k straně půlnocní... budu rovný Nejvyššímu. Ale do pekla stržen budeš, stranou do jámy... Zahladím jméno Babylon a i ostatky... a obrátím jej v dědictví bukačů,“ 14, 4. 5. 12. 13. 14. 15. 22. 23. a i jinde u téhož proroka:

„Řekl lev: Padl, padl Babylon a všechny rytiny bohů jeho o zem roztřískány,“ 21, 8. 9., a dále u téhož kap. 47, v. 1. až do konce, kap. 48, v. 14.—20., a u Jeremiáše 50, 1. 2. 3.

Z toho tedy vysvětluje, co jest Babylonie. Jest třeba věděti, že církve stává se Babylonií, přestává-li účinná láska a víra, a začíná-li místo nich panovati láska k sobě; neboť tato láska tou měrou, jak není zadržována, řítí se dále a snaží se míti nadvládu nejen nade všemi na zemi, kteréž může si podrobiti, nýbrž i nad nebem; ani zde však nestane, nýbrž stoupá až ke trůnu Božímu a přenáší na sebe Jeho Božskou Moc.

Že toto také před příchodem Páně se stávalo, vysvětluje z výše uvedených míst Slova [Božího]. Avšak onen Babylon, o němž zde mluvíme, byl Pánem, když dlel na zemi, ztroskotán, a to jak tím, že ti, z nichž Babylon byl, stali se zcela modloslužebníky, tak i posledním soudem, jež On tenkrát konal v duchovním světě, což rozumí se prorockými výroky, že „Lucifer“, jímž zde jest Babylon, „byl do pekla uvržen,“ a že „padl Babylon“, jakož i písmem na stěně a smrtí Belšazarovou, a též kamenem od skály odtesaným, kterýž rozbil sochu, o níž měl Nebukadnezar sen.

(55)

Onou Babylonií však, o kteréž mluví se ve Zjevení [Janově], jest dnešní Babylonie, kteráž

započala po příchodu Páně; a jest známo, že táž vyskytuje se u papežských. Tato Babylonie jest však mnohem zkaženější a ohavnější, nežli byla Babylonie před příchodem Páně, poněvadž znesvěcuje vnitro dobra a pravdy církve, kterouž Pán zjevil světu, když zjevil Sebe Sama. Kterak jest zkaženou, kterak vniterně jest bohaprázdnou, lze povšechně seznati z tohoto: Oni vyznávají a uctívají Pána, neponechávajíce Mu však nijaké moci ke spasení. Oddělují úplně Jeho Božství od Jeho Člověčenství, a Jeho Božskou moc, kterou má Jeho Člověčenství, přenášejí na sebe (o); neboť odpouštějí hříchy, vpouštějí do nebe, uvrhují do pekla, činí lidi spaseny kdy samy chtějí, obchodují se spásou a strhují tudíž na sebe to, co náleží Božské Moci jediné. A ježto tuto Moc vykonávají, důsledkem toho jest, že každý z nich na svém místě činí ze sebe boha, a to přenášením [moci] od jejich nejvyššího, jež zovou náměstkem Kristovým, až do nejnižšího z nich. Tudíž pokládají sebe za Pána; klanějí se Mu, nikoliv pro Něho samého nýbrž pro sebe samotné. Nejen že hanobí a falšují Slovo [Boží], nýbrž odnímají je i lidu, aby nenabyl nijakého světla pravdy; a nad to ničí je tím více uznávající Božskost nařízení z Říma a stavějící je nad Božskost ve Slově [Božím]. Tak zavírají všem cestu k nebi, neboť cestou k nebi jest uznání Pána a víra a láska k němu; a jest to Slovo [Boží], které učí cestě, pročez bez Pána prostřednictvím Slova [Božího] není spásy. Se vši horlivostí snaží se uhasnouti světlo nebeské, kteréž jest z Božské Pravdy, a místo něho nevědomost vstípati; a čím ta jest hustší, tím příjemnější jest jim. Světlo nebeské uhasínají záповěďmi, čistí Slovo [Boží], jakož i knihy, v nichž jsou nauky ze Slova [Božího]; zřídili bohoslužbu pomocí mší, nesrozumitelných prostému lidu, a v nichž není Božské Pravdy; a kromě toho naplnili svůj svět [orbem suum] nepravdami, jež jsou temnota sama, a jež světlo odstraňují a rozptylují. Namlouvají též lidem, že v jejich, a tudíž v cizí, a nikoliv ve své vlastní víře nabudou života. Nad to veškeru bohoslužbu kladou do zbožnosti zevnější bez vniterné. Vniternost činí prázdnou, poněvadž odstraňují z ní poznatky dobra a pravdy, ačkoliv bohoslužba jest zevnější jen tak, jak jest vniternou, neboť zevnější vzniká z vniternosti. Kromě toho zavádějí různé modloslužby. Dělají a rozmnožují svaté; vidí a trpí jejich vzývání a modlení se k nim, jako by to byli bohové. Jejich modly stavějí na všech místech, vychvalujíce jejich přčetné zázraky; činí je patrony měst, chrámů a klášterů, a kosti jejich, z hrobů vyňaté, tedy nejpopvrženější věci, prohlašují za svaté: A tak duše všech lidí odvádějí od sloužení Bohu ke sloužení lidem. Kromě toho používají velice dovedných prostředků, aby nikdo nemohl se z této temnoty dostat ke světlu a z modloslužby ke sloužení Bohu; neboť rozhojňují kláštery, z nichž na všechny strany vysílají své věrozvěsty a strážce. Vynucují zpovídati se ze srdce, což jest tolik, jako vyznávati své myšlenky a úmysly, a jestliže někdo tak nečiní, vyhrožují mu pekelným ohněm a mukami očišcovými; a ty, kdož odváží se mluvit proti papežské stolici a proti její vládě, uvězní ve strašlivém žaláři, nazvaném žalářem inkvisičním. Toto vše činí pouze jen za jediným účelem — aby zmocnili se světa a jeho pokladů a žili podle libosti [vivant genio], a byli nejpřednějšími, ostatní pak otroky. Avšak takovéto panování není takové, jakým jest panování nebe nad peklm, nýbrž jakým jest panování pekla nad nebem; neboť jak u člověka, zejména u člověka církve vzrůstá láska k nadvládě, tak panuje peklo. Že tato láska vládne v pekle a vytváří peklo, viz v díle „Nebe a peklo“, č. 511—565. Z toho lze seznati, že tam není církev nýbrž Babylonie; neboť kde jest církev, jest Pán Sám uctíván a Slovo [Boží] jest čteno.

(o) Že církev připisuje Pánu dvě přirozenosti, a tak Jeho Božství odděluje od Jeho Člověčenství, bylo usneseno na církevním koncilu vzhledem k papeži, aby papež mohl býti uznáván za náměstka Páně na zemi; s nebe odhaleno v díle „Nebeská tajemství“ č. 4738.

(56)

Jakým jsou ve příštím životě ti, kdož jsou z Babylonie, nemůže býti zjevno leč tomu, jemuž bylo Pánem popráno, býti s nimi pospolu v duchovním světě. A poněvadž mně bylo to popráno, mohu ze zkušenosti mluvit, neboť viděl jsem je, slyšel a mluvil s nimi. Každý člověk po smrti je v podobném životě, v němž byl na světě. To nemůže býti změněno leč jediné změnili se záliby [jucunda], jež jsou příslušností lásky a proměňovány jsou ve věci souvztažné, jakž lze seznati ze dvou článků v díle „Nebe a peklo“, č. 470 až 484, a č. 485—

490. Právě tak je tomu i se životem těch, o nichž nyní jest mluveno, a život ten jest právě takový, jakým byl na světě, s tím rozdílem, že to, co bylo skryto v jejich srdci, nyní jest odhaleno, neboť nyní jsou v duchu, kdež sídlí vniternost [t. j. kořen] jejich myšlenek a úmyslů, jež na světě tajili a zahalovali posvátným zevnějškem. A poněvadž tyto utajované věci byly nyní odhaleny, bylo seznáno, že z těch, kdož osvojovali si moc nebe otevírati a uzavíratí, více než polovina byla úplnými nevěrci. Poněvadž však panování jest zakořeněno v jejich duši právě tak, jako tomu bylo na světě, a jest založeno na jejich zásadě, že veškerá moc byla Otcem dána Synovi, a že byla přenesena na Petra a pak řádem postupnosti na předáky církve, zůstává s jejich nevěrectvím ještě spojeno ústní vyznávání Pána, to však trvá jen tak dlouho, dokud tím nedosáhnou nějakého panování. Ostatní z nich, kdož nejsou nevěrci, jsou tak prázdní [všech poznatků], že nevědí ničeho o duchovním životě člověka, o prostředcích spásy, o Božské Pravdě, vedoucí k nebi; a naprosto ničeho nevědí o nebeské víře a lásce, věříce, že nebe může býti z milosti papežovy poskytnuto každému, nechť jest jakýkoliv. Že v duchovním světě každý jest v podobném životě, v jakém byl ve světě přírodním, takže není nijakého rozdílu, dokud [dotyčný] není buď v nebi nebo v pekle, lze seznati v díle „Nebe a peklo“, č. 453—480, a poněvadž duchovní svět co do zevnějšího zdání úplně jest podoben světu přírodnímu (č. 170—176), mají i týž morální a týž občanský život, zejména pak tutéž bohoslužbu, neboť táž koření a ulpívá v tom, co jest u člověka jeho nejvniternějším, a nikdo po smrti nemůže býti od toho odvrácen, není-li v dobru z pravdy a v pravdě z dobra. Onen lid však, o němž se zde mluví, nemůže býti tak snadno jako jiní národové odvrácen od své bohoslužby, poněvadž není v dobru z pravdy, tím méně pak v pravdě z dobra. Neboť jejich pravda, kromě mála, jež však zfalšovali použitím k panování, není ze Slova [Božího], a proto také nemají nic dobrého, co nebylo by nepravé, neboť jaká jest pravda, takové jest i dobro. Toto jest pověděno proto, aby bylo známo, že bohoslužba tohoto lidu podobá se v duchovním světě úplně jejich bohoslužbě ve světě přírodním. Když jsem toto předeslal, povím nyní něco o jejich bohoslužbě tam, jakož i o jejich životě. Mají jakési synedrium, zastupující synedrium čili konsistoř v Římě; v něm scházívali se předáci a radí se o různých věcech svého náboženství, zejména o tom, kterak bylo by lze prostý lid udržovati ve slepé poslušnosti, a kterak šířiti svou nadvládu. Toto synedrium má své sídlo v jižní končině, poblíže východu, ale nikdo, kdo byl na světě papežem anebo kardinálem, neosmělí se vejíti dovnitř, protože přisvojovali si na světě moc Páně, a proto tkví v jejich duších jakési zdání božské autority. Proto jakmile tam se ukáží, jsou vyvedeni a vypuzeni k podobným do pouště. Ti však, kdož byli rozšafného smýšlení a používali oné moci, aniž však utvrdili se u víře v ni, jsou za tímto synedriem v jakési temné místnosti. Jiné shromáždění [conventus] jest v západní končině poblíže severu. Zde zaměstnávají se tím, že lehkověrný lid vpouštějí do nebe. Zde shromažďují kolem sebe několik společností, žijících v různých zevních radovánkách; v některých se hraje, y jiných tančí, v jiných nastavují tvář k různým výrazům veselosti a radostnosti; v některých rozmlouvá se přátelsky, zde o občanských, jinde o náboženských věcech, jinde opět vyprávějí se různá čtveráctví, a tak dále. I vpouštějí své chráněnce do některé z těchto společností, která odpovídá jejich tužbám, a to zovou nebem. Poněvadž však tyto radosti jsou zevnější a nikoliv vnitřní, všichni pobývše tam několik hodin, počnou se nuditi a odcházejí. Takto mnozí z nich jsou vyvedeni ze své víry v jejich nauku o vpouštění do nebe. Pokud zvláště se týče jejich bohoslužby, jest taková, jako na světě. Tak jako na světě skládá se ze mší, jež nejsou konány v obvyklé řeči duchů, nýbrž řeč ta jest z vysoce znějících slov, vzbuzujících zevnější svatost a mrazení, ale jimž nelze rozuměti. Právě tak vzývají i svaté a vystavují jejich sochy; avšak jejich svatí nikde se neobjevují, neboť všichni z nich, kteříž pomýšleli na to, aby jako bohové byli vzýváni, jsou v pekle; ostatní, kteří nepomýšleli na uctívání, jsou mezi obyčejnými duchy. Jejich představení to vědí, neboť je hledají až je naleznou, a když je byli našli, pohrdnou jimi; lidu však to utajují, aby oni svatí stále jakožto patronové mohli býti uctíváni, a oni, primasové samotni, jako pánové nebes. Tak jako na světě i zde rozhojňují chrámy a kláštery; právě tak shrabují bohatství a hromadí drahocenné věci, jež ukrývají ve sklepeních; neboť v duchovním světě právě tak jako ve světě přírodním vyskytují se drahocenné věci a to ještě ve větší míře. Taktéž rozesílají mnichy, aby získali pohany pro své náboženství, a to proto, aby podrobili si

je své nadvládě. Obyčejně mívají výzvědné věže, postavené uprostřed svého shromaždiště, s nichž jest možno rozšiřovati své zření do celého sousedství. Rovněž všemožnými prostředky a uměními navazují své styky s blízkými i dalekými, spolčují se s nimi a mají pak vliv na jejich poměry. Takový jest jejich stav povšechně; pokud podrobností se týče, tu četní preláti jejich náboženství odnímají Pánu všelikou moc a přivlastňují ji sobě, a ježto tak činí, ani Božství neuznávají. Nicméně však co do zevnějšku tváří se býti zbožnými, ale tato jejich zbožnost sama v sobě jest znesvěcena, poněvadž v jejich vnitru není nijakého uznávání Božství. Proto oni též svatým zevnějškem mají styk s jistými společnostmi nejnižšího nebe, ale svým znesvěceným vnitrem mají styk s pekly, takže současně jsou v obojím. Proto také k sobě lákají prostoduché dobré duchy a poskytují jim vedle sebe příbytků, a shromažďují i zlé duchy a zařadují je kolem své společnosti; tak prostřednictvím prostoduchých dobrých spojují se s nebem a prostřednictvím zlých s pekem. Proto také mohou dopouštěti se ohavností, kteréž vykonávají z pekla; neboť prostí dobří duchové, kteříž jsou v nejnižším nebi, nevidí dále, nežli k zevnější svatosti a k jejich co do zevnějšku nejsvětějšímu vzývání Pána, a nevidíce jejich hanebností, jsou jim příznivě nakloněni; [tato přízeň dobrých] jest jejich nejhlavnější ochranou. Tito všichni však časem svým odkládají zevnější svatost a jsou pak odloučeni od nebe a uvrženi do pekla. Z toho tedy může do jisté míry býti zjevno, kterakými ve příštím životě jsou ti, kdož jsou z Babylonie. Jsem však přesvědčen, že ti, kdož jsou na tomto světě a nemají představy o stavu člověka po smrti, o nebi, nebo o pekle, anebo mají jen nicotnou a bezobsažnou představu, budou se diviti, že jsou takovéto věci v duchovním světě. Ale že člověk je právě tak člověkem po smrti, že žije ve společnosti jako žil na světě, že obývá domy, naslouchá kázáním ve chrámech, vykonává své povolání a vidí podobné věci v onom světě, jako ve dřívějším, ježž byl opustil, to vše lze seznati z toho, co v díle „Nebe a peklo“ jakožto o viděném a slyšeném jest vyprávěno a ukázáno.

(57)

S některými z tohoto lidu rozmlouval jsem o klíčních, daných Petrovi, zdaž věří, že na něho byla přenesena Páně moc nad nebem a zemí. A poněvadž toto bylo základní věcí jejich náboženství, pevně stáli na tom, pravíce, o tom že není pochybností, ježto bylo to zjevně praveno. Když však byli otázaní, zda vědí, že v každé jednotlivosti Slova [Božího] jest duchovní smysl, kterýž jest smyslem Slova [Božího] v nebesích, nejprve řekli, že toho nevědí, avšak později pravili, že se na to poptají; a poptavše se poučení jsou, že jest duchovní smysl v každé jednotlivosti Slova [Božího], jenž liší se od smyslu doslovného tak, jako duchovnost od přírodnosti; mimo to byli též poučení, že nijaká osoba, jmenovaná ve Slově [Božím], není v nebi jmenována, nýbrž že místo ní rozumí se vždy něco duchovního. Posléze byli též poučení, že „Petrem“ ve slově [Božím] rozumí se pravda víry církve, pocházející z dobra účinné lásky, a že totéž rozumí se „skalou“ [petra], kteráž jest tam jmenována s Petrem, neboť se praví:

„Ty jsi Petr, a na též skále vzdělám církev svou“ (Mat. 16, 18),

čímž se nerozumí, že Petrovi dána jest nějaká moc, nýbrž že moc ta náleží pravdě, jsoucí z dobra; (neboť veškeru moc v nebesích má pravda z dobra čili dobro prostřednictvím pravdy); a poněvadž veškeré dobro a pravda jest od Pána a pranic od člověka, [rozumí se tím,] že všecka moc přísluší Pánu. Když to slyšeli, nelibě řekli, že chtějí zvědět jistě, zda takovýto duchovní smysl jest v oněch slovech, pročez bylo jim dáno Slovo [Boží], které jest v nebi, v kterémžto Slově [Božím] není přírodního smyslu, nýbrž smysl duchovní, poněvadž ono jest pro anděly, kteří jsou duchovní; (že takovéto Slovo [Boží] jest v nebi, lze seznati v díle „Nebe a peklo“ č. 259—261;) a když je četli, viděli zjevně, že tam není jmenován Petr, nýbrž místo něho pravda z dobra, kteráž jest od Pána (*p*). Když to uviděli, ze zlosti je odhodili a málem byli by je zuby roztrhali, kdyby okamžitě nebylo od nich odstraněno. Tím se přesvědčili, ač nechťeli se dáti přesvědčiti, že jedinému Pánu náleží veškerá moc a že nemůže náležeti nijakému člověku, poněvadž jest to Moc Božská.

(p) Dvanácte učedníků Páně představovalo církev vzhledem k tomu všemu, co přísluší pravdě a dobru, čili víře a lásce, rovněž tak dvanáctero pokolení izraelských, č. 2179, 3354, 3488, 3858, 6397. Petr, Jakub a Jan představovali víru, účinnou lásku a dobro účinné lásky, č. 3750. Petr představoval víru, č. 4738, 6000, 6073, 10.087, 10.580. Že Petrovi byly dány klíče" království nebeského značí, že veškerá moc přísluší pravdě z dobra, čili víře z účinné lásky, kterážto víra jest od Pána, a tudíž veškerá moc přísluší Pánu, č. 6344. Klíč jest moc otevírati a zavíratí, č. 9410. Dobro má všelikou moc prostřednictvím pravdy, čili pravdy z dobra, kteréž jest od Pána, č. 3091, 3563, 6344, 6413, 6948, 8200, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643, 10.019, 10.182. Skála ve Slově [Božím] značí Pána vzhledem k Božské Pravdě, č. 8581, 10.580. Veškeré názvy jmen a míst ve Slově [Božím] značí [jisté] věci a stavy, č. 768, 1888, 4310, 4442, 10.329. Jejich jména nevniknou do nebe, nýbrž promění se ve věci, které označují, a jejich jména nemohou v nebi ani býti vyslovena, č. 1878, 5225, 6516, 10.216, 10.282. Jak krásný jest vniterný smysl Slova [Božího] tam, kde vyskytují se pouhá jména, ukázáno na příkladech č. 1224, 1264, 1888.

Swedenborg: Poslední soud. — 6,

(58)

Kde v duchovním světě doposud byly jejich příbytky. Výše v č. 48 bylo řečeno, že v duchovním světě lze viděti národy a pokolení takto seřazené: Uprostřed jeví se shromáždění ti, kdož jsou zvaní protestanty; kolem tohoto střediska byli příslušníci papežského náboženství, za těmi Mohamedáni a posléze různí pohané. Z toho jest zjevno, že papežští tvořili obvod, nejbližší kolem protestantů, kteří byli uprostřed. Že tvořili nejbližší obvod, má svůj původ v tom, že uprostřed jsou ti, kdož jsou ve světle pravdy ze Slova [Božího], a kdož jsou ve světle pravdy ze Slova [Božího] jsou též ve světle nebeském, neboť nebeské světlo jest z Božské Pravdy, již Slovo [Boží] obsahuje. Že světlo nebeské jest z Božské Pravdy, lze viděti v díle „Nebe a peklo“ č. 126 až 140, a že Slovo [Boží] jest Božská Pravda, č. 303—310. Ze středu též vychází světlo směrem k obvodům a osvětluje je. Proto také ti z papežského náboženství jsou nejprve kolem středu; neboť mají Slovo [Boží], které byt' i ne od lidu, přece jen těmi, kdož náležejí k duchovenstvu, jest čteno; a toť jest příčina, proč papežští v duchovním světě mají bydliště kolem těch, kdo jsou ve světle pravdy ze Slova [Božího]. Budiž nyní řečeno, kterak bydlili, prve než jejich bydliště byla nadobro rozbořena a v poušť proměněna. Většina jich sídlila na jihu a západě, toliko malá část na severu a východě. Na jihu přebývali ti, kdož svými schopnostmi převyšovali ostatní a více se ve svém náboženství utvrdili. Bydliho zde též mnoho šlechticů a boháčů; přebývali tam nikoliv nad zemským povrchem, nýbrž pod ním, a to ze strachu před lupiči, pročež také u vchodů stavěli stráž. V této krajině bylo též velké město, jež svou rozlohou prostíralo se od východu k západu, ba poněkud i do západu, a bylo velice blízko středu, kdež byli protestanté. Myriady lidí čili duchů zdržovaly se v něm. Bylo plné kostelů a klášterů. Kněží také nahromadili sem všecky poklady, jež svými rozmanitými uměními byli nakupili, a je ukryli ve svých komorách a podzemních sklepeních. Tato sklepení byla zřízena tak, že nikdo kromě jich samotných nemohl do nich vejít, neboť vedla kolem dokola na způsob nějakého labyrintu. U pokladů zde shromážděných, v plné důvěře, že věčně budou trvati, bylo jejich srdce. Viděl jsem tato sklepení a obdivoval se umění, jakýmž byla založena a nekonečně dále rozváděna. Většina těch, kteří zovou se býti ze společnosti Ježíšovy, byla zde a žili v přátelských stycích s vůkolními boháči. V této končině směrem k východu bylo synedrium, kdež radívali se o šíření svého panství a o způsobu, kterak lid udržeti ve slepé poslušnosti (o čemž výše v č. 56). Tolik o jejich bydlištích v jižní končině. Na severu přebývali ti, kdož méně svým duchem vynikali a poněvadž při své zatemnělé bystrozrakosti byli ve slepé víře, méně se utvrdili ve svém náboženství. Zde nebylo jich tak mnoho, jako na jihu. Většina jich byla ve velkém městě, prostírajícím se podlouhle od východního koutu k západu a též poněkud do západu. Bylo rovněž plno kostelů a klášterů. Na straně nejzazší, hraničící na východ, přebývali mnozí z různých náboženství a rovněž i někteří z protestantů. Též několik málo míst mimo města bylo obsazeno papežskými. Na východě přebývali ti, jichž největší rozkoší bylo na světě

panovati, a kteří současně byli v jakémisi přírodním světle [= osvícení]. Bylo je viděti tam ha horách, avšak jedine v končině směrem severním, a nikoho ve druhé části, směřující k jihu. V koutě směrem k severu byla hora, na jejímž vrcholu umístili jakousi osobu nezdravé mysli, které sdělováním myšlenek, jež jest známo ve světě duchovním, nikoliv však v přírodním, vnukali, aby rozkazovala to, co oni chtějí, a pak rozhlásili, že to byl sám Bůh nebes v lidské podobě, a prokazovali mu božskou poctu; učinili tak proto, že lid toužil již odvrátiti se od jejich modloslužebné bohoslužby, i vymyslili si tudíž prostředek, jak jej udržeti v poslušnosti. Toť jest ona hora, jež jest míněna u Izaiáše (kap. 14, v. 13.), jakožto „hora shromáždění na straně severní“, a ti na oné hoře jsou označeni luciferem (verš 12.); neboť ti z babylonských davů, kteří byli na východě, byli ve větším světle, nežli ostatní, kteréžto světlo rovněž si připravovali svým umělým způsobem. Bylo viděti i takové, kteří stavěli věži, jež měla sahati až do nebe, kdež jsou andělé; to však bylo jen obrazným znázorněním jejich rejdu. V duchovním světě totiž očím těch, kdož stojí opodál, rejdy jsou různě předobrazovány, čehož u těch, kdož rejdy provozují, ve skutečnosti není. To jest tam obvyklá věc. Tímto úkazem bylo mi též dáno seznati, co značí ona

„věž, jejíž vrch dosahal k nebi, pročez nazváno jest jméno města Babel“ (I. Mojž. 11, 1—10).

Tolik o jejich bydlištích na východě. Na západě v popředí bydleli ti z tohoto náboženství, kdož žili za temných století, a zde většina jich bydlila pod zemí, pokolení pod pokolením. Celá přední část, směřující k severu, takofka jako by byla vyhloubána a naplněna kláštery. Mohlo se k nim sestupovati jeskyněmi, nahoře uzavřenými; těmi vycházeli a vcházeli, ale zřídka kdy rozmlouvali s těmi, kdož žili ve stoletích pozdějších, neboť byli jiného duchovního založení a nebyli tak zlomyslní, ježto za jejich doby nebylo nijakých bojů s protestanty a tudíž nijaké lstivosti a zloby, z nenávisti a pomstychtivosti vznikající. V západní končině nad touto prostorou bylo mnoho hor, na nichž se zdržovali nejzlomyslnější z tohoto lidu, popírající Božství ve svém srdci, avšak ještě svatěji, nežli ostatní, vyznávající je ústy a svými posunký. Ti, kteří tam byli, vymyslili si hanebné kousky, aby dav udrželi pode jhem své nadvlády, a aby i jiné přinutili, tomuto jhu se podrobiti. Tyto kousky však, ježto jsou příliš hanebné, nemohou býti popsány. Jsou z těch, o nichž jest všeobecná zmínka v díle „Nebe a peklo“, č. 580. Hory, na nichž byli, jsou ony, jež jsou ve Zjevení [Janově] označeny sedmi horami, a ti, kdož na nich přebývali, jsou popsáni jakožto žena sedící na brunátné šelmě takto:

„Viděl jsem ženu sedící na šelmě brunátné, plné jmen rouhání, mající sedm hlav a deset rohů. A na čele jejím napsané jméno: Tajemství, Babylon veliký, máte smilstva a ohavnosti země. Sedm hlav jest sedm hor, na kterýchž ta žena sedí.“ (Zjev. 17, 3. 5. 9.).

Žena ve vnitřním smyslu [Slova Božího] značí církev, zde v opačném smyslu znesvěcené náboženství. Brunátná šelma značí znesvěcení nebeské lásky, a sedm hor znesvěcenou lásku k panování. Tolik o jejich bydlištích na západě. Příčinou, že bydlí rozděleni podle jednotlivých končin, jest, že všichni v duchovním světě jsou vedeni do jisté končiny, která odpovídá jejich náklonnostem a lásce, a nikdo není veden jinam. O tom viz v díle „Nebe a peklo“, kdež v č. 141—153 mluví se o čtyřech končinách nebeských. V celku veškeré úřady Babylonských směřují k tomu, aby panovali nejen nad nebem, nýbrž i nad zemí, a tudíž aby zmocnili se nebe a země, a to nebem země a zemí nebe. Aby bylo toho dosaženo, stále vymýšlejí a kuji si nové zákony a nové nauky. Projevují tudíž v příštím životě tutěž snahu, jakou měli na světě, neboť každý jest po smrti takový, jakým byl na světě, zejména pokud se týče náboženství. Bylo mi popráno slyšeti některé předáky radící se o nauce, jež měla státi se lidu vodítkem. Obsahovala několik článků, ale všechny z nich směřovaly k tomu, aby oni nabyli nadvlády nad nebem a zemí a aby jejich byla veškerá moc a Páně nijaká. Tyto nauky byly pak přítomným přečteny, a když byly přečteny, uslyšeli hlas s nebe, řkoucí, že články ty pocházejí z nejnižšího pekla, ačkoliv oni o tom nevěděli. To bylo i potvrzeno tím, že z onoho pekla vystoupil ďábelský houfec, zcela černý a děsný, a ony nauky nikoliv rukama, nýbrž zuby jim vytrhl a do onoho pekla vzal s sebou. Lid, viděvší to, zděsil se.

Že byli zde až do dne posledního soudu trpěni, stalo se proto, že podle božského řádu všichni, kdož mohli by býti zachováni, mají býti zachováni pokud jen jest u nich nějaký zbytek dobra. Tudíž byli zde zachováni všichni ti, kdož nechť byli v nitru jakýmikoliv pokud se týče víry a lásky, dovedli ve svém zevnějšku napodobiti duchovní život a dovedli projevovati jej ve zdánlivě morálním životě, jako by skutečně život takový žili. Rovněž byli uchováni ti, kdož měli zevnější, nikoliv však vniternou svatost, Takovými byli mnozí z tohoto lidu, neboť dovedli s obecným lidem zbožně rozmlouvati, zbožně vzývati Pána, dovedli duším vštěpovati náboženství a vésti je k přemýšlení o nebi a o pekle, a dovedli je v konání dobra udržovati tím, že hlásali [potřebu, konati dobré] skutky, Byli tudíž schopni mnohé přivesti k životu dobra a tudíž na cestu k nebi; pročež i mnozí z tohoto náboženství byli spaseni, ač málokterí z učících. Neboť oni to jsou, jež Pán měl na mysli, mluvě o falešných prorocích, kteříž

„přicházejí do ovčince v rouše ovčím, ale vnitř jsou vlci hltaví“. (Mat. 7, 15.)

Ve vniterném smyslu Slova [Božího] jsou proroky míněni ti, kdož učí pravdě a jí vedou k dobru; falešnými proroky jsou však míněni ti, kdož učí nepravdě a jí svádějí jiné. Tací jsou jako zákonníci a farizeové, jež Pán vylíčil těmito slovy:

„Na stolici Mojžíšově posadili se zákonníci a farizeové... Protož všechno, což by koli rozkázali vám zachovávat, zachovávejte a č i ň t e, ale podle skutků jejich nečiňte; neboť praví, ale nečiní... Všecky pak své skutky činí, aby byli viděni od lidí... Zavírají království nebeské před lidmi a sami tam nevcházejí... Zžírají domy vdovské, a to pod zámyslem dlouhého modlení. Běda vám... pokrytci,... že čistíte povrchu konvice a mísy, ale vnitř jsou plné loupeže a neřesti... Vyčistěte nejprve to, což vnitř jest v konvi a míse, aby i to, což jest zevnitř, bylo čisto... Připodobnili jste se hrobům zbíleným, kteříž se zdají zevnitř krásní, ale vnitř jsou plní kostí umrlčích... Tak i vy zevnitř zdáte se lidem spravedliví, ale vnitř plní jste pokrytectví a nepravosti.“ (Mat. 23, 1—34.)

Že byli tu strpěni, má i tu příčinu, že každý po smrti podrží náboženství, jemuž na světě se zasvětil, a když přijde do příštího života, jest nejprve připuštěn do tohoto svého náboženství; tomuto lidu však bylo náboženství vštípeno takovými, kteří ústy a posunky tvářili se býti svatými, a též jim vtiskli víru, že mohou býti spaseni skrze ně; z této příčiny též nebyli lidu tomu odňati, nýbrž byli uchováni mezi svými vlastními. Hlavní příčinou jest, že od soudu k soudu byli ponecháni všichni, kdož žili v zevnějšku zdánlivý duchovní život a tvářili se, jakoby měli vniternou zbožnost a svatost, aby ti, kdož byli prostí duchem, mohli býti jimi vyučováni a vedeni; neboť kdož svou věrou a srdcem jsou sprostní, nevidí dále, než k zevnějšku a k tomu, co oči vidí. A proto od doby založení křesťanské církve až po dobu soudu byli všichni tací strpěni. (Že poslední soud konal se dříve již dvakráte, a nyní konal se po třetí, bylo výše ukázáno.) Tito všichni jsou ti, kdož tvořili „prvé nebe“, a kdož míněni jsou ve Zjevení Janově (kap. 20, 5—6.) těmi, „kdož nejsou z prvního vzkříšení“. Poněvadž však byli takovými, jakž výše popsáno, bylo toto nebe ztroskotáno a ti, kdož náleželi ke druhému vzkříšení, byli vyvrženi. Jest však třeba věděti, že byli zachováni toliko ti, kdož nechali se vázati jak občanským tak duchovním zákonům, a tudíž byli schopni žíti pospolu v společnosti; ti však, kdož nemohli těmito zákony býti držáni v jistých mezích, nebyli ponecháni, nýbrž již dávno před dobou posledního soudu byli uvrženi do pekla; neboť společnosti bývají ustavičně od takovýchto očišťovány a před nimi chráněny. Tudíž ti, kdož žili neřestný život, kdož nabádali lid ke konání zla a oddávali se ohavným uměním [čarodějnickým], jakáž vyskytují se u těch, kdož jsou v peklech (o nichž viz v díle „Nebe a peklo“, č. 580), byli vyhnáni ze společností, a to několikrát. Právě tak ti, kdož byli vniterně dobrými, byli vzati ze společností, aby nebyli poskvrněni těmi, kdož byli vniterně zlí; neboť ti, kdož jsou dobří, chápají [vnímají] vniternost a tudíž nevěnují pozornosti zevnějšku, leč jediné tou měrou, jak týž souhlasí s vniterností. Tací byli přeci soudem po skupinách uvedeni na místa vyučování (o nichž viz v díle „Nebe a peklo“, č. 512—520) a pak vzati do nebe. Neboť oni to jsou, z nichž jest „nové nebe“ a kteří jsou míněni oněmi, kdož „jsou z prvního vzkříšení“. Toto bylo pověděno, aby bylo známo,

proč tak mnozí z papežského náboženství byli strpění a ponecháni až do dne posledního soudu. O tomto předměte budiž ještě více pověděno v dalším článku, kdež bude promluveno o „prvém nebi“, které pominulo.

(60)

Kterak byli vyvráćeni a jejich bydlířtře učiněna pustinou, chci popsati zde stručně; více o tom ve Výkladě Zjevení Janova. Ze Babylonie, o níž zde běží, jest ztroskotána, nemůžte vědětí nikdo, než ten, kdo to viděl. A mně bylo popřáno vidětí, kterak konal se poslední soud nade všemi, a zejména nad těmi, kdož byli z Babylonie a kterak byl dokončen, a proto hodlám to popsati. Bylo mi to popřáno zejména proto, aby světu bylo zjeveno, že vše, co ve Zjevení Janově jest předpovězeno, bylo Bohem inspirováno, a že [Zjevení Janovo] jest prorockou knihou Slova [Božího]; neboť kdyby světu nebylo to bývalo zjeveno a rovněž i vniterný smysl, kterýž jest v každé jednotlivosti této knihy, tak jako jest v každé jednotlivosti proroků Starého Zákona, mohla tato kniha býti pro nesrozumitelnost zavržena; tato nesrozumitelnost vzbudila by nedůvěru k jejímu obsahu, ba i k tomu, že nastane nějaký poslední soud, v kteréžto nevěře utvrdili by se ti, kdož přísluřejí této Babylonii, více než kdo jiní. Aby se tak nestalo, zlíbilo se Pánu, učiniti mne očitým svědkem. Co z posledního soudu nad Babylonii Čili ze ztroskotání Babylonie bylo viděno, nemůžte býti vše zde uvedeno, poněvadž jest toho tak mnoho, že tvořilo by to celou knihu, a proto zde podám toliko celkový obraz, ponechávaje podrobnosti pro Výklad Zjevení Janova. Poněvadž babylonský lid byl usazen a rozprostraněn nad mnohými krajinami duchovního světa, a v každé končině vytvořil společnosti (jakž výře v č. 58. bylo ukázáno), chci jednotlivě popsati, kterak vyvráćen byl v každé končině.

(61)

Po visitaci [visitatio] nastalo vyvráćení, neboť visitace vždycky předchází. Visitací jest vyšetření, jací [lidé] jsou a též oddělení dobrých ode zlých; a dobří byli pak odesláni pryč a zlí zanecháni zde. Když se tak stalo, nastalo nesmírné zemětřesení, podle čehož bylo seznáno, že poslední soud nastává; tu třesení zmocnilo se všech. Bylo vidětí, kterak ti, kdož bydlili v jižní končině, zejména pak v tamním velikém městě, o němž byla řeč v č. 58., semo tamo pobíhají, někteří chystajíce se k útěku, jiní skrývajíce se do sklepení, jiní do komor a jam, kdež byly jejich poklady, jiní opět co do rukou jim padlo odtud vynášeli. Avšak po zemětřesení vyvřelo to ze spoda [ab inferiori], čímž vše, co bylo v městě a v okolí, bylo zpěvráćeno. Po tomto vyvření nastal prudký vichr od východu, kterýž zpustořil vše, zatřásl všemi budovami a rozbořil je. Tu všichni, kdož v nich byli, byli ze všech míst a skrýří vyvedeni ven a uvrženi do moře, jehož voda byla černá. Těch, kdož byli tam uvrženi, bylo mnoho myriad. Po té z celé této končiny vystupoval kouř jako po požáru, a posléze hustý prach, jejíž východní vítr hnal k moři a po něm jej rozprášil; neboť jejich poklady byly proměněny v prach, jakož i všecky věci, jež, poněvadž jim náleželi, nazývali svatými. Tento prach byl rozvát po moři, protože takový prach značí zavržení. Posléze bylo vidětí cosi černého, poletujícího nad celou tou krajinou, a když blíže bylo popatřeno, jevílo se to jako nějaký drak; znamená to, že ono celé velké město a celá ta krajina stala se pustinou. A vidětí to bylo proto, ježto „drakové“ značí nepravdu takovéhoho náboženství a „přibytek draků“ značí pustý stav po jejich vyvráćení, jakž vidno u Jerem. 9, 11; 10, 22; 49, 33; Malach. 1, 3. Rovněž bylo viděno, jak někteří měli jako by mlýnský kámen kolem levého ramene, což bylo předobrazením, že svá hanebná dogmata dotvrzovali ze Slova [Božího]; „mlýnský kámen“ znamená tuto věc. Z toho jest zjevno, co ve Zjevení Janově značí tato slova:

„Anděl zdvihl kámen, který byl jako žernov veliký, a hodil jím do moře, řka: Tak prudce svržen bude Babylon, to město veliké, a nikoli více nebude nalezen.“ (Zjev., 18, 21.).

Ti kdož byli v synedriu, a rovněž byli v této končině, avšak blíže k východu, a v němž radívali se o tom, kterak rozšířiti svoji nadvládu a kterak udržovati lid v nevědomosti a tudíž ve slepé poslušnosti (o kterémžto synedriu viz výře č. 58.), nebyli uvrženi do černého moře,

nýbrž do propasti, kteráž do délky a hloubky pod nimi a kolem nich se rozevřela. Takto byl vykonán poslední soud nad Babylonskými v jižní končině. Poslední soud nad všemi, kteří byli v předu v končině *západní* a nad těmi v končině *severní*, kdež rovněž bylo veliké město, dál se takto. Po strašlivém zemětřesení, které až do základů rozvrátilo všecko (toť jsou ona zemětřesení, jež jsou naznačena u Mat. 24, 7; Luk. 21, 11; rovněž ve Zjevení Janově 6, 12; 8, 5; 11, 13; 16, 18 a v proroctvích Starého Zákona, a nikoliv nějaká zemětřesení na této zemi), začal vanouti východní vítr, kterýž postupoval od jihu přes západ až na část severní a zpustošil celou krajinu, nejprve onu, která byla v předu v západní končině, kdež pod zemí. bydlili ti, kdož žili [na zemi] za temných století, a pak zpustošil veliké město, kteréž se od oné končiny rozkládalo přes sever k východu, a odkryl je tak, že bylo vše viděti. Poněvadž však zde nebylo nijakých takových bohatství, nebylo viděti nijakého takového vyvření a sírového ohně, zžírajícího poklady, nýbrž všecko bylo jen zpřevráceno a ztroskotáno, a potom proměnilo se v dým; neboť východní vítr vanul ustavičně semo tamo, zpřevracel a bořil vše, a bral to s sebou. Mnichové i obecný lid byli v celých myriádách odtud odvedeni, a z části byli uvrženi do černého moře na oné jeho straně, jež byla proti západu, z části pak do velké propasti jižní (o níž výše byla řeč), z části do propasti západní, a z části do pekla pohanů; neboť ti, kdož byli z temných staletí, byli z části právě takovými modloslužebníky jako pohané. Bylo viděti odtud vystupující dým, jenž táhl se až k moři, vznášel se nad ním a přikryl je černým škraloupem; neboť ona část moře, do níž byli uvrženi, dostala škraloup z prachu a kouře, v něž se jejich přibytky a jejich bohatství rozplynuly, pročez ono moře nebylo pak již viditelné, nýbrž místo něho bylo lze zřítí cosi černého, pod čímž jest jejich peklo. Poslední soud nad těmi, kdož bydleli ve východní končině na horách, (o nichž rovněž lze zvěděti výše, č. 58.) stal se takto. Bylo viděti, kterak ony hory propadají se do hlubin, a všichni, kdož byli na nich, byli pohlceni; a bylo viděti toho, jež posadili tam na jistou horu a jež za Boha vyhlásili, kterak černá, a pak stává se ohnivým, až se svými byl střemhlav svržen do pekla. Neboť mnichové různých řádů, žijící na oněch horách, vydávali ho za Boha a sebe za Krista, a kamkoliv přišli, všude s sebou šířili mrzké tvrzení, že oni jsou Kristem. Posléze byl soud konán nad těmi, kdož bydlili dále v končině *západní* a zde na horách, a kteří jsou mínění „ženou, sedící na brunatné šelmě, jež měla sedm hlav, kteréž jsou sedmi horami“ (o čemž rovněž výše v č. 58.). Jejich hory rovněž byly viděny; některé byly rozevřeny uprostřed, kdež byla ohromná propast, závitovitě táhnoucí se dolů, a do ní byli na horách těch se zdržující uvrženi. Jiné hory byly od základu vyvráceny a úplně převráceny, takže vrchol byl dole. Ti z nich, kteří byli na rovině, byli zaplaveni potopou a přikryti, a ti, kdož byli u svých z ostatních končin, byli uvrženi do propastí. To však, co nyní bylo pověděno, jest nepatrnou částí toho, co jsem viděl; více bude podáno ve Výkladu Zjevení Janova. Toto dalo se a bylo dokonáno na počátku roku 1757. *) Pokud se týče propastí, do nichž uvrženi všichni, kromě těch, kdož byli uvrženi do černého moře, jest jich mnoho. Čtyři z nich byly mi otevřeny; jedna veliká v jižní končině směrem k východu; druhá v západní končině, směrem k jihu; třetí v západní končině, směrem k severu; čtvrtá ještě dále v cípu mezi západem a severem. Propasti a moře toť jsou jejich peklo. Toto bylo viděno, ale kromě toho byly mnohé jiné věci, které nebyly viděny; neboť pekla babylonského lidu jsou rozdělena podle různého způsobu znesvěcování duchovnosti, jíž jest dobro a pravda církve.

*) Popis dalšího soudu, jenž pak nad jinými byl konán, obsažen v připojeném spisku „Pokračování o posledním soudu a o duchovním světě“. Pozn. překl.

(62)

Duchovní svět byl nyní takto osvobozen od takovýchto duchů, a nad osvobozením od nich andělé se radovali, neboť ti, kdož byli z Babylonie, každého, komu se jim zlíbilo, napadali a sváděli, a zde mnohem více, nežli na světě, neboť jejich zchytralost jest zde ještě prohnanější, ježto nyní jsou duchy, a veškera zloba uložena jest v duchu [nikoliv v těle], neboť jest to duch člověka, kterýž myslí, chce, osnuje záměry a provádí je. Mnozí z nich byli zkoumáni, i bylo seznáno, že nevěřili naprosto ničemu, a že v duších jim lpěla ohavná vášeň, sváděti bohaté pro jejich bohatství a chudé, aby mohli vládnouti; proto také ponechávali je

všecky v nejtemnější nevědomosti, a tak zatarasili jim cestu ke světlu a tudíž k nebi; neboť cesta ke světlu a k nebesům se zatarasuje, jestliže poznatky duchovních věcí jsou udušeny modloslužebnictvím, a jestliže Slovo [Boží] jest hanobeno, oslabováno a odjímáno.

(63)

Z nich byli uchováni ti, kdož byli v náklonnosti ke pravdě z dobra. Ti z papežského lidu, kteří zbožně žili a byli v dobru, třeba že ne v pravdě, a přece jen z náklonnosti toužili po poznání pravdy, byli vzati a uvedeni do jistého vizemi v popředí západní končiny poblíže severu, a zde byly jim dány příbytky a založeny společnosti, a pak k nim byli posláni kněží z protestantů, kteříž vyučovali je ze Slova [Božího], a když byli vyučeni, byli přijati do nebe.

(64)

O stavu těch, kdož po té přibyli sem se země. Ježto poslední soud nyní byl již konán a jím byly od Pána veškeré věci uvedeny do řádu a Všichni, kdož byli vniterně dobrými, byli vzati do nebe, a kdož byli vniterně zlými, byli uvrženi do pekla, není nyní již jako doposud dovoleno, aby [ti, kdož se země sem přicházejí] sdružovali se ve společnosti pod nebem a nad peklem a měli obecnství s jinými; nýbrž jakmile tam přijdou, což děje se po smrti každého, jsou od sebe odděleni a když byli nějaký čas ztrávili ve světě duchů, jsou uvedeni na svá místa. Kdož tudíž znesvěcují svatost — a takovými jsou všichni, kdož osvojují si moc, otevírati a zavíráti nebe a odpouštěti hříchy (což jest moc, pouze Pánu příslušející), a kteříž papežské bully stavějí na roven se slovem [Božím], a vládnutí mají za svůj konečný účel, — jsou nyní ihned uvrženi do černého moře anebo do propastí, kdež jsou pekla znesvětitelů. Bylo mi však s nebe řečeno, že takovíto z onoho náboženství nestarají se o život posmrtný, poněvadž jej v srdci svém popírají, nýbrž starají se jen o život na světě; a proto také nedbají tohoto svého osudu po smrti, ač věčně bude trvati, a posmívají se mu jako nějaké bezvýznamné věci.

Swedenborg : Poslední soud. — 7.

(10)

O prvním nebi a jeho zničení

(65)

Ve Zjevení Janově se praví:

„I viděl jsem trůn veliký bílý, a sedícího na něm, před jehož tváří utekla země i nebe, a místo jejich není nalezeno.“ (20, 11.)

A dále: *„Viděl jsem nebe nové a zemi novou. Nebo první nebe a první země byla pominula.“ (21, 1.)*

„Novým nebem a novou zemí“, a pominutím „prvého nebe a prvé země“ není míněno viditelné nebe [obloha] a naše obývaná země, nýbrž nebe andělů a církev, což výše v prvním článku a i nyní v dalším bude pověděno. Neboť Slovo [Boží] jest samo sebou duchovní a tudíž jedná o věcech duchovních, a duchovní jest to, co přísluší nebi a církvi; a právě tyto duchovní věci jsou v doslovném smyslu Slova [Božího] přírodními věcmi předobrazeny, poněvadž přírodnost slouží za základnu duchovnosti, a Slovo [Boží] bez takovéto základny nebylo by božským dílem, poněvadž nebylo by úplné. Přírodnost, kteráž jest ultimem [poslední mezí] božského řádu, činí, že vniternost, jež jest duchovní a nebeskou, spočívá na

ní, tak jako dům spočívá na svých základech. Poněvadž tedy člověk o tom, co jest ve Slově [Božím], přemýšlel z přírodnosti a nikoliv z duchovnosti, tu na výše uvedených a jiných místech „nebem a zemí“ nerozuměl nic jiného, nežli oblohu a zemi, kteréž jsou v přírodním světě. Proto také každý očekává, že tyto věci pominou a zaniknou, a že zároveň budou stvořeny nové. Ale aby toto nebylo věčně [marně] očekáváno, století po století, jest otevřen duchovní smysl Slova [Božího], a z něho může býti seznáno, co znamená tak mnohé ve Slově [Božím], čemu nelze porozuměti, přemýšlíme-li o tom přírodně, a zároveň co znamená ono „nebe a země“, které mají zaniknouti.

(66)

Prve však, než bude zjevným učiněno, co jest míněno „prvým nebem a prvou zemí“, jest třeba věděti, že „prvým nebem“ není míněno ono nebe, kteréž bylo z těch, kdož stali se anděly od prvního stvoření tohoto světa až do této doby, neboť toto nebe jest trvalé a zůstane na věky; neboť všichni, kdož přijdou do nebe, jsou pod ochranou Páně, a nikdo, kdo jedenkrát jest přijat, nemůže býti Pánu vyrván. Nýbrž „prvým nebem“ jest míněno ono nebe, kteréž nesestávalo z těch, kdož stali se anděly, a většinou bylo z těch, kteříž anděly nemohli se státi. Kdo to byli a jací byli, bude dále pověděno. Toto nebe to jest, o němž jest řečeno, že pominulo. Jest nazváno nebem proto, že ti, kdož v něm byli, bydlili pospolu ve výšce na skalách a horách a žili v zálibách, podobných zálibám přírodním, ale v nijaké, jež byla by duchovní. Neboť velmi mnozí, kdož se země přejdou do světa duchovního, věří, že jsou v nebi, jsou-li ve výšce, a že jsou v nebeské slasti, jsou-li v takových slastech, které mívali na světě. Proto jmenuje se to nebem, ale prvním nebem, kteréž pominulo.

(67)

Dále jest třeba věděti, že ono nebe, kteréž jest nazváno „prvním“ nebylo z těch, kdož žili před příchodem Páně na svět, nýbrž veskrze jen z těch, kdož žili po Jeho příchodu. Neboť (jak výše v č. 33. až 39. bylo ukázáno), ke konci každé církve jest držán poslední soud, a tu dřívější nebe jest vy vráceno a nové stvořeno čili vytvořeno; neboť všichni, kdož zevně žili morální život a žili ve zbožnosti a svatosti, která byla zevnější, a nikoliv vnitřnou, byli od počátku až ke konci církve strpěni, jestliže jen vnitřnost jejich myšlenek a úmyslů mohla občanskými a mravními zákony společnosti býti držána na uzdě. Avšak na konci církve jejich vnitřnost jest odhalena, a pak nastane nad nimi soud. Proto nad obyvateli této země byl již dříve dvakrát a nyní po třetí konán poslední soud (viz výše č. 46.). Tedy i nebe a země dříve již po dvakrát pominuly a nové nebe s novou zemí byly stvořeny; neboť nebe a země jsou (jakž výše v č. 1—5 pověděno) církev v obou světech. Z toho vysvítá, že „nové nebe“ a „nová země“, o nichž jest zmínka u proroků Starého Zákona, nejsou oním „novým nebem a novou zemí“, kteréž jsou připomínány ve Zjevení [Janově], nýbrž že ony [ve Starém Zákoně zmíněné] byly zbudovány od Pána, když byl na světě, a že ony pozdější nyní od Něho jsou budovány. O oněch prvých lze čísti u proroků "Starého Zákona: „*Nebo aj já stvořím nebese nová a zemi novou, a nebudou připomínány první.*“ (Iz. 65, 17.) A jinde: „*Nebese nová a zemi novou učiním.*“ (Iz. 66, 22.) Dále též u Daniela.

(68)

Poněvadž jest zde mluveno o prvém nebi, kteréž pominulo, a o němž nikdo ničeho neví, hodlám popsati to v tomto pořadí: I. Z koho bylo sestaveno prvé nebe. II. Jaké bylo. III. Kterak pominulo.

(69)

Z koho bylo prvé nebe. Prvé nebe bylo sestaveno ze všech těch, nad nimiž byl konán poslední soud, neboť týž nebyl konán nad těmi, kdož jsou v pekle, aniž nad těmi, kdož jsou v nebi, aniž nad těmi, kdož byli ve světě duchů (o němž viz v díle „Nebe a peklo“, č. 421—520), aniž nad ostatními lidmi, dosud žijícími, nýbrž pouze nad těmi, kdož sobě zbudovali cosi na

způsob nebe, a z nichž většina zdržovala se na horách a skalách. To jsou ti, které Pán míní oněmi kozly, jež postaví na levici (Mat. 25, 32. 33. a d.). Z toho může být zjevno, že prvé nebe nebylo jen z křesťanů, nýbrž i z Mohamedánů a pohanů, kteří všichni na svých místech zbudovali si takovéto nebe. Budiž stručně pověděno, jakými byli. Když žili na světě, byli sice v zevnější svatosti, nikoliv však ve svatosti vnitřní, a z ohledu na občanské a mravní zákony byli spravedlivými a upřímnými, nikoliv však z ohledu na zákon božský, a proto byli zevními čili přírodními, a nikoliv vnitřními čili duchovními lidmi; ti byli též v naukách církve a dovedli naukám těm učit, ale nežili podle nich; rovněž i zastávali různé úřady a byli užiteční, nikoliv však pro užitečnost samotnou. Tací a všichni po celém světě, kdož se jim podobali, a žili po příchodu Páně, tvořili prvé nebe. Toto nebe bylo tudíž takové, jakým jest svět a církev na zemi u těch, kdož konají dobro nikoliv proto, že jest dobrem, nýbrž proto, že obávají se zákonů, ztráty dobré pověsti, cti a zisku. Ti, kdož nekonají dobro z jiného [vyššího] důvodu, nebojí se Boha, nýbrž lidí, a nemají též nijakého svědomí. V prvním nebi protestantů bylo značné množství těch, kteří věřili, že člověk jest spasen pouhou věrou, ale kteří nežili život víry, jenž jest [životem] účinné lásky, a kteříž si velice oblibovali, aby byli od lidí viděni. Ve všech těch, pokud byli pospolu spolčeni, byla vnitřnost uzavřena, takže nemohla se objeviti, když však nastal poslední soud, byla vnitřnost ta otevřena a pak bylo shledáno, že byli vnitřně posedlí všemožnými zly a nepravdami, a že byli zatvrzelí proti Božství, i byli skutečně v pekle. Neboť každý po smrti jest ihned spojen se sobě podobnými, dobrý se sobě podobnými v nebi, ale zlý se sobě podobnými v pekle, nemůže však k nim přijíti, dokud vnitřnost není otevřena [odhalena]. Prozatím mohou žít pospolu s těmi, kdož co do zevnějšího [života] jsou jim podobní. Jest však třeba věděti, že všichni, kdož byli vnitřně dobrými, čili duchovními, byli od nich odděleni a povzneseni do nebe; a všichni, kdož nejen vnitřně, nýbrž i zevně byli zlí, byli rovněž od nich odděleni a uvrženi do pekla, což dalo se od prvé doby po příchodu Páně až k době poslední, kdy byl poslední soud; a pouze ti byli ponecháni, aby mezi sebou tvořili společnosti, kteří byli tací, jak výše bylo popsáno.

(70)

Bylo několik příčin, proč takovéto společnosti čili takováto nebesa byla trpěna. Hlavní příčinou bylo, že zevnější svatostí, zevnější upřímností a spravedlností byli spojeni se sprostně dobrými, kteříž byli buď v posledním nebi, anebo ještě ve světě duchů, dosud nebyvše do nebe uvedeni. Neboť v duchovním světě jest obecenství všechněch, a tudíž spojení s těmi, kdož jsou podobní; a sprostně dobří, kteří jsou v posledním nebi, jakož i ve světě duchů, všímají si hlavně zevnější, ačkoliv vnitřně nejsou zlí. Pročež kdyby byli bývali odtrženi od oněch před časem ustanoveným, bylo by nebe trpělo ve svém ultimu, a přece jen jest to ultimum, na němž nebe jako na své základně spočívá. Že to bylo příčinou, proč tito [duchové] byli strpěni až do poslední doby, Pán učí těmito slovy:

„I přistoupivše služebníci hospodáře toho, řekli jemu:... Zdaliž dobrého semene jsi nenasál na poli svém ? Kde že se pak vzal koukol ?... Chceš-li tedy, ať jdeme a vytrháme jej ? On pak odpověděl: Nikoli, abyste trhající koukol, spolu s ním nevytrhali pšenice. Nechtě, ať obé spolu roste až do žně. A včas žně dím žencům : Vytrhněte nejprv koukol a svažte jej v snopky k spálení, ale pšenici shromážděte do stodoly mé... Rozsévač dobrého semene jest Syn člověka. A pole jest tento svět, dobré pak símě jsou synové království, ale koukol jsou synové toho zlostiníka... Žeň jest naplnění se věku... *) Protož jakož vybrán bývá koukol a ohněm spálen, takť bude při naplnění se věku tohoto", (Mat. 13, 27—30, 37—40).

*) V českých vydáních bible chybně: skonání světa. Pozn. překl.

„Naplněním se tohoto věku" jest poslední čas církve; „Koukolem [plevelem]" jsou ti, kdož jsou vnitřně zlí; „pšenici" jsou ti, kdož jsou vnitřně dobří. Jejich „shromážděním a svázáním ve snopky ke spálení" jest poslední soud (q). Totéž jest v téže kapitole míněno podobenstvím Páně o rybách všelikého druhu, kteréž byly shromážděny, a z nichž dobré byly

dány do nádob, zlé pák pryč zahozeny, o čemž se praví:

„Takt' bude při naplnění se věku: vyjdou andělé, a oddělí zlé z prostředku spravedlivých". (V. 47. 48. 49.).

Jsou přirovnáni k rybám, poněvadž ryby v duchovním smyslu Slova [Božího] značí přírodní a zevnější lidi, a to jak dobré, tak zlé. Co znamenají „spravedliví", viz pod čarou (r).

(q) Snopy ve Slově [Božími značí uspořádání pravd a nepravd u člověka do řad, jakož i se řadování lidí, v nichž jest pravda a nepravda, č. 4686, 4687, 5339, 5530, 7408, 10.303. Synem Člověka jest Pán vzhledem k Božské Pravdě, č. 1729, 1733, 2159, 2628, 2803, 2813, 3255, 3704, 7419, 8897, 9087. Synové značí náklonnosti ku pravdě z dobra, č. 489, 491, 533, 2623, 3373, 4257, 8649, 9807 a tudíž synové království značí ty, kdož jsou v náklonnostech k pravdě, pocházející z dobra, a synové zla [zlostníka] jsou ti, kdož jsou v náklonnostech k nepravdě, pocházející ze zla. Tito proto slují koukolem [plevelem] a oni dobrým semenem; neboť koukol [plevel] značí nepravdu ze zla, a dobré semeno značí pravdu z dobra. Semeno pole jest pravda z dobra, u člověka od Pána [jsoucí], č. 1940, 3038, 3310, 3373, 10.248, 10.249. Símě v opačném smyslu značí nepravdu ze zla, č. 10.248. Símě pole jest i výživou mysli prostřednictvím Božské Pravdy ze Slova [Božího], a zasévati značí poučovati, č. 6158, 9272. Naplnění času jest poslední doba církve, č. 4535, 10.622.

(r) Ryby v duchovním smyslu Slova [Božího] značí vědomostnost [scientifica] přírodního čili zevnějšího člověka, a tudíž i přírodní čili zevnější lidi, a to jak zlé, tak dobré, č. 40, 991. Zvířata všeho druhu souvztaží s tím, co jest u člověka, č. 45, 46, 246, 714, 716, 719, 2179, 2180, 3519, 9280, 10.609. Ti ve Slově [Božím] slují spravedliví, jimž spravedlnost a zásluha Páně jest připočítána, a nespravedlivými ti, jimž vlastní spravedlnost a vlastní zásluha jsou připočítány, č. 3648, 5069, 9263.

(71)

Jaké bylo první nebe, lze souditi z toho, co o něm bylo již řečeno, jakož i z toho, že ti, kdož nestali se duchovními uznáním Pána, jakož i dobrým životem a náklonností ku pravdě, ač zdáli se býti duchovními pro svou zevnější svatost, pro rozhovory o božských věcech a pro upřímnost, projevovanou pro sebe samého a pro svět, ti podle svých chtíčů vrhají se ve všeliké ohavnosti, jakmile jsou vráceni své vlastní vniternosti, neboť pak jich nic nezadržuje, ani bázeň před Bohem, ani víra, ani svědomí. Proto též se ukázalo, že ti, kdož byli v prvním nebi, jakmile byli uvedeni do své vlastní vniternosti, byli spojeni s peklem.

(72)

Kterak první nebe pominulo, bylo popsáno výše, kdež bylo mluveno o posledním soudě nad Mohamedány a nad pohany, č. 50 a 51, a nad papežskými, 61, 62 a 63, poněvadž i ti na svých místech zbudovali si první nebe. Zbývá ještě říci něco o posledním soudě nad reformovanými, kteříž slují též protestanty a evangelíky, čili o tom, kterak pominulo první nebe, z nich se skládající. Neboť jakž výše bylo řečeno, soud nebyl konán nad jinými, nežli nad těmi, z nichž bylo první nebe. Když byli vyšetřeni a uvedeni do své vniternosti, byli odloučeni od sebe a rozděleni do tříd podle svého zla a podle z něho vznikající nepravdy, jakož i podle nepravdy a z ní vznikajícího zla, a uvrženi do pekel, odpovídajících jejich náklonnostem. Jejich pekla obklopovala střední krajinu se všech stran, neboť protestanté byli uprostřed, papežští vůkol nich, Mohamedáni vůkol papežských a pohané na nejzazším obvodu (viz výše č. 48). Ti, kdož nebyli uvrženi do pekel, byli vypuzeni do pouští; někteří však byli posláni do rovin v jižní a severní končině, aby tam tvořili společnosti a byli vyučováni a připravováni pro nebe. To jsou ti, kdož byli zachováni. Kterak však toto vše se dalo, nemůže zde co do podrobností býti popsáno, neboť soud nad nimi trval déle, než nad jinými a dál se postupně s obměnami. Poněvadž však tehdy bylo slyšeno a viděno mnohé, co zaslouží si pozornosti, vyličím to po pořádku za sebou ve Výkladě Zjevení Janova.

O potomním stavu světa a církve

(73)

Potomní stav světa bude zcela podoben stavu dosavadnímu, neboť veliké změny, kteréž staly se v duchovním světě, nepřivodily nijakých změn v přírodním světě, pokud se týče jeho zevní podoby. Proto občanské poměry zůstanou týmiž, jako dříve. Budou jako dříve existovati různé státní záležitosti, bude uzavírání mírů a uzavírání spojenectví, a budou války jako dříve, jakož i ostatní věci, týkající se lidských společností, jak v celku tak v jednotlivostech. Když Pán řekl, že

„v poslední době budou boje, povstane národ proti národu a království proti království a budou hladové a morové a zemětřesení po místech“ (Mat. 24, 6. 7),

neznamená to tyto věci v přírodním světě, nýbrž souvztažné s tím věci v duchovním světě; neboť Slovo [Boží] v prorockých místech nejedná o královstvích na zemi, aniž o národech na nich, rovněž tak nikoliv o jejich bojích, ani o hladu, moru a zemětřeseních v nich, nýbrž mluví o tom, co s těmito věcmi jest v duchovním světě souvztažné, a jaké to jest, toť vyloženo v díle „Nebeská tajemství“, z něhož výňatky lze nalézt pod čarou (q). Pokud týče se stavu církve, nebude týž stejný, jako dříve; bude sice týž vzhledem k zevnější formě, avšak rozdílný vzhledem k vnitřnímu stavu. Co do zevnější formy budou církve tak jako dříve rozděleny, jejich naukám bude tak jako dříve učeno. Rovněž tak i pokud se týče náboženství pohanů. Ale nyní, kdy duchovní svoboda jest obnovena, člověk církve bude ve stavu svobody a bude přemýšleti o předmětech víry a tudíž o duchovních věcech, příslušejících nebi. Neboť nyní jest uvedeno do pořádku všecko v nebesích a v peklech, odkudž vplývá veškeré myšlení o Božství i proti Božství, pro Božství s nebe a proti Božství z pekla. Ale tyto změny stavů nebude člověk v sobě pozorovati, poněvadž o nich neuvažuje, a protože ničeho neví o duchovní svobodě anebo o vlivu, nicméně však jest to pociťováno v nebesích, a tudíž i člověkem samotným po jeho smrti. Ježto duchovní svoboda byla člověku obnovena, duchovní smysl Slova [Božího] jest nyní odhalen a vnitřní Božská Pravda jest tím zjevena; neboť člověk ve svém dřívějším stavu byl by tomu nerozuměl, a kdo by rozuměl, znesvětil by to. Že svoboda jest člověku poskytována rovnováhou mezi nebem a peklem, a že člověk nemohl by býti přetvořen jinak, nežli ve svobodě, lze seznati z díla „Nebe a peklo“ (č. 579 až ke konci).

(q) Války ve Slově [Božím] značí duchovní boje, č. 1659, 1664, 8295, 10.455. Proto všechny válečné zbraně, jako „luk“, „meč“, „štit“ značí vždy něco, týkajícího se boje, č. 1788, 2686. Království značí církve vzhledem ku pravdě a vzhledem k nepravdě, č. 1672, 2547. Národové značí v nich ty, kdož jsou v dobru, jakož i ty, kdož jsou v pravdě, č. 1059, 1159, 1205, 1258, 1260, 1416, 1849, 4574, 6005, 6306, 6858, 8054, 8317, 9320, 9327. Hlad značí nedostatek na poznacích dobra a pravdy, č. 1460, 3364, 5277, 5279, 5281, 5300, 5360, 5376, 5893. rovněž tak zpusťování církve, č. 5279, 5415, 5576, 6110, 6144, 7102. Mor značí vyplenění a vyhynutí dobra a pravdy, č. 7102., 7505, 7507, 7511. Zemětřesení značí změnu stavu církve, č. 3355.

(74)

Rozmlouval jsem s anděly o různých věcech, týkajících se potomního stavu církve. Řekli,

že neznají budoucnosti, poněvadž znáti příští věci přísluší jedině Pánu; že však vědí, že ono otroctví a ujařmenost, v nichž před tím člověk církve úpěl, nyní jsou odňaty, a že nyní člověk na základě obnovené svobody může lépe chápati vnitřní pravdy, chce-li je chápati, a tudíž státi se vnitřnějším, chce-li se jím státi; že však mají jen malou naději pokud se týče lidí křesťanské církve, mnohem větší však pokud se týče jistého národa, velice vzdáleného od křesťanského světa, a tudíž dalekého nepřátelství, odtud hrozícímu, kterýžto národ jest takovým, že může přijímati duchovní světlo a že jeho lidé mohou se státi nebesko-duchovními. A řekli též, že dnes zjevena jest tomuto národu vnitřní Božská Pravda, a že jest přijímána duchovní věrou, to jest do života a srdce, a že uctívají Pána.

**POKRAČOVÁNÍ
O POSLEDNÍM SOUDU
a
O DUCHOVNÍM SVĚTĚ**

OD EMANUELA SWEDENBORG

Titul originálu:
CONTINUATIO
de
ULTIMO JUDICIO
et de
MUNDO SPIRITUALI.

AMSTELODAMI MDCCLXIII.

(12)

Poznámka překladatelova

„Pokračování o posledním soudu" bylo autorem vydáno r. 1763, několik let po vydání předchozího "spisku „Poslední soud". Toto „Pokračování" bylo vydáno jako zcela samostatný spis, určený i těm čtenářům, kteří nečetli „Poslední soud", což budiž na vysvětlenou, že autor v tomto „Pokračování" dotýká se některých věcí, o nichž psáno jest již ve spisku „Poslední soud".

(13)

Poslední soud byl již konán

(1)

V dřívějším spisku o posledním soudu bylo pojednáváno o tomto: Že den posledního soudu neznačí zánik světa (č. 1—5). Že množení lidského pokolení nepřestane (č. 6—13). Že nebe a peklo jsou z lidského pokolení (č. 14—22). Že všichni lidé, kteří od počátku stvoření se narodili a zemřeli, jsou buď v nebi nebo v pekle (č. 23—27). Že poslední soud může se konati tam, kdež jsou všichni shromáždění, tudíž v duchovním světě a nikoliv na zemi (č. 28 až 32). Že poslední soud koná se tehdy, když nastal konec církve, a konec církve jest, když není již nijaké víry, poněvadž není účinné lásky (č. 33—39). Že vše, co ve Zjevení [Janově] bylo předpovězeno, nyní se splnilo (č. 40—44). Že poslední soud byl již konán (č. 45—52). O Babylonii a jejím ztroskotání (č. 53—64). O prvním nebi a jeho zničení (č. 65—72). O potomním stavu světa a církve (č. 73—74).

(2)

V popisu posledního soudu jest pokračováno zejména proto, aby bylo seznáno, jakým byl stav světa a církve před posledním soudem, a jakým stal se po něm; rovněž kterak byl konán poslední soud nad protestanty.

(3)

V křesťanském světě rozšířeno jest mínění, že celé nebe, očím viditelné, a celá země, lidmi obývána, zaniknou za dne posledního soudu, a že místo nich vznikne nové nebe a nová země, a že pak duše lidí obdrží zpět svá těla a že tak člověk bude člověkem jako dříve. Tento náhled stal se článkem víry proto, poněvadž Slovu [Božímu] nebylo rozuměno jinak, nežli podle jeho doslovného smyslu, a také ani jinak nemohlo mu býti rozuměno, prve než duchovní jeho smysl byl odhalen; rovněž tak i proto, že mnozí zaváděli víru, že duše jest pouze jakýsi dech, člověkem vydechovaný, a že duchové jsou jakési substance na způsob větru, a rovněž i andělé. Pokud nikdo neměl lepších představ o duších, duchách a andělech, nebylo ani možno jinak smýšleti o posledním soudě. Jakmile však člověk pochopí, že člověk po smrti jest člověkem, tak jako byl jím na světě, s tím jedině rozdílem, že jest pak oděn tělem duchovním, a nikoliv přírodním jako dříve, a že duchovní tělo jeví se těm, kdož jsou duchovní, právě tak, jako přírodní tělo jeví se těm, kdož jsou přírodní, tu může i pochopiti, že

poslední soud nebude konán ve světě přírodním, nýbrž ve světě duchovním; neboť v tomto světě jsou pospolu všichni lidé, kdož se kdy byli narodili a zemřeli.

Swedenborg;: Poslední soud. — 8.

(4)

Jestliže toto bylo pochopeno, pak mohou býti rozptýleny nesrovnalosti, v něž člověk mohl by upadnouti stran stavu duše po smrti a jejího opětného spojení se zetlelým tělem, stran ztroskotání stvořeného světa, jakož i stran posledního soudu. Nesrovnalosti, do nichž člověk mohl by upadnouti stran stavu duší po smrti, jsou tyto: že člověk pak bude jako nějaký dech nebo nějaký vítr, anebo jako ether, anebo jako cosi poletujícího ve vzduchu, anebo jako cosi, co nezůstane na jediném místě, nýbrž v jakémsi „kdesi“, jemuž říká se „Pu“; a že pak ničeho nevidí, nemaje očí, ničeho neslyší, nemaje uší, ničeho nemluví, nemaje úst, že tudíž bude slepým, hluchým a němým, a to neustále v trapném očekávání, že těchto funkcí duševních, z nichž vyvěrá veškerá slast jeho života, nabude opětně za dne posledního soudu; a že v podobném bídém stavu jsou duše všech lidí od prvního stvoření, a že ti, kteří před 50 nebo 60 stoletími žili, ještě doposud takto vzduchem poletují, anebo v jakémsi „Pu“ setrvávají, očekávající posledního soudu. Podobných žalostných věcí jest více.

(5)

Pomíjíme nesrovnalosti, v něž člověk, neví-li, že po smrti zůstane člověkem jako dříve, může upadnouti, přemýšlí-li o zkáze vesmíru; podobají se předešlým a jest jich rovněž mnoho. Jestliže však se ví, že člověk po smrti není nijakými dechem nebo vánkem, nýbrž duchem, a to, jestliže žil spravedlivě, andělem v nebesích, a že duchové a andělé mají dokonalou lidskou podobu, může pak o stavu člověka po smrti a o posledním soudě přemýšleti z rozumu, a nikoliv z víry, oddělené od rozumu, z níž vznikají jen pouhé tradice, a z rozumu může bezpečně odvoditi, že poslední soud, kterýž ve Slově [Božím] jest předpovězen, nebude se díti ve světě přírodním, nýbrž ve světě duchovním, kdež jsou všichni shromážděni; jakož i že poslední soud, poněvadž byl již konán, musil býti zjeven za účelem věrohodnosti Slova [Božího] [propter fidem Verbi].

(6)

Oduč se od představy, že duše je jakoby nějaký dech, a přemýšlej pak o svém stavu nebo o stavu svých přátel, anebo dítek po smrti, zdaž nebudeš si mysliti, že budeš žít jako člověk [quod victurus sis homo] a rovněž tak i oni? A jelikož není pravého života, není-li smyslů, není možno mysliti jinak, nežli že i oni vidí, slyší a mluví. Rovněž také ti, kdož oslavují něčí smrt, píší tak o zemřelých, neboť zařadují je do nebe mezi anděly, v bílém rouše a v ráji. Ale pak vrať se zpět k oné představě, podle níž duše jest dechem a nenabude smyslů dříve než až nastane poslední soud — zdaž přidržíš se oné pošetilosti přemýšleje: Jakým budu? Kde budu v onom mezidobí? Budu snad poletovati ve vzduchu anebo budu dlíti v „Pu“? Vždyť přece kazatel mne učil, že po smrti přijdu do nebe mezi blažené, jestliže jsem dobře věřil a dobře byl živ? Věř tudíž též, že jest pravdou, že jsi člověkem po smrti tak, jako před tím, toliko s pouhým rozdílem, jaký jest mezi tím, co jest přírodní a tím, co jest duchovní. Tak smýšlejí i všichni ti, kdož věří ve věčný život a nevědí ničeho o oné hypotetické tradici stran duše. 7. Z toho, co doposud bylo pověděno, může vysvitnouti, že poslední soud nemůže býti konán v přírodním světě, nýbrž ve světě duchovním; a že v tomto posledním též byl již konán, lze seznati z toho, co v předchozím spisku „Poslední soud“ (č. 45—72) podle viděného jest připomenuto, a ještě. více seznati to lze z toho, co o soudě nad protestanty bude v dalším, jakož o viděném pověděno. Kdo jest pozorný, může seznati to též z oněch nových věcí, kteréž o nebi, o Slově [Božím] a o církvi nyní jsou zjeveny. Který člověk mohl by takovéto věci čerpati ze sebe?

O stavu světa a církve před posledním soudem a po něm

(8)

Že poslední soud byl v duchovním světě již konán, lze seznati z toho, co doposud bylo řečeno; aby však bylo též něco seznáno o stavu světa a církve před posledním soudem a po něm, jest třeba nejprve vědět:

I. Co jest míněno prvním nebem a prvou zemí, kteréž pominuly. (Zjev. 21, 1.)

II. Kdo byli a jací byli ti, kdož byli v prvním nebi a na první zemi.

III. Že prve než byl nad nimi konán poslední soud, spojení mezi nebem a světem, a tudíž i mezi Pánem a církví bylo mnohonásobně porušeno.

IV. Že po posledním soudě spojení bylo opět obnoveno.

V. Toť jest příčina, proč teprve po posledním soudě a nikoliv dříve byla dána zjevení pro Novou Církev.

VI. Stav světa a církve před posledním soudem byl jako by večerem a nocí, po něm však jako by jitem a dnem.

(9)

I. Co jest míněno prvním nebem a prvou zemí, které pominuly, o čemž mluví se ve Zjevení [Janově] (kap. 21, v. 1.). Prvním nebem a prvou zemí není zde míněno nebe, jevící se očím člověka na světě, a nikoliv země, na níž lidé bydlí; aniž není tím 'míněno prvotní nebe, v němž jsou všichni, kdož od prvního stvoření řádně žili, nýbrž jsou jím míněny ony společnosti duchů, kteréž mezi nebem a peklem vytvořily jakási nebesa, a poněvadž všichni duchové a andělé bydlí právě tak jako lidé na jakémsi zemském povrchu, tudíž prvním nebem a prvou zemí jsou míněna tato zdánlivá nebesa. Viděl jsem, že toto nebe a tato země pominuly, a tak, jak jsem to viděl, popsal jsem to ve spisku „Poslední soud“ (č. 45—72).

(10)

II. Kdo byli a jací byli ti, kdož byli v prvním nebi a na první zemi jest popsáno ve spisku „Poslední soud“; poněvadž však na známosti toho, kým byli a jakými byli, závisí pochopení toho, co bude nyní následovati, budiž i zde něco o nich pověděno. Všichni, kdož se shromáždili pod nebem [andělů], a na různých místech [světa duchů] vytvořili si cosi na způsob nebe, což také nebem nazvali, byli ve spojení s anděly nejnižšího nebe, avšak toliko jen pokud se týče svého zevnějšku a nikoliv pokud se týče vnitra; většinou byli to „kozlové“ [jakž jsou nazváni v evangeliu] a zpřízněnci těch, o nichž mluví se u Matouše (kap. 25, v. 41—46.). Ti sice na světě nic zlého nečinili, nýbrž žili mravně dobrý život, ale též nic dobrého nekonali, co bylo by přýštilo ze zdroje dobra; oni totiž odloučili víru od lásky k bližnímu, a tudíž zlo nepovažovali za hřích. Poněvadž žili zevně jako křesťané, byli ve spojení s anděly nejnižšího nebe, kteříž jsou jim co do zevnější stránky podobni, avšak nepodobni co do vnitřnosti; neboť oni jsou „ovcemi“ a jsou u víře, avšak u víře účinné lásky. Vzhledem k tomuto spojení [výše zmínění] musili býti nutně strpěni; neboť kdyby byli bývali před posledním soudem vyloučeni, bylo by to mělo následky pro ty, kdož byli v nejnižším nebi, protože by i ti byli s nimi strženi do zhouby. Toť jest to, co Pán předpověděl u Matouše: Ježíš řekl podobenství: „Podobno jest království nebeské člověku, kterýž naseł dobrého semene na poli svém: a když lidé spali, přišel nepřítel jeho a naseł koukole... a odešel, a když vzrostla

bylina a vydala plod, tu ukázal se koukol. I přistoupili služebníci hospodářovi a řekli jemu: Pane, zdali jsi nenasel dobrého semene na poli svém ? Kde se vzal koukol ?... Chceš-li, abychom šli a vytrhali jej ? A on pravil: Nikoli, abyste snad trháje koukol, nevytrhali spolu s ním i pšenice. Nechtě, ať oboje spolu roste až do žní; a v čase žní řeknu žencům: Seberte nejprve koukol a svažte jej ve snopky k spálení, pšenici však shromážděte do stodoly mé... Rozsévač dobrého semene jest Syn člověka, pole jest svět, símě dobré, to jsou synové království; koukol pak, to jsou synové zla; žeň pak jest naplnění se časem... Jako tedy sbírá se koukol a ohněm se pálí, takť bude při naplnění se časem." (Mat. 13, 24—30. 37—40.). „Naplnění se časem" jest poslední čas církve; „koukol" jsou ti, kdož jsou vniterně zlí; „pšenice" jsou ti, kdož jsou vniterně dobří; „svázati ve snopky ke spálení" jest poslední soud nad nimi; aby jich odstranění před posledním soudem neuškodilo dobrým, naznačeno jest slovy: „abyste snad, trháje koukol, nevytrhali spolu s ním i pšenice; nechtě ať oboje spolu roste až do žní."

(11)

III. Prve než byl nad nimi konán poslední soud, spojení mezi nebem a světem a tudíž mezi Pánem a církví bylo mnohonásobně porušeno. Veškeré osvěcování člověka děje se od Pána skrze nebe, a vstupuje k němu vniternou cestou. Dokud mezi nebem a světem čili mezi Pánem a církví, byly takovéto společnosti, člověk nemohl býti osvěcován; bylo to právě tak, jakoby paprsky slunce byly odříznuty černým vsunuvším se mračnem, anebo jako když slunce se zatmí a jeho světlo zachyceno jest vsunuvším se měsícem. Kdyby tudíž tehdy bylo Pánem něco zjeveno, buď nebylo by tomu rozuměno, anebo i kdyby bylo tomu rozuměno, nebylo by to přijato, anebo i kdyby bylo to přijato, později bylo by to udušeno. Ježto však všechny ty vsunuté společnosti nyní posledním soudem byly rozprášeny, jest zjevno:

IV. Že styk mezi nebem a světem, čili mezi Pánem a církví jest obnoven.

(12)

V. Proto také po vykonání posledního soudu a nikoliv před tím byla dána zjevení pro Novou Církev; neboť když posledním soudem byl styk opět obnoven, člověk může býti osvěcován a přetvořován, ta jest může Božskou Pravdu Slova [Božího] chápati, pochopené může přijati a přijaté podržeti, ježto překážky, jež mezi tím dříve byly, jsou nyní odstraněny; pročež Jan, když prve nebe a prvá země pominuly, řekl, že

„viděl nebe nové a zemi novou, město svaté, Jeruzalém nový, sestupující od Boha s nebe, připravený jako- nevěstu okrášlenou muži svému";

a že slyšel toho, který seděl na trůnu, řkoucího: „*Aj, nové činím všecko.*" (Zjev. 21, 1. 2. 5.)

Že „Novým Jeruzalémem" rozumí se církev, viz v „Nauce o Pánu", č. 62—64, a ohledně jejího nového [zjevení] č. 65 tamtéž.

(13)

VI. Stav světa a církve před posledním soudem byl jakoby večerem a nocí, po něm však jako by jitem

a dnem. Když světlo pravdy nesvíí a pravda není přijímána, jest stav církve ve světě jako by večerem a nocí. A že takový byl stav před posledním soudem, může vysvitnouti z toho, co výše (v č. 11.) bylo pověděno; jestliže však světlo pravdy svítí a pravda jest přijímána, stav církve na světě jest jako by jitem a dnem. Proto také tyto dva stavy církve slují ve Slově [Božími „večerem a Jitem", jakož i „nocí a dnem". Tak tuto:

„I řekl. mi [svatý]: Až do dvou tisíc a tří set večerů a jiter, a pak bude svatost

ospravedlněna." (Dan. 8, 14).

„Vidění pak to večerní a jitřní jest jistá pravda" (Dan. 8, 26).

„A tak bude den jeden, kterýž jest znám Hospodinu, aniž bude den, ani noc; avšak stane se, že v čas večera bude světlo" (Zach. 14, 7).

„Slyším hlas ze Seir: Strážný! Jak pozdě jest v noci ? Řekl strážný: Přišlo jitro a tolikéž noc" (Iz. 21, 12).

„Ježíš o posledním času církve pravil: „Protož bděte; nebo nevíte, kdy Pán domu přijde, u večer-li, čili o půlnoci, čili když kohouti zpívají, čili ráno" (Mar. 13, 35).

„Ježíš řekl: Jáť musím dělati dokudž den jest. Přicházíť noc, k !d y ž žádný nebude moci dělati" (Jan 9, 4);

a jinde, jako u Iz. 17, 14; Jer. 6, 4. 5; žalm 30, 6; žalm 65, 9, žalm 90, 6. Poněvadž západem a nocí jsou míněny takovéto věci, proto i Pán, aby Slovo [Boží] se naplnilo, byl pochován večer a pak ráno vstal z mrtvých.

(15)

Poslední soud nad protestanty

(14)

Ve dřívějším spisku „Poslední soud" jest jednáno o soudu nad těmi, kdož byli míněni Babylonií, dále jest zmínka o soudu nad Mohamedány a pohany, nikoliv však o soudu nad protestanty. Bylo pouze pověděno, že protestanté byli ve středu, seřadění podle svých vlastí, a kolem nich byli papežští, kolem těchto Mohamedáni, a kolem nich pohané a národové různého náboženství. Že protestante byli uprostřed, čili že tvořili střed, bylo proto, že u nich jest čteno Slovo [Boží] a Pán jest uctíván, a že tudíž u nich jest nejvíce světla, a duchovní světlo, vycházející od Pána jakožto slunce, kteréž svou podstatou jest božskou láskou, šíří se všude kolem dokola a osvětluje i ty, kdož jsou kolem na obvodu, a otevírá jim schopnost rozuměti pravdě tou měrou, jak ji z náboženství mohou přijmouti. Neboť duchovní světlo svou podstatou jest božskou moudrostí a vniká při člověku do jeho rozumu, jestliže člověk z přijatých poznatků má schopnost vnímání [facultate percipiendi]; světlo to neprobíhá prostorem jako světlo světa, nýbrž proniká náklonností a vnímání pravdy; a to v jediném okamžiku až k nejzazším mezím nebes. Z toho má svůj původ to, že v duchovním světě jeví se prostory. Více o tom viz v Nauce o Písmu sv. (č. 104—113).

(15)

O posledním soudu nad protestanty budiž promluveno v tomto pořadí:

I. Nad kterými z protestantů byl konán poslední soud.

II. O znameních a zkoušení [visitacích] před posledním soudem.

III. Kterak byl všeobecný soud konán.

IV. O spasení ovcí.

(16)

I. Nad kterými z protestantů byl konán poslední soud.

Poslední soud nebyl konán nad jinými z protestantů kromě těch, kdož na světě vyznávali Boha, čítávali Slovo [Boží], naslouchávali kázáním, chodívali k Večeři Páně, sváteční bohoslužby církevní nezanedbávali, nicméně však cizoložství, různé druhy krádeží, lži, pomstu a nenávist měli za dovolené. Tací, ač Boha vyznávali, za nic považovali hřešiti proti Němu; čítali Slovo [Boží] a přece jen z jeho předpisů nic nepoužili na svůj život; naslouchali kázáním, ale podle nich se neřídili; chodili k Večeři Páně, avšak nezanechávali zla svého dřívějšího života; nezanedbávali svátečních bohoslužeb, ale nepolepšili svého života; a tak žili zevně nábožensky, ač ve svém vnitru neměli nijakého náboženství. Toť jsou ti, kteří jsou ve Zjevení [Janově] (kap. 12.) míněni drakem; neboť praví se tam o draku, že objevil se na nebi a bojoval s Michaelem v nebesích, a s nebe strhl třetinu hvězd. Toto bylo řečeno proto, že tací vyznáváním Boha, čítáním Slova [Božího] a zevnější bohoslužbou byli spojeni s nebem. Jsou to též ti, jež třeba rozuměti „kozly“ u Matouše (kap. 25.), a jimž nebylo řečeno, že činili zlo, nýbrž že zanedbávali konati dobro, a ti všichni zanedbávali konati dobro, jež jest skutečně dobrem, poněvadž nevystříhali se zla jakožto hříchu, a byť by se ho i nedopouštěli, přece jen měli je za dovolené, a tak je konali v duchu, a tělem vždy, kdy jim to bylo možno.

(17)

Nade všemi těmito z protestantů byl konán poslední soud, nikoliv však nad těmi, kdož nevěřili v Boha, pohrdali Slovem [Božím] a v srdcích zavrhovali svaté věci církevní; neboť tito všichni, když přišli z přírodního světa do světa duchovního, byli uvrženi do pekla.

(18)

Všichni, kdož v zevnějšku žili jako křesťané, ale o křesťanský život se nestarali, jsou zevně v jednotě s nebesy, ale vnitřně s pekly, a poněvadž jejich spojení, s nebem nemohlo býti okamžikem přetrženo, byli ponecháni ve světě duchů, který jest uprostřed mezi nebem a zemí, a bylo jim dovoleno, tvořiti společnosti a žíti jako na světě, a zde různým uměním, na světě neznámým, vytvářeti nádherné věci, a tím namlouvati sobě a jiným, že jsou v nebi; proto také na základě tohoto zevního zdání, nazvali své společnosti nebesy. Toto nebe a tato země, na níž žili, jsou tím, co jest míněno prvním nebem a prvou zemí, které pominuly (Zjev. 21, 1).

(19)

Dokud se zde zdržovali, bylo vnitro jejich mysli uzavřeno a zevnějšek otevřen, čímž jejich zlo, jímž byli sjednoceni s pekly, nebylo zjevné. Když však nastával poslední soud, byla jejich vnitřnost otevřena, a tu přede všemi se ukázali jakými byli; a poněvadž tehdaž spolupůsobili s pekly, nemohli již předstírat křesťanský život, nýbrž ze záliby vrhali se ve všeliká zla a hanebnosti a změnili se v ďáblы a též nabyli jejich vzezření, někteří černého, jiní ohnivého a jiní zsinalého jako mrtvoly; ti, kdož byli domýšliví na vlastní svůj rozum, jeví se černými; ti, kdož měli ztřeštěný chtíč, panovati nade všemi, jeví se ohnivými, a, ti, kdož zanedbávali pravdu a pohrdali jí, jeví se zsinalými jako mrtvoly. Tak se ony divadelní scény změnily.

(20)

Protestanté ve světě duchů, který jest uprostřed mezi nebem a peklem, tvoří jeho nejvnitřnější část čili střed, a jsou zde uspořádáni podle svých vlastí. Uprostřed oné střední části jsou Angličané; směrem k jihu a k východu Holanďané; směrem k severu Němci; směrem k západu a severu [t.j. k severozápadu] Švédové; a směrem k západu Dánové. Avšak v onom středu jsou toliko ti, kdož žili život účinné lásky a její víry. Jest jich zde více společností. Koleni nich jsou protestante, kteří nežili život víry a účinné lásky, a to jsou ti, kteří vytvořili si ono zdánlivé nebe. Zcela jinak jsou však všichni uspořádáni v nebi a rovněž i

v pekle. Příčinou, proč protestanté tvoří zde střed, jest, že u nich jest Slovo [Boží] čteno a rovněž i Pán vzýván, a proto zde jest největší světlo, kteréžto světlo se odtud jako od svého ohniska šíří ke všem obvodům a osvětluje. Neboť světlo, v němž jsou duchové a andělé, vychází od Pána jakožto Slunce, kteréž co do své podstaty jest Božská Láska, a z něho vycházející světlo jest svou podstatou Božská Moudrost; všechny duchovní věci [omne spirituále] onoho světa vznikají z toho. O Pánu jakožto Slunci v duchovním světě, a o světle a teple z něho viz ve spisu „Nebe a peklo“ (č. 116—140).

(21)

Veškeré uspořádání společností v onom světě jest uspořádáním podle rozdílů v lásce; příčinou toho jest, že láska jest životem člověka, a Pán, kterýž jest Božská Láska sama, uspořádává je podle přijímání této lásky, rozdíly v lásce jsou nespočetné, a nikdo jich nezná kromě Pána. On spojuje společnosti tak, že všechny pospolu tvoří takoruka jako by jediný život člověka; společnosti nebeské jediný život nebeské a duchovní lásky; společnosti pekelné jediný život ďábelské a pekelné lásky; On nebesa a pekla spojuje protiklady. Poněvadž jest to takto uspořádáno, každý člověk po smrti odchází do společnosti své lásky, ba nemůže se ani jinam vydati, neboť jeho láska se tomu vzpouzí. Proto také v nebi jsou ti, kdož jsou v duchovní lásce, a v pekle zase ti, kdož jsou pouze v přírodní lásce. Duchovní lásky nabývá se však toliko životem účinné lásky a přírodní láska zůstává přírodní, jestliže zanedbáván jest život účinné lásky; a přírodní láska, není-li duchovní lásce podrobena, jest jejím opakem.

(22)

Z toho může vysvitnouti, nad kterými z protestantů byl konán poslední soud; že nebyl konán nad těmi, kteří byli ve středu, nýbrž nad těmi, kteří byli kolem nich, a kteříž, jak praveno, svou zevnější mravností jevíli se zevně jako křesťané, uvnitř však nebyli křesťany, nemajíce nijakého duchovního života.

(23)

II. O znameních a zkoumáních [visitacích] před posledním soudem.

Nad těmi, kdož si zbudovali zdánlivé nebe, objevil se jakýsi hustý oblak, který ukázal se v důsledku přítomnosti Páně v nebi andělů, kteréž bylo nad tím, zejména v důsledku Jeho přítomnosti v nejnižším nebi, aby někteří z nich vzhledem ke svému spojení nebyli zároveň strženi a nezahynuli. I vyšší nebesa byla k nim hlouběji přiblížena, čímž vnitřnost těch, nad nimiž měl býti konán poslední soud, byla otevřena; po jejím otevření nejevili se již dále jako morálně dobří křesťané, nýbrž jako démoni; hlučeli a hádali se mezi sebou o Bohu, o Pánu, o Slově [Božím], o víře a o církvi; a poněvadž i jejich chťiče po zlu byly nyní puštěny na svobodu, odhazovali všecko to s pohrdáním a posměškem a vrhali se do všelikých hanebností. Tak stav těchto nebešťanů se změnil. Zároveň zmizela i veškerá nádhera, kterou si opatřili uměními, na světě neznámými; jejich paláce proměnily se v bídné chatrče, zahrady v bažiny, chrám v sutiny a samotné pahorky, na nichž bydlili, změnily se ve hromady špičatých kamenů a podobných věcí, souvztažících s jejich ohavným smýšlením a chťiči. Neboť všechny viditelné věci duchovního světa jsou souvztažné s náklonnostmi, které jsou u duchů a andělů. Takováto byla znamení nadcházejícího soudu.

(24)

Tou měrou, jak jejich vnitřnost byla otevřena, byl i pořádek mezi obyvateli změněn a zvrácen. Ti, kdož nejmocněji rozumovali proti svatým věcem církve, vtrhli doprostřed a zmocnili se nadvlády; a ostatní, kteří méně rozumovali, ustoupili k obvodu, a ty, kdož byli uprostřed, uznali za své strážné anděly. Tak spojili se v podobu [facies] pekla.

(25)

Tyto změny jejich stavů byly doprovázeny různými otřesy jejich příbytků a země, načež následovala zemětřesení, silná podle jejich zvráceností. Tu a tam také tvořily se trhliny směrem k peklům, která byla pod nimi, a tak bylo spojení s těmito pekly otevřeno. Nyní bylo viděti vystupující výpary, na způsob dýmu, smíšeného s ohnivými jiskrami. I toto byla předcházející znamení, kteráž naznačena jsou u evangelistů slovy Páně o naplnění se času a posledním soudu, pak následujícím:

„Povstane národ proti národu... a budou zemětřesení veliká po místech,.. budou i hrůzy a znamení s nebe veliká... a bude úzkost mezi národy pro nesnázi nad hukotem moře a příbojů.“ (Luk. 21, 10. 11. 25.)

(26)

Nyní nastalo i zkoumání [visitace] jež prováděli andělé; neboť prve než některá špatně sestavená [mala sarta] společnost zanikne, předchází vždycky visitace. Andělé napomínali je, aby ustali a neučiní-li tak, předpovídali jim zhoubu. Pak vyšetřovali, zda mezi ně nepřímísili se někteří dobří, jež od ostatních se odloučili. Avšak dav, podněcován jsa svými náčelníky, zasypával je urážkami, pak vrhl se na ně, aby je odvedl na tržiště a pak zle s nimi nakládal; právě tak, jako se to stalo v Sodomě. Většina z nich přiznávala se k víře, oddělené od účinné lásky, ale byli tu i ti, kdož přiznávali se k účinné lásce, ale žili neřestně.

(27)

III. Kterak byl konán všeobecný soud.

Když zkoumání a znamení, jež byly předzvěstmi nastávajícího soudu, nemohly je odvrátiti od jejich ohavných skutků a od buřičských úkladů proti těm, kdož uznávali Pána jakožto Boha nebes a země, Slovo [Boží] měli za svaté, a žili život účinné lásky, nastal nad nimi poslední soud. To stalo se takto.

(28)

Bylo viděti Pána na běloskvoucím oblaku s anděly, a bylo slyšeti od nich zvuk, jako by trub; to bylo předobrazujícím znamením, že Pán chrání anděly nebeské a odevšad shromažďuje dobré. Neboť Pán zhoubu nepřináší nikomu, nýbrž toliko ochraňuje Svoje a odvrací je od společnosti se zlými, načež zlí upadnou do svých náruživostí a z nich ženou se do všelikých hanebností. Poté všechny, kteří byli před svou zkázou, bylo viděti, jak jsou pohromadě tvoříce jakousi podobu velikého draka, s ohonem zakřivujícím se a pozvednutým proti nebi, kterýžto ohon ve výši semotamo se pohyboval, jako by chtěl nebe zničiti a strhnouti, ale marně, neboť ohon byl sražen dolů a drak, kterého bylo viděti, jak zvedl se do výše, padl k zemi. Toto předobrazení bylo mi popráno viděti, abych zvěděl a oznámil, kdo ve Zjevení [Janově] jest míněn oním drakem; že totiž drakem jsou míněni všichni ti, kdož Slovo [Boží] čtou, kázáním naslouchají a zúčastňují se svatých věcí církevních, avšak ničeho si nečiní ze zlých náruživostí, jimiž jsou naplněni, a vnitřně myslí na zlodějství a podvod, na cizoložství a hanebnosti, na nenávist a pomstu, na lži a rouhání, a tak co do svého ducha žijí jako ďáblové, co do svého těla však jako andělé. Toť byli ti, kteří tvořili draka samého; ti však, kteří tvořili jeho ohon, byli ti, kteří byli na světě ve víře, oddělené od účinné lásky, a svými myšlenkami a úmysly podobali se předchozím.

(29)

Pak jsem viděl, kterak skály, na nichž byli, z části propadly se do hlubin, z části byly do velké dálky přemístěny, z části uprostřed se rozevřely a ti, kdož byli na nich, byli otvory dolů svrženi; z části byly jako by potopou zaplaveny, a četní duchové shromážděni do společností, jako by do snopů, podle svého rodu a druhu zla, a tu a tam vrháni do propastí, bažin, jezer a pouští, jež vesměs byly pekly. Ostatní, kteří nebyli na skalách, nýbrž tu a tam

rozptýlení, avšak byli V podobném zlu, ve velkém zděšení utekli se k papežským, Mohamedánům a pohanům a přihlásili se k jejich náboženství. Mohli tak učiniti aniž změnili svého smýšlení, ježto neměli nijakého náboženství; aby však ani je nemohli sváděti, byli zahrnutí od nich a uvrženi ke svým tovaryšům do pekel. Takováto byla jich zkáza v celkovém obrysu; jednotlivostí, jež jsem viděl, jest příliš mnoho, než aby mohly zde býti popsány.

Swedenborg : Poslední soud. — 9.

(30)

IV. O spasení ovčí.

Když poslední soud byl vykonán, byla v "nebesích veliká radost a v duchovním světě nastalo takové světlo, jakéhož nikdy dříve zde nebylo. Radost v nebi po svržení drakově jest popsána ve Zjevení [Janově], kap. 12, v. 10. 11. 12. A světlo bylo nyní ve světě duchů proto, poněvadž ony pekelné společnosti dříve je zadržovaly tak jako nějaké mračno, zaclánějící zemi. Podobné světlo vchází nyní též k lidem na světě a jím dostává se jim nového osvětlení.

(31)

Pak spatřil jsem andělské duchy, ve značném množství vystupovati z podsvětí [ex infernis], což byly ony ovce, kteréž od mnoha staletí byly tam Pánem přechovávány a opatrovány, aby nedostaly se do zlé sféry, z drakovitých duchů vyvěrající, a aby tím jejich účinná láska nebyla udušena. Jsouť to oni, kdož ve Slově [Božím] míněni jsou těmi, kteří vstali z hrobů; jakož i dušemi „stínaných pro svědectví Ježíšovo“, kteří ožili, jakož i těmi, kdož mají „díl v prvním vzkříšení“.

POKRAČOVÁNÍ

O DUCHOVNÍM SVĚTĚ

(16)

Duchovní svět

(32)

O duchovním světě jest pojednáváno ve zvláštním spise „Nebe a peklo“, v němž jsou popsány mnohé podrobnosti onoho světa, a ježto každý člověk po smrti přichází do tohoto světa, jest tam i popsán stav, v němž pak takový člověk tam jest. Kdož neví, že člověk žije po smrti, poněvadž se jako člověk narodil a k obrazu Božímu byl stvořen, a poněvadž Pán tomu učí ve Svém Slově ? Ale jakým jest jeho život, doposud bylo neznámo. Věřilo se, že pak stane se duší, o níž však nikdo neměl jiné představy, nežli o čemsi vzdušném nebo etherickém, v čemž sídlí jakési myšlení, avšak bez vidění, jaké má oko, bez slyšení, jaké má ucho, bez mluvení, jaké mají ústa, kdežto v pravdě člověk po smrti jest právě tak člověkem, a to tak velice člověkem, že nemá za jiné, než že jest ve dřívějším světě. Prochází se, běhá, sedí jako v dřívějším světě; jí a pije jako v dřívějším světě; spí a probouzí se jako v dřívějším světě; jest v manželské blaženosti jako ve dřívějším světě — slovem jest člověkem jak v celku tak v jednotlivostech; z čehož vysvítá, že smrt jest jen pokračováním života a pouhým přechodem.

(33)

Jest několik příčin, proč člověk ničeho nevěděl o tomto svém stavu po smrti, a mezi nimi jest i ta, že nemohl býti osvícen, poněvadž bylo u něho tak málo víry v nesmrtelnost duše, což lze zřetelně viděti u mnohých, rovněž i u vzdělaných, kteříž staví se na roven zvířatům, nad něž se staví toliko tím, že dovedou mluvit; proto ve svém srdci popírají život po smrti, byť i [snad] ústy jej vyznávali. Takto smýšlejíce stali se tak smyslnými, že nemohou uvěřiti, že člověk jest člověkem i po smrti, protože nemohou ho viděti svými očima; proto říkají : kterak by duše mohla býti taková? Jinak jest tomu u těch, kdož věří, že budou žíti po smrti; tito smýšlejí vnitřně u sebe, že přijdou do nebe, že budou se radovati s anděly, viděti ráje nebeské a že v bílém rouše budou státi před Pánem, jakož i jiné věci. Takovéto jest jejich vnitřné smýšlení; zevní smýšlení může od něho odbočovati, jakmile přemítají o duši na základě domněnek lidí učených.

(34)

Že člověk jest právě tak člověkem po smrti, ačkoliv nejeví se před očima, lze viděti na andělech, kteří zjevili se Abrahamovi, Gideonovi, Danielovi a jiným prorokům, na andělech, kteří zjevili se u hrobu Páně a na těch, kteří častěji se pak Janu ve Zjevení [Janově] zjevili; zejména na Pánu samotném, kterýž učedníkům hmatem a jedením ukázal, že jest člověkem, a přece jen opět stal se očím jejich neviditelným. Viděli Ho proto, poněvadž tehdy byly oči

jejich ducha otevřeny, a když ty jsou otevřeny, to, co jest v duchovním světě, jeví se právě tak zřetelně, jako to, co jest ve světě přírodním,

(35)

Poněvadž Pánu se zlíbilo zrak ducha mého otevřítí a nyní již po devatenácte let držeti jej otevřeným, bylo mi dáno věci, vyskytující se v duchovním světě, viděti a je též popsati. Mohu ujistiti, že nejsou to nijaké visie, nýbrž že jest to. viděné za úplného bdění.

(36)

Rozdíl mezi člověkem v přírodním světě a mezi člověkem v duchovním světě jest ten, že tento člověk jest oděn duchovním tělem, onen však přírodním tělem, a duchovní člověk vidí duchovního člověka právě tak zřetelně, jako přírodní člověk vidí přírodního člověka; avšak přírodní člověk nemůže viděti duchovního člověka, aniž duchovní člověk může viděti přírodního člověka pro rozdílnost, jež jest mezi přírodností a duchovností; jaká jest tato rozdílnost, může býti popsáno, ale nedá se tak učiniti stručnými slovy.

(37)

Na základě toho, co jsem po tak mnohá léta viděl, mohu sdělit toto: že v duchovním světě jsou území jako v přírodním světě; a že zde jsou pahorky a hory, roviny a údolí, a rovněž i prameny a řeky, jezera a moře; že jsou tam ráje a zahrady, háje a lesy; že jsou tam paláce a domy, spisy a knihy; dále úřady a obchodování; že jsou tam drahokamy, zlato a stříbro: slovem, že tam je vše v celku i jednotlivostech, co jest v přírodním světě, toliko v nebesích jest to neskonale dokonalejší.

(38)

Ale v celku jest rozdíl ten, že to, co se vyskytuje v duchovním světě, má duchovní původ a tudíž co do své podstaty jest duchovní, pocházejíc z tamního slunce, jež jest ryzí láskou; a že vše vůbec a každá věc zvláště ve světě přírodním má svůj přírodní původ, a tudíž svou podstatou jest přírodní, neboť jest ze slunce zde, kteréž jest ryzí oheň. To jest příčinou, že duchovní člověk musí býti živen pokrmu, kteréž mají duchovní původ, právě tak, jako přírodní člověk musí býti živen pokrmu, majícími původ přírodní. Více o tom viz v díle „Nebe a peklo“.

(17)

Angličané v duchovním světě

(39)

U člověka jest dvojí stav myšlení: zevnější a vniterný. Člověk v zevnějším stavu jest v přírodním světě; v duchovním stavu jest ve světě duchovním. Tyto stavy jsou u dobrých sjednoceny, nikoliv však u zlých. Jakým člověk jest co do svého vnitra, málo kdy se jeví ve světě přírodním, poněvadž od dětství chce býti morálně dobrým a naučil se tvářiti se býti takovým. V duchovním světě však se zřetelně jeví, jakým jest, neboť duchovní světlo to odkrývá; a rovněž pak člověk jest duchem a duch jest vniterný člověk. Ježto jest mi nyní popráno býti v tomto světle, a z něho viděti, jací jsou vniterní lidé obou těchto říší, a to na základě mnohaletého styku s anděly a duchy, sluší se mi, pro důležitost této věci, bych zjevil to, co jsem viděl; zde toliko něco o ušlechtilém [nobili] anglickém národě.

(40)

Nejlepší z anglického národa jsou uprostřed všech křesťanů (viz výše č. 20). Jsou ve středu, ježto požívají vnitřního, intelektuálního světla. To sice není zjevno nikomu v přírodním světě, avšak jeví se to zcela zřetelně v duchovním světě. Toto světlo mají ze svobody myšlení a tudíž i svobody mluvení a psaní, jichž požívají; u ostatních, nemajících takovéto svobody, zatemňuje se světlo rozumu, poněvadž nemá východu. Ono světlo není však samo sebou činné, nýbrž stává se činným prostřednictvím jiných, zejména jejich proslulých a vynikajících mužů; sotvaže tito něco řeknou, anebo jestliže někdo něco jimi schváleného přečte, zazáří ono světlo, zřídka však dříve. Z tohoto důvodu v duchovním světě dosazují se jim v čelo představení a dávají se jim kněží, proslulí svou učeností a svým vynikajícím geniem a pro ono založení své mysli dobrovolně dbají jejich rozkazů a napomenutí.

(41)

Zřídka kdy vycházejí ze své vlastní společnosti, poněvadž ji milují, jako milují na světě svoji vlast. Kromě toho jest u nich jakási podobnost povah, což jest příčinou, že s přáteli ze své vlasti navazují důvěrný poměr, zřídka kdy však s jinými; prokazují si též vzájemnou pomoc a mají rádi upřímnost.

(42)

Jsou dvě velká města, podobná Londýnu, do nichž většina Angličanů po smrti přichází; bylo mi dáno města ta spatřiti a jimi se procházeti. Střed jednoho z měst těch jest tam, kdež v anglickém Londýně jest shromaždiště obchodníků, zvané „Exchange“ [bursa]; zde bydlí představení. Nad tímto středem jest východ, pod ním západ; po pravé straně jih, po levé sever. V končině východní bydlí ti, kdož nad jiné vynikali životem účinné lásky, a zde jsou nádherné paláce. V jižní končině bydlí moudří, u nichž jest mnoho nádhery. V severní končině bydlí ti, kdož v přední řadě milovali svobodu slova a psaní; v končině západní bydlí ti, kdož přiznávají se k víře [beze skutků]. Zde v této končině po pravé straně jest vchod do onoho města, jakož i východ z něho; ti, kdož žijí zle, jsou tudy vypouštěni ven. Kněží [presbyteři], kteří jsou na západě a jak výše bylo řečeno, hlásají víru, neodvážejí se vejíti do města širokými ulicemi, nýbrž jen úzkými uličkami, poněvadž ve městě není trpěn nikdo, nežli ti, kdož jsou ve víře [prýstící] z účinné lásky. Slyšel jsem osoby, stěžující si na kazatele na západě, že svoje kázání s takovou umělostí a s takovou výřečností připravují, a osobám těm nepovědomé ospravedlnění skrze víru [jedinou] tak podávají, že posluchač neví, má-li konati dobro či nikoliv. Káží jakési vnitřné dobro, a odlučují je od zevnějšího dobra, o němž někdy říkávají, že jest záslužné a tudíž nikoliv Bohu přijatelné, jež však zovou dobrým, poněvadž jest užitečné. Jestliže však ti, kdož bydlí ve východní a jižní končině, slyší takováto mystická kázání, opustí chrám, a kazatelé jsou pak se svého kněžského úřadu sesazeni.

(43)

Druhé velké město, podobné Londýnu, není v křesťanském středu (o němž viz č. 20), nýbrž leží mimo něho na severu. Ti, kdož jsou vnitřně zlí, vcházejí po smrti do něho. Uprostřed něho jest otevřen přístup k peklu, jímž čas od času jsou pohlcováni.

(44)

Jednou slyšel jsem kněze z Anglie rozmlouvat spolu o samojediné víře a viděl jsem jakousi podobu, jimi vytvořenou, kteráž měla znázorňovati samojedinou víru. V přítomnosti vypadalo to jako nějaký veliký obr, a v jejích očích jako krásný člověk; ale když světlo nebeské bylo připuštěno, jevílo se to jako netvor, vespod jako had, nikoliv nepodobný tomu, jak jest popsán Dagon, modla Filištínských. Když to viděli, opustili tuto podobu, a táž byla přítomnými uvržena do jezera.

(45)

Na těch, kdož z Anglie jsou v duchovním světě, jest upozorováno, že [Angličané] mají dvojitou teologii, jednu, čerpanou z nauky o víře a druhou z nauky o životě; teologii z nauky o víře mají ti, kdož byli vysvěceni na kněžství; teologii z nauky o životě mají ti, kdož nebyli vysvěceni na kněžství a jimž se obyčejně říkává laikové. Tuto nauku o životě lze nalézt v modlitbě, kteráž každé neděle jest ve chrámech předčítána těm, kdož přistupují k Večeři Páně; v ní praví se zřejmě, že ti, kdož nevystříhají se zla jakožto hříchu, ženou se ve věčné zatracení, a jestliže při tom přece jen k Večeři Páně přistupují, že do nich vstoupí dábel jako do Jidáše Iškariotského. O této nauce o životě, která nesouhlasí s jejich naukou o víře, mluvil jsem někdy s kněžími; nic na to neodpověděli, ale mysli si to, co neodvažovali se vysloviti. Onu modlitbu lze nalézt v „Nauce o životě pro Nový Jeruzalém“, č. 5, 6, 7.

(46)

Vídal jsem častěji jistého Angličana, jenž slavným stal se knihou, již vydal před léty, a v níž snažil se spojení víry a účinné lásky upevniti vnitřním vlivem a působením Ducha Svatého, uče, že onen vliv působí na člověka způsobem nevyjádřitelným a bez jeho vědomí, aniž by dotekl se vůle člověka anebo dost málo ji uvedl v činnost, anebo podnítil jeho myšlení ke konání něčeho ze sebe sama, kromě dopuštění, aby se tak stalo, — což vše děje se za tou příčinou, aby nic ze člověka nevmyslilo se do působení Božské Prozřetelnosti, jakož i aby zlo nemohlo se před Bohem objeviti. Takto vylučoval konání zevnějších skutků účinné lásky, pokud by tytéž měly nějak přispět: ke spáse, avšak připouštěl je z ohledu na obecné dobro. A poněvadž jeho důvody byly duchaplné a had nebyl viděn ve trávě, byla jeho kniha přijata jako pravověrná. Tento autor po svém odchodu ze světa vzal totéž dogma s sebou, a ježto se v něm utvrdil, nemohl býti od něho odvrácen. Andělé s ním rozmlouvali a řekli, že není to nijaká pravda, nýbrž jen duchaplný nápad krásnými slovy pronesený; a naopak že jest pravdou, že člověk musí se vystříhati zla a konati dobro jako sám ze sebe, uznávati však, že děje se tak od Pána, a že prve než se tak stane, není zde nijaké víry, — tím méně onoho myšlení, které on zove věrou. A poněvadž toto přičilo se jeho dogmatu, bylo mu dovoleno svým celým ostrovtipem dále zkoumati, zda existuje takový neznámý vliv a vnitřné působení bez zevního působení člověka, a bylo viděti, kterak nyní namáhal svůj rozum a v myšlenkách shledával všechny cesty, stále jsa přesvědčen, že člověk nemůže býti jinak obnoven a spasen; avšak pokaždé, když přišel na konec své cesty, jeho oči byly otevřeny a on seznal, že zbloudil, což i dotvrdil před přítomnými. Vídal jsem ho takto bloudícího po dvě léta, a na konci svého putování vyznal, že není takového vlivu, není-li zlo v zevnějším člověku odstraněno, což děje se tím, jestliže člověk vystříhá se zla jako by tak činil sám za sebe. A posléze slyšel jsem jej řkoucího, že každý, kdož se v bludu tom utvrdí, sešili domýšlivostí nad vlastní svou rozumností.

(47)

Mluvil jsem s *Melanchtonem* a tázal se na jeho stav, k čemuž nechtěl mi odpověděti. Proto byl jsem jinými zpraven o jeho osudu, že zdržuje se střídavě, buď v jistém skalním sklepení, opážením vyloženém, buď v pekle; a že pro chlad, který jest v oné světnici, objevuje se oblečen v medvědí kožich, a že příchozí ze světa, kteří pro jeho proslulé jméno chtějí ho navštívit, nepouští do své světnice pro její nečistotu. Mluví ještě o samojediné víře, kterouž především on na světě byl zavedl.

Holand'ané v duchovním světě

(48)

Výše v č. 20 jest řečeno, že křesťané, u nichž Slovo [Boží] jest čteno a Pán uctíván, jsou uprostřed národů a lidu všeho duchovního světa, a to proto, ježto u nich jest největší duchovní světlo, a světlo odtud jakožto ze svého středu šíří se ke všem obvodům až k nejzazším a osvětluje je, jakož jest to pověděno v „Nauce Nového Jeruzaléma o Písmu sv.“, (č. 104—113). V tomto středu byli protestantští křesťané umístěni podle přijímání duchovního světla od Pána; a poněvadž Angličané uchovali toto světlo ve své rozumové oblasti, jsou uprostřed onoho středu; a poněvadž Holand'ané udržují toto světlo v užším spojení se světlem přírodním, a tudíž světlo, u nich se vyskytující, nemá takové jasnosti, nýbrž místo toho jest cosi neprůsvitného přijímačem rozumovosti z duchovního světla a zároveň z duchovního tepla, — proto obdrželi v onom křesťanském středu příbytky na východě a jihu: na východě pro svou schopnost, přijímati duchovní teplo, kteréž v nich jest láskou k bližnímu; a na jihu pro svou schopnost, přijímati duchovní světlo, kteréž v nich jest věrou. Že strany světové v duchovním světě nejsou tak, jako strany světové ve světě přírodním, a že příbytky podle stran světových jsou příbytky podle přijímání víry a lásky, a že ti, kdož vynikají v lásce [k Bohu] a v účinné lásce, jsou na východě, a ti, kdož vynikají v rozumnosti a víře jsou na jihu, lze seznati v díle „Nebe a peklo“ (č. 141—153). Jiná příčina, proč Holand'ané jsou v těchto končinách křesťanského světa, jest ta, že milují obchod jakožto svůj konečný cíl, a peníze jakožto sloužící prostředek, kterážto láska jest duchovní; jestliže však peníze jsou konečným účelem a obchod sloužícím prostředkem, jest taková láska přírodní a vyvěrá z lakomosti. Ve výše uvedené duchovní lásce, kteráž sama sebou jest obecným dobrem, v němž a z něhož jest dobro vlasti, Holand'ané vynikají nad jiné.

(49)

Holand'ané lpí na zásadách svého náboženství pevněji, nežli ostatní, a nevzdávají se jich, a jestliže se přesvědčí, že ta či ona jest chybná, přece jen to nevyznají, nýbrž upadnou znovu ve svůj dřívější náhled a zůstanou tam, kde byli. Ale tak oddělují se též od vnitřní intuice pravdy, neboť svůj rozum ohledně duchovních věcí udržují v poslušnosti. Ježto jsou takovýmito, tu když po smrti vejdou do duchovního světa, jsou ku přijetí nebeské duchovnosti, již jest Božská Pravda, připravováni zcela jinak, nežli ostatní. Nejsou vyučováni, poněvadž ničeho nepřijímají, nýbrž nebe jest jim popsáno tak, jak jest, a pak jest jim dovoleno tam vejíti a viděti je, a pak to, co souhlasí s jejich geniem [uzpůsobením mysli], jest jim vnuknuto, načež byvše propuštěni vracejí se ke svým, plní jsouce touhy po nebi. Nepřijímají-li pravdu, že Bůh jest Jediný co do osoby a podstaty, a že tímto Bohem jest Pán, a že v Něm jest Trojnost; jakož i pravdu, že víra a účinná láska, jsou-li jen uznávány a je-li o nich jen mluveno, nejsou ničím bez života víry a účinné lásky, a že víra a účinná láska jsou Pánem darovány, jestliže člověk vystříhá se zla jakožto hříchu, tu když těmto pravdám jsou vyučováni, odvracejí se od nich a představují si Boha stále ještě ve třech osobách, a o náboženství si myslí, že jest již hotovou věcí, načež jsou uvedeni do bídých poměrů, jejich obchodování jest jim odňato a oni octnou se ve své krajní zevnitřnosti. Pak jsou uvedeni k těm, kdož mají všeho nadbytek, a u nichž kvete obchod, a zde jest jim s nebe vnuknuto tázati se, kterak to, že tito mají všeho dosti, a zároveň přemýšleti o jejich víře v Pána, a o jejich životě, že totiž varují se zla jakožto hříchu. V brzkou začali zkoumati a vycítili souhlas [toho, co byli slyšeli] se svými vlastními myšlenkami a úvahami; to několikrát se opakovalo. Posléze sami ze sebe počali smýšleti, že mají-li se dostat ze své bídy, musí právě tak [jako oni] věřiti a jednati; a když pak onu víru přijímají a žijí onen život účinné lásky, poskytnuta jest jim zámožnost a radostnost života. Takto ti, kdož na světě žili aspoň poněkud život účinné lásky,

jsou sami sebou a nikoliv prostřednictvím jiných polepšení a připravení pro nebe. Jsou pak stálejší nežli jiní, takže mohou býti nazváni stálostí samotnou, neboť nedají se odvrátiti nijakým rozumářstvím, nijakým klamáním nebo tmářstvím sofistiky, anebo nějakou zvrácenou představou z pouhého utvrzení se v něčem.

(50)

Holandané přesně odlišují se v duchovním světě od jiných, protože objevují se v podobných šatech jako na světě, s tím jedině rozdílem, že oděvy jsou nádhernější u těch, kdož přijímají v sebe onu duchovní víru a život. Objevují se v podobných rouchách proto, ježto pevně setrvávají na principech svého náboženství, a v duchovním světě jsou všichni oděni podle těchto svých náboženských principů; a proto ti, kdož jsou v Božské Pravdě, mají roucha bílá a kmentová.

(51)

Města, obývaná Holanďany, jsou zvláštním způsobem střežena; všechny jejich ulice jsou kryty a opatřeny branami, aby z okolních skal a kopců nebylo do nich viděti; to má svůj původ v jim vštípené chytrosti, skrývají to, k čemu se odhodlali a neprozrazovali svých úmyslů; neboť tyto věci v duchovním světě vycházejí najevo pouhým popatřením. Přejde-li někdo do jejich města máje úmysl, jejich stav vyzkoumati, tu když odchází, jest veden k uzavřeným branám ulic, tam a zpět, a to několikrát, až jest tím nadobro unaven, a pak jest propuštěn; to děje se proto, aby vícekrát již nepřišel. Ženy, kteréž baží po nadvládě nad svými manžely, přebývají na jedné straně města a nescházejí se s nimi častěji, než když jsou pozvány, což děje se zdvořile; pak jejich mužové uvádějí je do domů, kde žijí manželé, nevládnoucí navzájem nad sebou, a ukazují jim, kterak úpravné a čisté jsou jejich domy, a jak blažený jest jejich život, což vše jest z jejich vzájemné a manželské lásky. Ty, které si toho povšimnou a jsou tím dojaty, odstupují od nadvlády a žijí se svými manžely a pak obdrží příbytek poblíže středu a jsou nazvány anděly. Příčina jest ta, že manželská láska jest láskou nebeskou, prostou vší nadvlády.

(53)

Za dnů posledního soudu viděl jsem mnoho tisíc osob oné národnosti, vyvržených z měst, kteréžto osoby na světě nekonaly nic dobrého z náboženství čili ze svědomí, nýbrž toliko pro dobrou pověst, aby zdály se býti řádnými a pro svůj zisk; neboť tací, nemají-li již naděje na dobrou pověst nebo zisk, jakž jest tomu v duchovním světě, ženou se do všelike hanebnosti, a když jsou v polích a mimo město, olupují každého, s nímž se setkají. Viděl jsem je, kterak byli zapuzeni do ohnivé propasti, rozevírající se pod východní končinou, a do temné jeskyně, táhnoucí se pod jižní končinou. Toto vypuzení viděl jsem dne 9. ledna r. 1757. Byli ponecháni ti, kdož měli náboženství, a z náboženství svědomí.

(54)

Mluvil jsem též, ale jen jedenkrát, s Kalvínem; byl v nebeské společnosti, kteráž jevila se v popředí nad hlavou; i pravil, že nesouhlasil s Lutherem a Melanctonem ohledně víry samo-jediné, protože ve Slově [Božím] jsou často jmenovány skutky a jich konání jest přikazováno, a že tudíž víra a skutky mají býti spolu spojeny. Bylo mi jedním z náčelníků oné společnosti pověděno, že Kalvín byl přijat do oné společnosti, poněvadž byl ctnostný [probus] a nevzněcoval nepokojů.

(55)

Jaký jest osud Lutherův, budiž jinde pověděno, poněvadž často jsem jej slýchal a vídal; zde jen to, že častěji chtěl odstoupiti od samojediné víry, ale marně, a že proto doposud jest ve světě duchů, kterýž jest uprostřed mezi nebem a peklem, a zde často mívá velká utrpení.

Papežští v duchovním světě

(56)

O papežských a o posledním soudu nad nimi bylo jednáno ve spisku „Poslední soud“ (č. 53—64). Papežští v duchovním světě jeví se kolem protestantů, a jsou od nich odděleni mezerou, již nesmějí překročiti. Nicméně však ti, kdož jsou ze řádu Jesuitského, dovedou si tajným uměním zjednatí spojení a po neznámých pěšinách vysílají misionáře, aby je sváděli; přišlo se jim však na stopu a když byli potrestáni, byli posláni zpět ke svým společníkům, anebo byli uvrženi do pekla.

(57)

Po posledním soudě změnil se jejich stav tak, že není jim dovoleno spolčovati se v kongregace tak jako dříve, nýbrž každé [panující] lásce, buď dobré nebo zlé, byla vykázána cesta, na niž ti, kdož ze světa sem přijdou, ihned vkročí a putují k oné společnosti, která souvztaží s jejich [panující] láskou. Takto zlí jsou pak vedeni k některé společnosti, jsoucí ve spojení s pekly, dobří pak vedeni k některé společnosti, kteráž jest ve spojení s nebesy. Takto jest postaráno, aby nevytvářili si umělé nebe jako dříve. Ve světě duchů, který jest mezi nebem a zemí, jest takovýchto společností velice mnoho, jest jich tolik, kolik jest rodů a druhů dobrých a zlých náklonností; v tomto mezidobí, než duchové buď jsou povzneseni do nebe anebo uvrženi do pekla, jsou v duchovním spojení s lidmi na světě, a to proto, že tito také jsou uprostřed mezi nebem a peklem.

(58)

Všichni z papežských, kteří nebyli úplnými modloslužebníky, a kteří ze svého náboženství s upřímným srdcem konali dobro, jakož i vzhlíželi k Pánu, jsou vedeni ke společnostem na pomezí u protestantů, a zde jsou poučováni, Slovo [Boží] jest jim předčítáno a Pán zvěstován; a ti, kdož pravdy přijímají a jich používají na život, jsou povzneseni do nebes a stávají se anděly. Takovýchto jejich společností jest mnoho v každé končině, a všude jsou chráněny proti klamavým a lstivým záměrům mnichů a proti kvasu babylonskému. Kromě toho všechny jejich děti jsou v nebi, protože byvše anděly vychováni pod vedením Páně, nevědí ničeho o náboženských nepravdách svých rodičů.

(59)

Všichni, kdož se zemí přijdou do světa duchů, nejprve jsou přidrženi k vyznání víry a k náboženství své vlasti; rovněž tak i papežští. Proto stále mají nad sebou jakéhosi představeného, kterýž předobrazuje velekněze (Pontifex), a jehož uctívají právě tak obřadně, jako na světě. Zřídka však ten, kdo byl na světě papežem, stává se tam veleknězem; nicméně však přece jen ten, který před 20 léty byl římským papežem, byl jim postaven v čelo, a to proto, že ve svém srdci choval víru, že Slovo [Boží] jest mnohem světější, nežli se věřívá, a že Pán má býti uctíván. Když však několik let působil jakožto velekněz, vzdal se tohoto úřadu a odebral se k protestantům, u nichž jest doposud a žije blažený život. Bylo mi dovoleno s ním mluvit, i řekl, že uctívá jedině Pána, poněvadž týž jest Bůh, Jehož jest moc na nebi a na zemi, a že vzývání svatých jest hloupostí, jakož i jejich mše, a že když byl na světě, zamýšlel zreformovati svoji církev, že však z důvodu, jež uvedl, nemohl tak učiniti. Viděl jsem, jak při zkáze velkého města na severu, kdež byli papežští, byl za dne posledního

soudu na nosítkách vyneseno a přeneseno na bezpečné místo. Zcela jiná příhoda stala se jeho nástupci.

Swedenborg : Poslední soud. - 10.

(61)

Jest mi dovoleno připojit k tomu pozoruhodnou věc. Bylo mi popřáno hovořit s Ludvíkem XIV., předkem nyní panujícího krále francouzského, kterýž, když byl ještě na světě, uctíval Pána, čítal Slovo [Boží] a papeže uznával toliko za nejvyššího v církvi; pročež i v duchovním světě těší se veliké vážnosti, a řídí nejlepší společnost z francouzského národa. Jedenkrát viděl jsem ho, jako by sestupoval se schodů, a když sestoupil, slyšel jsem ho praviti, že se mu zdá, jako by byl ve Versailles, a pak bylo ticho asi půl hodiny; když tato doba uplynula, řekl, že rozmlouval s králem francouzským, svým potomkem, ohledně bully „Unigenitus“, a že jej napomínal, aby upustil od svého dřívějšího úmyslu, bullu tu přijmouti, ježto jest škodlivá francouzskému národu. Pravil, že vtiskl to hluboce do jeho myšlení. Stalo se tak r. 1759., dne 13. prosince, večer o osmé hodině.

(20)

Papežští svatí v duchovním světě

(61)

Jest známo, že člověku jest jeho rodiči zlo vštípeno, čili že je po nich dědí, ale málo kdo ví, co toto zlo jest. Tímto zlem jest láska k panování, kteráž jest taková, že tou měrou, jak se jí uzda popouští, vybuchuje tak, až roznítí se v náruživost, vládnouti nade všemi a posléze býti vzývánu a uctívánu jako Bůh. Tato láska jest onen had, který svedl Evu a Adama; neboť on řekl ženě:

„Ví Bůh, že v kterýkoli den jísti budete ovoce stromu, otevrou se oči vaše, a budete jako Bůh.“ (1. Mojž. 3, 4. 5.)

Jakou tedy měrou člověk svou bezuzdností vrhá se do této lásky, takovou měrou odvrací se od Boha a obrací se k sobě, a stává se nevěrcem, a pak Božské Pravdy, kteréž jsou ve Slově [Božím], mohou sloužiti mu za prostředky; poněvadž však panování jest konečným cílem, prostředky nejsou milovány více, než jen tehdy, slouží-li. Toť jest příčina, proč ti, kdož jsou ve středním a v nejzazším stupni lásky k panování, jsou vesměs v pekle; neboť tato láska jest zde ďáblem; a zde jsou mnozí takoví, že nemohou snést jedině zmínky o Bohu.

(62)

Tato láska jest u těch z lidu papežského, kteříž vládli v zápalu rozkoše své lásky k panování, pohrdali Slovem [Božím] a přednost dávali výrokům papežským; tací jsou úplně vypleňováni*) pokud se týče svého zevnějšku, takže nevědí pak již ničeho o církvi, načež jsou uvrženi do pekel a stávají se ďábly. Pro ty, kdož přáli si býti jako bohové vzývání, jest jisté peklo, kdež jejich třeštění jest takové, že nevidí to, co jest, nýbrž to, co není. Jejich delirium jest podobné deliriu osob v prudké horečce, které vidí ve vzduchu vločky a ve svém pokoji na své pokrývky věci, kterých není. Toto nejhorší zlo rozumí se

„hlavou hada, kteráž potřena bude semenem ženy a kteráž potře jeho patu“ (1. Mojž.

„Patou Páně“, kterýž jest „semenem ženy“, jest vycházející Božství v ultimu [nejzazší mezi], jímž jest Slovo [Boží] ve smyslu doslovném.

*) Co jest vypleňování (vastatio) viz ve spisu „Nebe a peklo“. (Pozn. překl.)

10*

(63)

Poněvadž člověk svou dědičností jest takový, že chce panovati, a to čím dále tím více, jak jsou tomu uzdy popouštěny, až posléze chtěl by panovati nade všemi, a největší vniterností jeho lásky jest, že chce býti vzýván a uctíván jako Bůh; proto všichni, kdož byli papežskými bullami prohlášeni za svaté, jsou odňati zraku ostatních a jsou ukryti, a jest jim znemožněn všeliký styk s jejich ctiteli. To děje se proto, aby onen zárodek nejhoršího zla u nich se neprobudil, a aby nepadli do onoho fantastického třeštění, jakéž jest ve výše zmíněném pekle. V takovém třeštění jsou ti, kteří, když žili na světě, horlivě bažili po tom, aby po smrti stali se svatými proto, by byli vzýváni.

(64)

Mnozí z papežského lidu, zejména mnichové, když přijdou do duchovního světa, hledají svaté, každý svatého svého řádu, ale nenalézají jich, čemuž se diví; jsou pak jinými poučeni, že jejich svatí jsou buď mezi těmi, kdož jsou v nebesích anebo, mezi těmi, kdož jsou v peklicích, a to každý podle svého života na zemi, a že vůbec ničeho nevědí o tom, že jsou uctíváni a vzýváni, a že ti, kdož o tom vědí a chtějí býti vzýváni, jsou v onom pekle, odděleném a třešticím. Uctívání svatých jest takovou ohavností [abominatio] v nebesích, že pouhý doslech o tom vzbuzuje hrůzu, poněvadž jakou měrou uctívání jest věnováno nějakému člověku, takovou měrou jest odnímáno Pánu, neboť v tom případě nemůže býti uctíván On samojediný; a jestliže samojediný Pán není uctíván, nastává rozdělení [discriminatio], kteréž ničí obecnství a plynoucí z toho životní blaženost.

(65)

Abych věděl, jakými jsou papežští svatí, a abych mohl jiné o tom zpravit, bylo asi sto těch, kteří byli zpraveni o svém prohlášení za svaté, vyvedeno ze spodního území [inferiori terra]. Většina jich vystupovala ze zadu a toliko někteří vpředu a s jedním z nich jsem mluvil, kterýž, jak bylo řečeno, byl Xaver. Za naší rozmluvy byl naprostý idiot [fatuus], ale mohl mi říci, že na svém místě, kde jest uzavřen, není takovým, nýbrž že stává se idiotem, jakmile si pomyslí, že jest svatým. Totéž slyšel jsem mručeti od těch, kdož byli vzadu.

(66)

Jinak jest tomu s tak zvanými svatými, kteří jsou v nebi; ti nevědí naprosto ničeho, co děje se na zemi, a já rovněž s nimi jsem nemluvil, aby nijaká představa o tom nevníkla do jejich mysli. Toliko jedenkrát Maria, matka Páně, šla mimo; viděna byla nad hlavou v bílém rouše, a pak, stanuvši na chvíli, řekla, že byla matkou Páně; On sice z ní se narodil, avšak Bohem se stav, odložil veškeré člověčenství, z ní vzaté, takže ona nyní vzývá Ho jakožto svého Boha, a nechce, aby někdo pokládal Ho za jejího Syna, protože všecko v Něm jest Božské.

(67)

Připojím k tomu ještě tuto pozoruhodnou věc. Pařížanům, tvořícím společnost v duchovním světě, objevuje se občas jakási žena ve střední výšce, ve skvělém se rouše a říká jim, že jest Genovefa. Jakmile však někteří započnou ji vzývati, změní se ihned její obličej a rovněž i její roucho, a ona stane se zcela obyčejnou ženou, která je pak kárá, že chtějí vzývati ženu, která u svých soudružek nepožívá nijaké větší vážnosti, nežli nějaká

služka; a divila se, že lidé na světě takovými hloupostmi dají se upoutati. Andělé též řekli, že žena ta objevuje se za tím účelem, aby tam byli odděleni ti, kdož vzývají člověka, od těch, kdož vzývají Pána.

(21)

Mohamedáni v duchovním světě a o Mohamedovi

(68)

Mohamedáni v duchovním světě jeví se na západě za papežskými a tvoří jako by kruh kolem nich. Hlavní příčinou, proč se zde objevují, jest, že uznávají Pána jakožto velkého proroka, jakožto Syna Božího a Nejmoudřejšího ze všech, kteří byli na svět poslání, aby poučili lidi. Každý v onom světě sídlí na jistou vzdálenost od křesťanského středu, kdež jsou protestanté, a to podle toho, kterak vyznávají Pána a jediného Boha; neboť toto vyznávání spojuje mysl s nebem a určuje vzdálenost od východu, nad nímž jest Pán. Ti, kdož pro svůj zlý život nejsou ze srdce v takovémto vyznávání, jsou pod nimi v peklech.

(69)

Poněvadž náboženství tvoří vniternost člověka, a poněvadž všecko ostatní u něho pochází z této vniternosti, a ježto Mohamed zároveň s jejich náboženstvím žije v jejich myslích, proto jejich zraku stále jeví se jakýsi Mohamed; a aby mohli svůj obličej obracet k východu, nad nímž jest Pán, jest umístěn pod křesťanský střed. Není to týž Mohamed, kterýž sepsal Korán, nýbrž jiný [duch], kterýž ho zastupuje; rovněž není to stále týž duch, nýbrž osoba jeho se mění. Kdysi byl jim jistý [člověk], rodilý ze Saska, kterýž, byv Alžírany zajat, stal se Mohamedánem; ježto byl též křesťanem, puzen byl k tomu, aby Mohamedánům mluvil o Pánu, že nebyl synem Josefovým, jakž věřili na světě, nýbrž synem Boha Samého, čímž vštěpoval jim představu o jednotě Osoby a Bytosti Páně s Otcem. Po tomto Mohamedovi následovali jiní, kteříž rovněž byli puzeni takto mluvit. Tak mnozí Mohamedáni přistoupili ku pravé křesťanské víře o Pánu, a kdož přistoupili, jsou připojeni jisté společnosti poblíže východu, kdež dáno jim obecenství s nebem, do něhož pak později jsou povzneseni. Na místě, kdež má onen Mohamed své sídlo, objevuje se oheň jakoby nějaké pochodně, kterýž jej označuje; tento oheň jest však viditelný toliko Mohamedánům.

(70)

Skutečného Mohameda, kterýž sepsal Korán, nelze nyní viděti. Bylo mi řečeno, že za prvotní doby stál v čele Mohamedánů, poněvadž však chtěl vládnouti nade všemi věcmi jejich náboženství jak nějaký Bůh, byl ze svého sídla, kteréž měl pod papežskými, zapuzen a poslán vpravo dolů poblíže jihu. Jisté společnosti Mohamedánů byly jedenkrát zlými duchy pobízeny, uznati Mohameda za Boha. Aby vzpoura byla uklidněna, byl Mohamed z podsvětí [ex infernis] vyveden a jim ukázán, a tu i já ho spatřil. Vypadal jako tělesní duchové, nemající nijakého vnitřního vyciřování, a jeho obličej přecházel do černé barvy; jediná slova, která jsem od něho slyšel, byla: „Já jsem váš Mohamed“, a hned na způsob, jako by se propadal, vrátil se na své místo.

(71)

Pokud se týče jejich náboženství, bylo ponecháno, ježto odpovídá geniu orientálců, a proto také bylo přijato tolika královstvími, a ježto v něm předpisy desatera přikázání byly

zároveň učiněny předpisy [jejich] náboženství, a ježto v něm bylo i něco ze Slova [Božího], a zejména ježto Pán byl uznáván za Syna Božího a za Nejmodřejšího ze všech. Mimo to byla jimi vykořeněna modloslužba mnohých pohanů. Příčina, proč nebylo jim Mohamedem otevřeno vniternější náboženství, bylo jejich mnohoženství, kteréž vydychuje nečistotu směrem k nebi; neboť manželství jednoho muže s jednou ženou souvztahí s manželstvím Pána a Církve.

(72)

Mnozí z Mohamedánů jsou schopni přijímati pravdu a rozumovými důvody seznávat správnost [vident in rationibus justitiam], což mohl jsem zpozorovati z rozmluv, jež měl jsem s nimi v duchovním světě. Rozmlouval jsem s nimi o jediném Bohu, o vzkříšení a o manželství. O *jediném Bohu* řekli, že nechápou, kterak křesťané mohou mluvit o Trojici a tvrdit, že jsou tři osoby a každá z nich Bohem, ačkoliv opětně praví, že Bůh jest jediný. Odvětil jsem jim však, že andělé v nebi, jež jest z křesťanů, nemluví takto, nýbrž že Bůh co do osoby a podstaty jest jediný, a že v Ném jest Trojnost, a že lidé na zemi zovou tuto Trojnost třemi osobami, a že ona Trojnost jest v Pánu. Na potvrzení toho předčítal jsem jim z Matouše a Lukáše vše, co jest tam řečeno o početí Páně z Boha Otce, a kde On Sám učí, že Otec a On jedno jsou. Slyševše to vycítili pravdu a řekli, že takto Božská Podstata jest v Ném. Ohledně *vzkříšení* řekli, že nemohou pochopiti křesťany, mluvící o stavu člověka po smrti, poněvadž přirovnávají duši k jakémusi vánku nebo vzduchu, a že tudíž nemá nijaké blaženosti před svým spojením s tělem za dne posledního soudu. Odpověděl jsem jim však, že takto mluví toliko někteří, že však ti, kdož nejsou z této skupiny, věří, že po smrti přijdou do nebe, že budou rozmlouvat s anděly a budou požívat nebeských radostí, jež nerozeznávají od podobných radostí na světě, ačkoliv jich nepopisují; a že za dnešního dne mnohé jest o stavu po smrti zjeveno, co dřívější [křesťané] neznali. O *manželství* hojně jsem s nimi rozmlouval, a mezi jiným jsem jim řekl, že manželská láska jest nebeskou láskou, jež může býti toliko mezi dvěma, a že nebeskost této lásky nedopouští spojení s několika ženami. Vyslechli důvody a správnost jejich vycítili, jakož i to, že bylo jim dovoleno mnohoženství proto, ježto jsou Orientálci, kteří, kdyby jim nebylo dovoleno, byli by se ještě více než Evropané rozpálili pro šeredná cizoložství a zahynuli.

(22)

Afričané a pohané v duchovním světě

(73)

Pohané, nevědoucí ničeho o Pánu, jeví se kolem těch, kdož o Pánu vědí, avšak tak, že nejzazší obvod tvoří pouze ti, kteří jsou naprostými modloslužebníky a klaněli se slunci a měsíci. Ti však, kdož uznávali jediného Boha a předpisy na způsob desatera přikázání učinili součástí náboženství a života, byli spatřeni v horní končině a jsou takto v bezprostředním obecenství s křesťany ve středu; neboť obecenství to není překaženo Mohamedány a papežskými. Pohané jsou rovněž rozděleni podle svého genia [uzpůsobení] a schopnosti, přijímati světlo od Pána skrze nebe vplývající; neboť jsou mezi nimi vniterní i zevnější, což není zaviněno rodnou půdou, nýbrž náboženstvím, Afričané jsou vniternější nežli ostatní.

(74)

Ti, kdož uznávají a uctívají jediného Boha, Stvořitele vesmíru, představují si Ho jako člověka; praví, že nikdo o Bohu nemůže mít jině představy. Slyší-li, že někteří představují si

Boha jako nějaký obláček, táží, kde tací jsou, a když jest jim řečeno, že tací jsou mezi křesťany, popírají, že bylo by to možno. Jest jim však odpověděno, že křesťané mají takovouto představu, protože Bůh ve Slově [Božím] jest nazván duchem, a oni ducha nepředstavují si jinak-, nežli jako částku oblaku, nevědouce, že každý duch a každý anděl jest člověkem. Když byli zkoumáni, zda jejich duchovní idea [o Bohu] jest podobna jejich přírodní představě, bylo seznáno, že není totožná u těch, kdož Pána vniterněji jakožto Boha nebes a země uznávají. Slyšel jsem, kterak jistý křesťanský kněz řekl, že nikdo nemůže míti představy o Boho - člověčenství; a viděl jsem, kterak byl přiváděn k různým pohanům, postupně k vniternějším a vniternějším, a od nich k jejich nebesům a posléze k nebi křesťanskému, a bylo mu všude dáno sdělení jejich vniterného vyciřování o Bohu; i shledal, že nemají jiné představy o Bohu, nežli představy o člověku, a to jest táž představa jako o Boho - člověčenství.

(75)

Jsou mnohé společnosti pohanů, zejména z Afričanů, kteréž, když byly anděly vyučeny o Pánu, praví, že nemůže býti jinak, nežli že Bůh, Stvořitel vesmíru, musil se zjevit na světě, poněvadž svět stvořil a miluje jej, a že jeho zjevení nemohlo se státi jinak, nežli v lidské podobě, očím viditelné. Když Afričanům se řekne, že nemohl se objeviti tak, jako zjevují se andělé, nýbrž že se narodil jako člověk a takto stal se viditelným, váhají chvíli a pak se táží, zda byl zplozen lidským otcem; a když slyší, že byl počat Bohem všehomíru, a zrodil se z panny, praví, že tímto způsobem jest v Něm Božská Bytost a poněvadž ta jest nekonečná a samotným životem [t. j. životem, který jest životem sám ze sebe], že nebyl člověkem takovým jako jsou ostatní. Byli pak anděly poučeni, že na pohled byl právě takovým člověkem, jako jiný, že však když byl na světě, jeho Božská Bytost, kteráž sama v sobě jest nekonečností a životem samotným, vypudila od matky přijatou konečnou přirozenost a její život, a tak své na světě přijaté a zrozené člověčenství učinila božským. To Afričané pochopili a přijali, poněvadž smýšlejí vniterněji a duchovněji nežli ostatní.

(76)

Ježto Afričané jsou takoví na světě, proto nyní děje se u nich zjevení, kteréž počíná uprostřed a šíří se kolem, ale nedosahuje až k moři. Uznávají našeho Pána jakožto Pána nebes a země a vysmívají se mnichům, když se s nimi setkají, jakož i křesťanům, mluvícím o trojnásobném Božství, a o spasení jen na základě pouhého smýšlení; říkají, že není člověka, majícího náboženství, který nežije podle svého náboženství, a že je-li nějaký, byl by to jen hloupý a zlý, poněvadž pak nepřijímá ničeho s nebe; i nejprohnanější zlomyslnost nazývají též hloupostí, poněvadž není v ní života, nýbrž smrt. Slyšel jsem anděly, radující se nad tímto zjevením, protože jím otevřeno jest spojení jich s lidskou rozumovostí, jež doposud byla uzavřena slepou, vnucenou věrou. S nebe bylo mi řečeno, že obyvatelům oné končiny zemské jest andělskými duchy ústně diktováno to, co v Nauce Nového Jeruzaléma o Pánu, o Slově [Božím] a v Nauce o životě pro Nový Jeruzalém nyní bylo vydáno.

(77)

Když jsem rozmlouval s Afričany v duchovním světě, jevíli se mi v pruhovaných, plátěných šatech; pravili, že takové šaty jsou s nimi souvztažné, a že jejich ženy mají šaty z pruhovaného hedvábí. O svých dětech vyprávěli, že od svých opatrovnic často dožadují se potravy, pravíce, že hladoví, a když potrava jest jim dána, tu prohlížíjí ji a ochutnávají, zda jest prospěšná a jedí jen něco málo; z čehož vysvítá, že duchovní hlad, jímž jest touha po poznání pravých pravd, takto působí; neboť jest souvztažností. Když Afričané chtějí věděti, v jakém jsou stavu stran náklonností a vyciřování pravdy, vytasí své meče, a když se blýští, vědí, že jsou v pravých pravdách a to v té míře, jaký jest jejich lesk. O manželství praví, že sice jest jim zákonem dovoleno míti několik žen, že však přece jen berou si jen jedinou, poněvadž pravá manželská láska není dělitelná; a je-li rozdělena, zaniká její podstata, jež jest nebeská, a láska ta stává se zevnější a tudíž chlípnou, a v krátkosti, když její síly ubývá,

pozbývá na ceně, a posléze, když její síla se ztratí, zhnusí se úplně. Ale pravá manželská láska, jsouc vnitřní a nemajíc s chlípností nic společného, trvá věčně, vzrůstá její síla a tou měrou i její slasti.

(78)

O příchozích z Evropy praví, že jich nevpouštějí, a když někteří z nich vloudí se do jejich končiny, zejména když jsou to mniši, táží se jich, co jest jim známo, a když ti vyprávějí podrobnosti svého náboženství [religiosa], zovou to hříčkami, obtěžujícími jen sluch, a posílají je pak na práci, aby dělali něco užitečného; když pak se vzpouzejí pracovati, prodají je za otroky, kteří podle jejich zákonů mohou býti dle libosti trestáni; sezná-li se však, že není možno přiměti je k něčemu užitečnému, bývají za babku prodáni nejnižší třídě lidí.

(23)

Židé v duchovním světě

(79)

Židé před posledním soudem jeví se v duchovním světě v jistém údolí po levé straně křesťanského středu; po něm však byli přemístěni na sever a byl jim zapovězen styk s křesťany, kromě s těmi, kteří se potulují kolem měst. V oné končině jsou dvě veliká města, do nichž Židé po smrti jsou přiváděni, a kteréž před soudem zvali Jeruzalémem, po soudě však jinak, poněvadž po soudě Jeruzalémem rozumí se církev, v níž jediný Pán jest uctíván. V těchto městech jsou jim v čelo postaveni obrácení Židé, kteří napomínají je, by nemluvili tak neuctivě o Kristu, a trestají ty, kdož přece tak činí. Ulice onoho města jsou plny kalu až po kotníky, a domy plny nečistoty, jíž také páchnou tak, že nikdo nemůže se k nim přiblížiti.

(80)

Občas zjevuje se jim ve střední výši jistý anděl s holí v ruce, a má je k tomu, aby věřili, že jest Mojžíšem a napomíná je, aby zanechali pošetilosti, očekávati ještě i zde Mesiáše, protože Mesiášem jest Mesiáš, kterýž vládne nad nimi a nad všemi ostatními; a že on to ví, a že i když byl na světě ó Někdo trochu věděl. Když to vyslechli, odcházejí; většina jich na to zapomene a jen málo jich to podrží; a ti, kdož to podrží, jsou posláni do synagog, jež jsou z obrácených Židů, a jsou vyučováni; a když jsou vyučeni, jsou jim dána nová roucha místo roztrhaných, která měli dříve, a jest jim darováno Slovo [Boží] krásně psané, a vykázán příbytek v jistém městě, nikoliv nečistém. Ti však, kdož to nepřijímají, jsou svrženi do pekel pod svým velikým územím, a mnozí jsou zapuzeni do lesů a pouští, kdež provozují mezi sebou loupežnictví.

(81)

V duchovním světě tak jako ve světě přírodním provozují obchod s mnohými věcmi, zejména s drahokamy, kteréž si neznámým způsobem opatřují s nebe, kdež jest nadbytek drahokamů. Příčinou jejich obchodování s drahokamy jest, že čtou Slovo [Boží] v jeho původní řeči, a že jeho doslovný smysl považují za svatý, — a drahokamy souvztaží s doslovným smyslem Slova [Božího]; o této souvztažnosti lze se dočísti v „Nauce Nového Jeruzaléma o Písmu svatém" (č. 42—45). Prodávají tyto drahokamy pohanům, kteří jsou kolem nich a severní končině. Dovedou je též jistým uměním padělati a vzbuditi domněnku, že jsou pravé. Tací však jsou svými představenými přísně trestáni.

(82)

Židé ještě méně než ostatní vědí, že jsou v duchovním světě, nýbrž věří, že jsou dosud v přírodním světě; příčinou toho jest, že jsou naprosto zevnějšími lidmi a že nepřemýšlejí ze vnitřnosti o svém náboženství. Proto i o Mesiáši hovořívali tak, jako dříve, totiž že přijde s Davidem, a že třpyt se démanty bude je předcházeti a povede je do země Kanaan, a že cestou pozvednutím své hoje vysuší řeky, přes něž bude jim přejíti, dále že křesťané, kteréž mezi sebou zovou pohany, budou se pak chápati cípu jejich roucha a úpěnlivě je prositi, by je směli doprovázeti, ale že oni přijmou jen boháče, podle toho, jaký budou míti majetek, a ti že budou jim sloužiti; nechťi věděti, že ve Slově [Božím] „země Kanaan“ znamená církev a „Jeruzalém“ znamená též církev vzhledem k její nauce, a tudíž že „Židé“ znamenají všechny ty, kdož budou náležeti církvi Páně. Že toto jest ve Slově [Božími Židy míněno, viz v Nauce o Písmu sv. (č. 51). Táže-li se jich někdo, zda věří, že i oni přijdou do země Kanaan, praví, že pak do ní sestoupí. Je-li jim řečeno, že ona země nebude moci je všechny pojmouti, odpovídají, že bude pak rozšířena. Je-li jim řečeno, že ani nevědí, kde jest Betlém a kdo jest ze kmene Davidova, odpovídají, že ví to Mesiáš, kterýž přijde. Je-li jim řečeno, kterak Mesiáš, Syn Jehovy může přebývati s tak zlým lidem, odpovídají, že nejsou zlí. Je-li jim řečeno, že Mojžíš ve své Písni (V. Mojž. 32) popisuje je a praví, že jsou nejhorší ze všech národů, odpovídají, že Mojžíš byl tehdaž rozezlen, poněvadž měl zemříti; a je-li jim řečeno, že Mojžíš napsal to na rozkaz Jehovy, tu umlknou a odejdou, aby se poradili. Je-li jim řečeno, že jejich původ jest z jisté Kanaanitské ženy, a ze smilství Judova s jeho švekrůši (I. Mojž. 38), rozzuří se pravíce, že postačí, jsou-li od Abrahama. Je-li jim řečeno, že uvnitř ve Slově [Božím] jest duchovní smysl, který pojednává jediné o Kristu, odpovídají, že není tomu tak, nýbrž že uvnitř ve Slově [Božím] není nic, než zlato, nemluvě ani o jiných podobných věcech.

(24)

Kvakeri v duchovním světě

(83)

Jsou jistí entusiastičtí duchové, oddělení od ostatních, a tak hloupí [tam obesae naris], že věří, že jsou Duchem svatým. Když započal kvakerism, tito duchové, byvše jako by vytaženi z okolních lesů, kdež se potulovali, posedli mnohé a vnukali jim domněnku, že jsou puzeni Duchem svatým; a poněvadž osoby ty pociťovaly jakýsi vliv, byly tímto druhem náboženství tak plně zaujaty, že domnívaly se býti osvěcenějšími a světlejšími nežli ostatní lidé, vzhledem k čemuž nebylo možno odvrátiti je od této jejich náboženské víry. Ti, kdož se v tom utvrdili, po smrti upadají v rovněž taková blouznění a jsou odloučeni od ostatních a odesláni clo lesů k jim podobným, kdež z dálky vypadají jako divocí kanci. Ti však, kdož se v tom neutvrdili, jsou odloučeni od ostatních a posláni na jisté místo, na způsob pouště, která jest na nejzevnějším okraji jižní končiny, kdež jeskyně jsou jejich svatyněmi.

(84)

Když výše zmínění entusiastičtí duchové jsou od nich odstraněni, přestává i chvění, kteréž byvši jimi způsobeno, zachvacuje jejich tělo, a nyní pociťují jakýsi pohyb směrem nalevo. Bylo mi ukázáno, kterak od první doby klesali čím dále tím více do horšího, až posléze na rozkaz svého ducha svatého zabředli v ohavnosti, jež však nikomu neprozradí. Mluvil jsem se zakladatelem jejich náboženství, jakož i s Pennem, kteříž mi řekli, že neměli na takových věcech nijaké účasti. Ti však, kdož se toho byli dopouštěli, jsou po smrti vykázáni na jisté temné místo, kdež sedají v koutech a jeví se jako olejné pěny, odtékající při

lisování oliv.

(85)

Poněvadž zavrhli obě svátosti, křest a Večeři Páně, ale přece jen Slovo [Boží] čtou a Pána káží, a jsouce posedlí entusiastickými duchy, mluví, a tudíž směšují svatost Slova [Božího] se znesvěcenými pravdami, není z nich v duchovním světě tvořena nijaká společnost, nýbrž když byli odloučeni od svých společníků, a když semo tamo se byli potulovali, jsou vypuzeni a shromážděni ve výše zmíněné pustině.

Swedenborg: Poslední soud. — 11.

(25)

Moravští (bratři) v duchovním světě

(86)

S Moravskými [bratry], kteří též šlovou Ochranovští, mnoho jsem rozmlouval. Jevili se nejprve v jistém údolí, nedaleko Židů; když pak byli prozkoumáni a odhaleni, byli vykázáni na neobývaná místa. Za zkoumání [bylo seznáno] že dovedou lstivě získávat pro sebe duše, říkajíce, že jsou zbytkem Apoštolské církve, a proto také se pozdravují slovem „bratře“, a „matkami“ zovou ty, kdož vniterněji přijímají jejich mystérie; dále i tím, že více než jiní učí víře a milují Pána proto, ježto trpěl na kříži, při čemž zovou Ho Beránkem a Trůnem Milosti; mimo jiných podobných věcí, jimiž vzbuzují víru, že pravá křesťanská církev jest u nich. Ty, kdož jejich sladkým řečem popřáli sluchu, zkoumají, zda mohou jim bezpečně svěriti svá tajemství; v opačném případě zatajují je, mohou-li však to učiniti, tu jim je zjevují napomínajíce je a vyhrožujíce těm, kdož by prozradili jejich tajemství o Pánu.

(87)

Ježto právě tak počínali si i v duchovním světě, a přece bylo zpozorováno, že jejich vniterné smýšlení bylo opakem jejich jednání, proto, aby vyšlo to na jevo, byli připuštěni do nejnižšího nebe, nemohli však zde snést sféry účinné lásky a z ní pocházející víry andělů, i prchli odtud. Později, — poněvadž na světě věřili, že jedině oni jsou živí a že přijdou do třetího nebe — byli i do tohoto nebe vpuštěni, ale jakmile pocítili tam jeho sféru lásky k Pánu, jsouce zachvácení úzkostí srdce, počali pociťovati vniternou bolest a činiti křečovitě pohyby, jako ti, kdož zápasí se smrtí, a proto střemhlav vrhli se odtud dolů. Z toho nejprve bylo zjevno, že v jejich vnitru, není nijaké účinné lásky a nijaké lásky k Pánu. Po té byli posláni k těm, jichž povinností jest zkoumati vniternost myšlení, a těmi bylo řečeno, že zlehčují Pána, zavrhují s ošklivostí život účinné lásky, Starý Zákon nepovažují za nic a Slovem evangelistů opovrhují, a jen podle libosti z Pavla vyjímají to, co u něho jest řečeno o samojediné víře, a to že jsou ona jejich tajemství, jež skrývají před světem.

(88)

Když se ukázalo, že o Pánu smýšlejí tak, jako Ariáni, že Slovem proroků a evangelistů pohrdají, nedbají o život účinné lásky, kdežto na těchto třech věcech jako na nějakých sloupech spočívá celé nebe, byli ti, kteří znali jejich tajemství a zároveň jim věřili, souzeni jako antikristé, zamítající tři podstatné věci křesťanské církve, totiž Božství Páně, Slovo a účinnou lásku, a b7ti vyvrženi z křesťanského světa do pouště, která jest na konci jižní

končiny poblíže kvakerů.

(89)

Slyšel jsem Zinzendorfa právě když po své smrti přišel do duchovního světa, a když bylo mu dovoleno mluvit tak, jako dříve na světě, i dosvědčoval, že zná tajemství nebes, a že nikdo do nebe nevejde, kdo není vyznavačem jeho učení; jakož i že nadobro zatraceni jsou ti, kdož pro svou spásu činí dobré skutky, a že přijme raději nevěrce do své kongregace, nežli takovéto [lidi]; dále, že Bůh Otec přijal Pána za svého Syna proto, poněvadž podstoupil, kříž, že však jinak byl prostým člověkem. Když mu bylo řečeno, že Pán byl počat Bohem Otcem, odpověděl, že on o této věci smýšlí tak, jak se mu líbí, neodváživ se mluvit jako Židé. Kromě toho povšiml jsem si mnoha pohoršení od jeho stoupenců, když jsem četl evangelia.

(90)

Pravili, že mívali pocit a tudíž i vniterné potvrzení svého učení; bylo jim však ukázáno, že jejich pocit pocházel od visionářských duchů, kteříž u člověka potvrzují všechny jeho náboženské představy, a tím hlouběji spojují se s těmi, kdož, jako Moravští, milují své náboženství a často o něm přemýšlejí. Tito duchové rovněž s nimi mluvili, i poznali se navzájem.

OBSAH

POSLEDNÍ SOUD

(1)	Den posledního soudu neznačí zánik světa.....	4
(2)	Množení lidského pokolení nikdy neustane.....	6
(3)	Nebe a peklo jsou z lidského pokolení.....	10
(4)	Všichni lidé, kteří kdy od počátku stvoření se narodili a zemřeli, jsou bud' v nebi nebo v pekle.....	15
(5)	Poslední soud může se konati tam, kdež jsou všichni shromážděni, tudíž v duchovním světě, nikoliv na zemi.....	18
(6)	Poslední soud koná se tehdy, když nastal konec církve.....	20
(7)	Vše, co ve Zjevení Janově bylo předpovězeno, nyní se splnilo.....	27
(8)	Poslední soud byl již konán.....	28
(9)	Babylonie a její ztroskotání.....	32
(10)	O prvním nebi a jeho zničení.....	42
(11)	O potomním stavu světa a církve.....	46

POKRAČOVÁNÍ O POSLEDNÍM SOUDU

(12)	Poznámka překladatelova.....	498
(13)	Poslední soud byl již konán.....	49
(14)	O stavu světa a církve před posledním soudem a po něm.....	51
(15)	Poslední soud nad protestanty.....	53

POKRAČOVÁNÍ O DUCHOVNÍM SVĚTĚ

(16)	Duchovní svět.....	58
(17)	Angličané v duchovním světě	59
(18)	Holand'ané v duchovním světě.....	62
(19)	Papežští v duchovním světě.....	64
(20)	Papežští svatí v duchovním světě.....	65
(21)	Mohamedáni v duchovním světě.....	67
(22)	Afričané a pohané v duchovním světě.....	68

(23)	Židé v duchovním světě.....	70
(24)	Kvakeři v duchovním světě.....	71
(25)	Moravští (bratři) v duchovním světě	72
(26)	Obsah	73

SPISY EMANUELA SWEDENBORG:

NEBE A PEKLO. Dle viděného a slyšeného. (O nebi, Svět duchů. — O pekle.) 552 stran v. 8°	K 30—
STYK DUŠE S TĚLEM. 48 stran v. 8°	K 4—
NOVÝ JERUZALÉM A JEHO NEBESKÁ NAUKA. 96 stran v. 8°	K 6—
NAUKA NOVÉHO JERUZALÉMA O VÍŘE. 48 stran v. 8°	K 4 -
POSLEDNÍ SOUD A ZTROSKOTANÁ BABYLONIE. 164 stran v. 8°	K 15-
OKAMŽIKY PO SMRTI. (Výňatek z díla Nebe a peklo) 16 stran	K —60

SPISY PODLE EMANUELA SWEDENBORG

A JINÉ:

EMANUEL SWEDENBORG , apoštol nového křesťanství. Životopisný nástin. Napsal Jar. Im. Janeček. S podobiznou a autografem Em. Swedenborga. 160 stran	K 6—
BŮH, ČLOVĚK, VĚČNOST podle spisů Em. Swedenborga. V otázkách a odpovědích. 96 stran v. 8°	K 6 —
UČENÍ SWEDENBORGOVO (NÁBOŽENSKÁ FILOSOFIE NOVÉHO KŘESŤANSTVÍ.) 32 stran.	K 1-50
DUCH A DUCHOVNÍ SVĚT. Napsal Chauncy Giles. 32 stran	K 150
ČASOPIS NOVÝ JERUZALÉM. Roč. 11.-VII. po . K 4-Všech 6 ročníků současně objednaných.	K 20—

Objednati lze ve všech knihkupectvích.
Při objednávkách budiž připojeno na poštovné 5% krámské ceny.
Na dobírku neb na úvěr se nezasílá.

JAR. IM. JANEČEK
PRAHA-KRÁL. VINOHRADY, Táborská ul. 18.

Přes 7000 stran a 3000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

www.anjos-ceu.eu

www.angeli-raja.eu

13.7.2005

IVO A. BENDA